

VIITOITUS

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS
TVH 741910

HELSINKI 1982

VIITOITUS

TIE- JA VESIRAKENNUSHALLITUS

HELSINKI 1982

ISBN-951-46-5528-1

Tie- ja vesirakennushallitus on hyväksynyt jäljempänä annettut viitoitusta koskevat ohjeet 20.7.1982. Samalla TVH on kumonnut kaikki aiemmin annetut viitoitusta koskevat ohjeet, jotka on mainittu TVH:n ohjeluettelon kohdassa C.5.1.7.1 lukuunottamatta seuraavilla TVH:n kirjeillä annettuja ohjeita, jotka jäävät edelleen voimaan: Ensiapuasemien opastus Kl-10/25.1.1980 ja Kl-97/14.6.1978. Ohjeet läänin ja kunnan rajakilven käytöstä Kl-117/13.7.1979.

Ohjeita sovelletaan välittömästi uusia liikennejärjestelyjä toteutettaessa ja merkkejä uusittaessa. Yksityisteiden viitoitus tulee uusia ohjeiden mukaiseksi vuoden 1985 loppuun mennessä. Muuten merkkejä uusitaan niiden kunnon huononemisen edellyttämässä tahdissa ottaen kuitenkin huomioon tieliikenneasetuksen (182/82) 57 § mukaiset siirtymäsäännökset, jotka ovat seuraavat:

Aikaisempien määräysten mukaisia liikennemerkkejä saa käyttää enintään vuoden 1995 loppuun, kuitenkin seuraavin poikkeuksin:

- a) merkit 375 (taksiasema-alue), 571 (taajama) ja 572 (taajama päättyy) on otettava käyttöön heti tämän asetuksen tullessa voimaan;
- b) merkit 322 (polkupyörällä ja mopolla ajo kielletty), 323 (jalankulku kielletty), 416 (pakollinen kiertosuunta), 563 (moottoriliikennetie) ja 564 (moottoriliikennetie päättyy) on otettava käyttöön vuoden 1983 loppuun mennessä; sekä
- c) merkit 312 (moottorikäyttöisellä ajoneuvolla ajo kielletty), 313 (kuorma- ja pakettiautolla ajo kielletty), 316 (moottoripyörällä ajo kielletty), 551 (yksisuuntainen tie), 621 ja 622 (ajokaistaopastus) ja merkki 623 (ajokaistan päättyminen) on otettava käyttöön vuoden 1990 loppuun mennessä.

Aikaisempien määräysten mukaisia ryhmitysmerkkejä voidaan käyttää merkkien 412 - 415 (pakollinen ajosuunta) sekä 40 §:n mukaisten ajokaistanuoltien asemesta vuoden 1990 loppuun saakka.

LIIKENTEEN OHJAUS

C.5.1.7.1

VIITOITUS

K1-249

20.7.1982

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu
1. YLEISTÄ	1
1.1 Ohjeiden käyttö	1
1.2 Yleiset viitoitusperiaatteet	1
2. VIITOITUSKOHTEET	3
2.1 Yleistä	3
2.2 Teiden luokitus	3
2.3 Viitoituskohteiden luokitus	4
2.4 Viitoituskohteet eriluokkaisilla teillä	5
2.5 Kohteiden viitoittaminen eriluokkaisten teiden liittymissä	7
2.6 Välikohteen viitoitus	18
3. VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	19
3.1 Merkkejä koskevat yhteiset ohjeet	19
3.2 Suunnistustaulu, tyyppi A	20
3.3 Suunnistustaulu, tyyppi B	29
3.4 Numerosuunnistustaulu	33
3.5 Tienviitta	36
3.6 Erkanemisviitta	42
3.7 Yksityisen tien viitta	44
3.8 Osoiteviitta	45
3.9 Ennakko-opastusmerkki	47
3.10 Ajokaistan yläpuoliset viitat	48
3.11 Etäisyystaulu	52
3.12 Paikannimi	53
3.13 Tien numero	55
3.14 Suunnistustaulussa ja tienviitassa käytettävät tunnuks	57
3.15 Ajoreittiopastus	60
3.16 Kiertotien suunnistustaulu	62

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Sivu

4. MOOTTORITEIDEN JA MOOTTORILIIKENNETEIDEN VIITOITUS	64
4.1 Yleistä	64
4.2 Viitoituskohteiden valinta	64
4.3 Viitoituksessa käytettävät merkit	66
5. KEVYEN LIIKENTEEN REITTIEEN VIITOITUS	73
5.1 Yleistä	73
5.2 Kevyen liikenteen viitoituskohteet	74
5.3 Kevyen liikenteen viitta	76
5.4 Viittojen sijoittaminen	77
5.5 Jalankulkijoille ja polkupyöräilijöille tarkoitettujen reittien tunnuks	78
6. ERITYISTAPAUKSIA	79
6.1 Ohitustiet	79
6.2 Taajamien kauttakulkutiet	80
6.3 Eritasoliittymät	82
6.4 Päällekkäiset tiejaksot	83
6.5 Rautatieliikennepaikkojen viitoitus	85
6.6 Teollisuuslaitosten viitoitus	86
7. ALUEELLISET VIITOITUSSUUNNITELMAT	88
7.1 Valta- ja kantateiden viitoituksen yleissuunnitelma	88
7.2 Seudulliset viitoitussuunnitelmat	88

LIITTEET

1. Valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelo
2. Luettelo ruotsinkielisistä ja kaksikielistä kunnista 1973-1982

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS YLEISTÄ	K1-249 20.7.1982

1. YLEISTÄ

1.1 Ohjeiden käyttö

Näitä ohjeita noudatetaan yleisten teiden viitoituksessa. Ohjeet soveltuvat käytettäväksi myös kaduilla ja kaavateilla, erityisesti kauko- tai kauttakulkuliikenteelle tärkeillä kaduilla sekä niillä kaduilla, joille kunnat saavat valtion avustusta. Ohjeet perustuvat tieliikennelakiin, tieliikenneasetukseen sekä liikenneministeriön päätökseen tieliikenteen ohjauslaitteista.

1.2 Yleiset viitoitusperiaatteet

Viitoituksen tarkoituksena on antaa helposti ymmärrettävällä ja selväpiirteisellä tavalla maastossa tienkäyttäjiä palvelevaa tietoa, joka yhdessä asianmukaisen kartaston kanssa auttaa liikennettä suunnistautumaan oikeaan kohteeseen.

Käytännön syistä viitoituksessa rajoitutaan vain tärkeimpien kohteiden osoittamiseen, koska viitoituskohteita olisi muutoin liikaa. Samasta syystä yksittäisiä kohteita ei voida yleensä osoittaa kovin kaukaa eikä useiden liittymien kautta.

Viitoitusta suunniteltaessa oletetaan, että tienkäyttäjä ennen matkalle lähtemistään selvittää, missä päin valtakuntaa ja minkä tien varrella hänen matkansa kohde sijaitsee. Viitoituksen perusteella varmistetaan oikean tien valinta ja kyseisellä tiellä pysyminen. Lähellä kohdetta tienkäyttäjää ohjataan paikallisilla opasteilla, joissa on osoitettu joko matkan kohde tai muu määränpäättä lähellä sijaitseva kohde.

Viitoituksen tulee palvella sekä kauko- että lähiliikennettä. Vaatimuksena viitoitukselle kaukoliikenteen osalta on, että autoilijan tarvitsee tutkia karttaa vain matkan alkuvaiheessa ja kohteen

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS YLEISTÄ	K1-249 20.7.1982

läheisyydessä. Matkan aikana tulee yleensä olla mahdollista pysyä oikealla reitillä pelkän viitoituksen avulla.

Lähiliikenteestä on suuri osa liikennettä, joka tuntee paikkakunnan tiestön ja tarvitsee viitoitusta vain kohteeseen johtavan tien liittymäpaikan määrittämiseen.

Viitoituksen tulee täyttää seuraavat perusvaatimukset:

- Ymmärrettävyys

Mahdollisuuden, että viitoitus tulkitaan väärin tulisi olla mahdollisimman pieni. Eri vaihtoehtojen välillä tulee olla selvä ero. Viitoituksella annettavan informaation tulee olla riittävää ja mahdollisimman hyvin liikennettä palvelevaa, mutta sitä ei saa olla liikaa.

- Jatkuvuus

Tietyn kohteen viitoituksen tulee jatkua aloituskohdasta katkeamattomana perille saakka.

- Havaittavuus

Viitoituksessa käytettävien merkkien tulee olla suunniteltu ja sijoitettu helposti havaittaviksi.

- Ohjaus edullisimmalle reitille

Kuhunkin viitoitettavaan kohteeseen opastetaan tietyltä suunnalta vain yhtä, edullisimpana pidettävää reittiä pitkin. Muut vaihtoehtoiset reitit viitoitetaan käyttäen viitoituskohteina niiden varrella olevia kohteita.

- Liikenneturvallisuus

Viitoituksen tulee antaa tietoa, jotta autoilija voi valmistautua riittävän ajoissa päätöksiin ajoreitistänsä. Tilanteita, joissa päätöksenteko viitoituksen perusteella tulee yllättäen, ei saisi esiintyä.

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

2. VIITOITUSKOHTEET

2.1 Yleistä

Yleisten teiden viitoituksessa käytetään kohteina kauko-, väli-, lähi- sekä paikalliskohteita. Kussakin tapauksessa käytettävien kohteiden valinta riippuu viitoitettavan tien toiminnallisesta luokasta ja tieverkollisesta asemasta sekä kohteen liikenteellisestä merkityksestä.

Valta- ja kantateiden viitoituskohteina käytetään TVH:n ylläpitämässä valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelossa esitettyjä kohteita. Valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelo on liitetäänä 1. Piirit voivat tehdä TVH:n liikennetoimistolle perusteltuja esityksiä muutoksista viitoituskohdeluetteloön. Seudullisia viitoitus suunnitelmia laadittaessa piirin tulee valita käytettävät viitoituskohteet jäljempänä annettujen ohjeiden mukaisesti siten, että alempiluokkaisten teiden viitoituksessa ei synny ristiriitoja valta- ja kantateiden viitoituksen kanssa. Tiekohtaisia liikenteen ohjaussuunnitelmia laadittaessa viitoituskohteet valitaan seudullisen viitoitus suunnitelman mukaan. Jos seudullista viitoitus suunnitelmaa ei ole laadittu, kohteet valitaan jäljempänä annettuja ohjeita noudattaen ottamalla huomioon muilla alueen teillä noudatettu viitoituskäytäntö.

2.2 Teiden luokitus

Viitoitusjärjestelmä suunnitellaan tien toiminnallisen luokan perusteella siten, että viitoitus palvelee tietä käyttävän liikenteen tarpeita. Kaukoliikenne, seudullinen liikenne ja lähiliikenne asettavat viitoitukselle erilaisia vaatimuksia. Suunniteltaessa yleisten teiden viitoitusta käytetään seuraavaa tieluokitusta:

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOhteet	K1-249 20.7.1982

A. Valta- ja kantatiet

B. Seudulliset tiet

C. Muut maantiet

D. Paikallistiet

Luokat A ja D vastaavat hallinnollista luokitusta. Hallinnollisen luokituksen "muut maantiet" jaetaan viitoitusta suunniteltaessa seudullisiin teihin ja muihin maanteihin. Seudulliset tiet on määrätty TVH:n päätöksellä.

2.3 Viitoituskohteiden luokitus

Viitoitettavia kohteita nimitetään kauko-, väli-, lähi-, pää- ja paikalliskohteiksi. Kohteiksi valitaan asutuskeskuksia tai muita viitoituskohteita seuraavien periaatteiden mukaisesti:

Kaukokohteet ovat yleisesti tunnettuja tärkeitä paikkakuntia. Kaukokohteiden viitoituksella annetaan liikenteelle tieto tien yleisestä suunnasta, jota seuraamalla se voi hakeutua myös pienemmille paikkakunnille. Kaukokohteiden viitoitus muodostaa viitoitusjärjestelmän rungon. Kaukokohteita ovat useimmiten maakuntakeskukset sekä eräät kaupunki-, kunta- tai paikalliskeskukset. Kaukokohteet esiintyvät suunnistustauluissa, tienviitoissa ja etäisyystauluissa ylimpänä.

Välikohteiksi voidaan tarpeen mukaan valita kaupunkikeskuksia, joiden sijainti tieverkolla on merkittävä, mutta joita ei ole valittu kaukokohteiksi. Lisäksi välikohteiksi voidaan valita muita merkittäviä tieverkon solmupisteitä. Välikohteet esiintyvät erkanavassa suunnassa suunnistustauluissa ja niitä vastaavissa tienviitoissa sekä kaikissa etäisyystauluissa kaukokohteen alapuolella.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHEET	K1-249 20.7.1982

Lähikohteet ovat tielle eniten paikallisliikennettä synnyttäviä paikkakuntia, normaalisti kuntakeskuksia. Lähikohteet esiintyvät kaikissa etäisyystauluissa alimpana sekä erkanevassa suunnassa suunnistustauluissa ja tienviitoissa kohteen lähellä olevissa liittymissä.

Pääkohteet ovat kaupunki-, kunta- tai paikalliskeskuksia riippuen tien sijainnista tieverkossa. Pääkohteet esiintyvät liittymissä olevissa tienviitoissa ja mahdollisissa suunnistustauluissa.

Paikalliskohteet ovat paikallisesti tunnettuja kohteita, normaalisti paikallis- tai kyläkeskuksia. Paikalliskohteina voidaan viitoittaa harkinnan mukaan muitakin kohteita. Paikalliskohteet esiintyvät liittymissä olevissa tienviitoissa ja mahdollisissa suunnistustauluissa.

Viitoitettavat kohteet valitaan siten, että ne löytyvät uusimmasta Autoilijan tiekartasta 1:800 000 tai ainakin Suomen tiekartasta 1:200 000. Jos kohteen käytössä oleva nimi poikkeaa kartalla esitetystä, on epäselvissä tapauksissa neuvoteltava valinnasta läänin maanmittauskonttorin ja TVH:n liikennetoimiston kanssa.

2.4 Viitoituskohteet eriluokkaisilla teillä

Valta- ja kantateiden viitoituskohteina käytetään kauko-, väli- ja lähikohteita. Valta- ja kantateiden viitoituskohdeluettelo on liitteenä 1.

Seudullisilla teillä käytetään kauko-, väli- ja lähikohteita. Kaukokohteeksi valitaan seudullista liikennettä palveleva, tien suuntaan osoittava yleisesti tunnettu kaupunkikeskus tai liikenteen kannalta merkittävä muu kohde. Kaukokohteet ei välttämättä tarvitse olla viitoitettavan seudullisen tien varrella, vaan se voi olla sen ylempiluokkaisen tai toisen seudullisen tien kohde, johon seudullinen tie liittyy. Välikohteeksi voidaan määritellä

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

seudullisen liikenteen kannalta merkittäviä paikkakuntia, joita ei ole valittu kaukokohteiksi. Lähikohteiksi valitaan tien vaikutuspiirissä lähellä olevia kohteita, joiden viitoittamista pidetään tarpeellisena.

Muilla maanteilla käytetään pääkohteita ja paikalliskohteita. Pääkohteeksi valitaan yleensä tien varrella sijaitseva keskus, joka on liikenteelliseltä merkitykseltään tärkein tien varrella olevista keskuksista. Pääkohteen ei välttämättä tarvitse olla ao. maantien varrella, vaan se voi olla myös sen ylempiluokkaisen tien kohde, johon maantie liittyy. Paikalliskohteeksi voidaan valita liittymän lähellä tien varrella oleva kohde.

Paikallisteilla viitoitetaan vain paikalliskohteita. Viitoituskohteet pyritään valitsemaan siten, että viitoitus palvelee tietä eniten käyttävää liikennettä. Tämän mukaan kohteeksi voidaan valita kylä, taloryhmä, teollisuusalue tms. Kohdetta valittaessa tulee ottaa huomioon käytännön mahdollisuudet viedä viitoitus katkeamattomana perille saakka.

Yleisillä teillä oleviin yksityisten teiden liittymiin voidaan asettaa viitta tai viittoja yksityisen tien suuntaan. Viittoina käytetään yksityisen tien viittoja tai osoiteviittoja. Yksityisen tien viitoituskohteeksi valitaan kylä, taloryhmä, tien nimi, teollisuusalue tms. Kohde tulee pyrkiä ensisijaisesti valitsemaan siten, että kaikki tien varrella olevat talot ja laitokset voivat tarvittaessa käyttää nimeä osoitteessaan. Ensisijaisesti käytetään muita viitoituskohteita kuin tien nimeä. Mikäli edellä kuvulla tavalla ei saada osoitejärjestelmää mielekkäästi järjestetyksi tai tien varrella oleva yksittäinen teollisuuslaitos tms. liikeyritys on laitoksen vaikutuspiirin laajuuden tai yleisen merkityksen puolesta huomattavin tien liikennettä synnyttävä laitos, käytetään laitoksen nimeä viitoituskohteena.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOhteet	K1-249 20.7.1982

Yksityisen tien viitoituskohteet valitaan yhteistyössä ao. tien hoitokunnan tai toimitsijamiehen kanssa. Kohteita valittaessa pyritään siihen, että ne löytyvät Suomen tiekartasta 1:200 000.

2.5 Kohteiden viitoittaminen eriluokkaisten teiden liittymissä

Liittymissä viitoitettavat kohteet valitaan edellä esitettyjen yleisten viitoitusperiaatteiden mukaisesti. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, että kerran aloitettu viitoitus viedään katkeamattomana perille asti. Tämän jatkuvuusperiaatteen toteuttaminen rajoittaa mahdollisuuksia valita viitoituskohteita. Eri-luokkaisten teiden liittymissä viitoitettavat kohteet valitaan seuraavia periaatteita noudattaen.

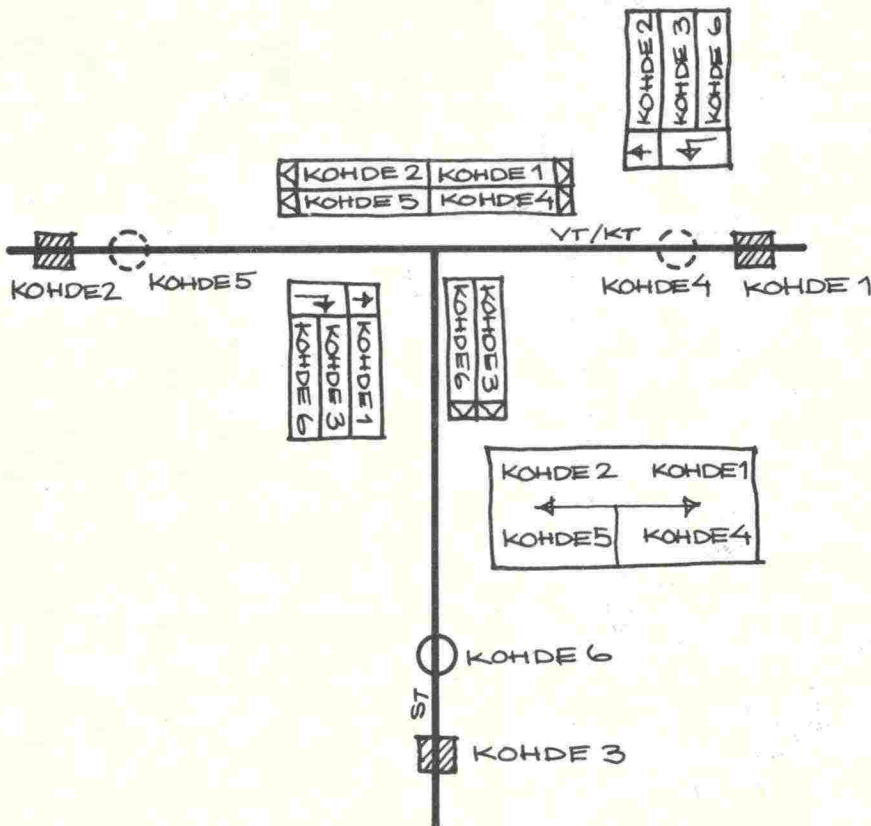
Valta- ja kantateiden keskinäinen liittymä (kuva 2.1)

- valta- tai kantatien suunnassa viitoitetaan lähin kaukokohde
- erkanevassa suunnassa viitoitetaan kaukokohteen lisäksi myös mahdollinen välikohde
- erikoistapauksessa viitoitetaan erkanevassa suunnassa myös tärkeä lähikohde, johon kyseistä tietä käyttävän liikenteen voidaan katsoa pääasiassa suuntautuvan. Tämä lähikohde sijaitsee tavallisesti lähellä liittymää.

	LIIKENTEEŃ OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Valta- tai kantatien ja seudullisen tien liittymä (kuva 2.2)

- valta- tai kantatien suunnassa viitoitetaan lähin kaukokohde
- seudullisen tien suunnassa viitoitetaan seudullisen tien kaukokohde
- erkanevassa suunnassa viitoitetaan kaukokohteen lisäksi myös mahdollinen välikohde
- erikoistapauksessa viitoitetaan erkanevassa suunnassa myös tärkeä lähikohde, johon kyseistä tietä käyttävän liikenteen voidaan katsoa pääasiassa suuntautuvan. Tämä lähikohde sijaitsee tavallisesti lähellä liittymää.

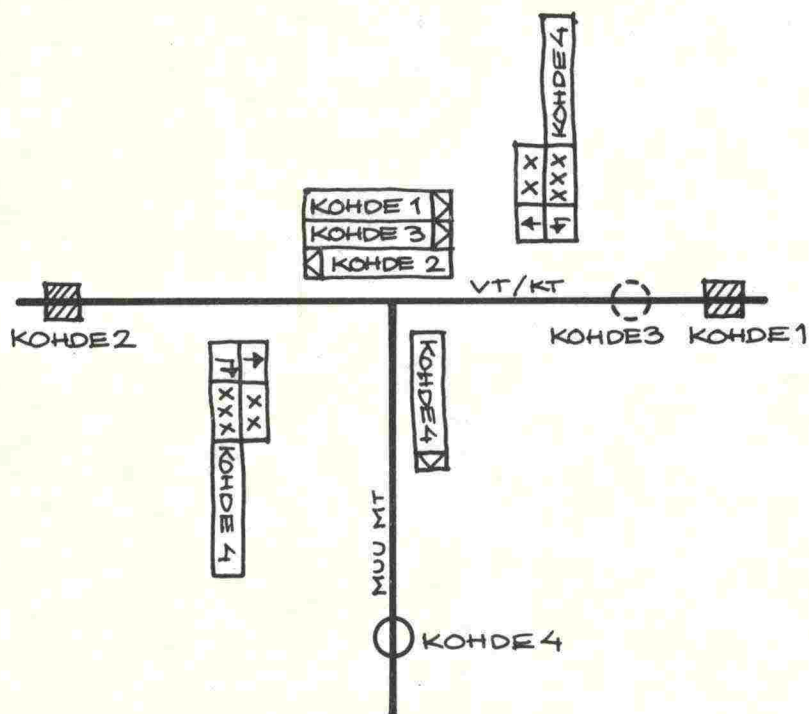
- KOHTEET 1 JA 2 OVAT VALTA-TAI KANTATIEŃ KAUKOKOHTEITA. KOHDE 3 ON SEUDULLISEN TIEŃ KAUKOKOHDE.
- KOHTEET 4 JA 5 OVAT VALTA-/KANTATIEŃ VÄLIKOHTEITA TAI LÄHELLÄ LIITYNÄÄ OLEVIA TÄRKEITÄ LÄHIKOHTTEITA.
- KOHDE 6 ON SEUDULLISEN TIEŃ VÄLIKOHDE TAI TÄRKEÄ LÄHIKOHDE.

Kuva 2.2 Valta- tai kantatie/seudullinen tie

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Valta- tai kantatien ja muun maantien liittymä (kuva 2.3)

- valta- tai kantatien suunnassa viitoitetaan lähin kaukokohde
- muun maantien suunnassa viitoitetaan maantien pääkohde

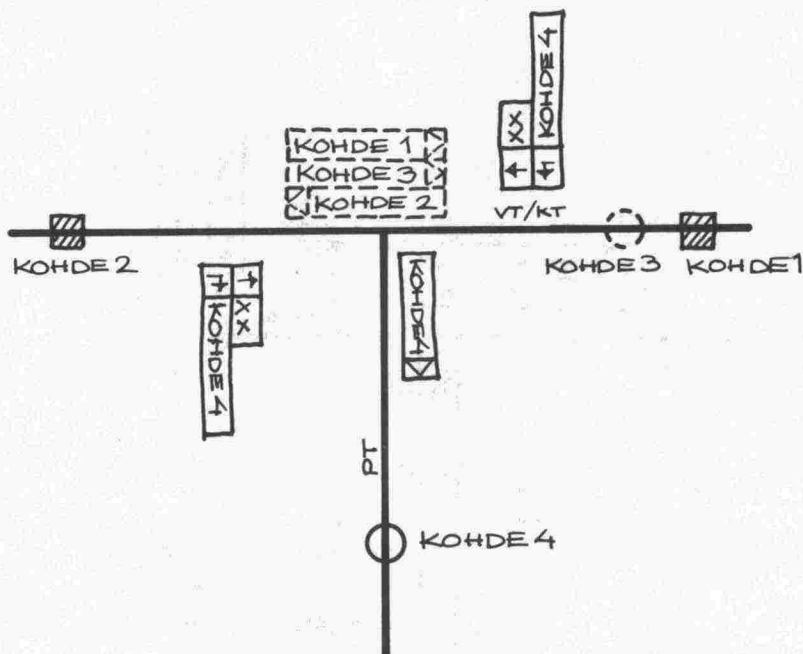
- KOHTEET 1 JA 2 OVAT VALTA- TAI KANTATIENTEN KAUKOKOHOEITA
- KOHDE 3 ON MUUN MAANTIENTEN SUUNNASTA VIITOITETTU KOHDE
- KOHDE 4 ON MUUN MAANTIENTEN PÄÄKOHDE

Kuva 2.3 Valta- tai kantatie/muu maantie

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOhteet	K1-249 20.7.1982

Valta- tai kantatien ja paikallistien liittymä (kuva 2.4)

- liittymässä viitoitetaan yleensä vain paikallistien suuntaan sen kohde
- valta- tai kantatien suunnassa opastetaan lähin kaukokohde näiden ohjeiden kohdassa 3.52 mainituissa poikkeustapauksissa

▣ KOhteet 1 ja 2 ovat valta- tai kantatien kaukokohdeita. Kohteet viitoitetaan paikallistien suunnasta ohjeiden kohdan 3.5.2 mukaan.

○ KOHDE 3 ON MAHDOLLINEN PAIKALLISTEN SUUNNASTA VIITOITETU KOHDE

○ KOHDE 4 ON PAIKALLISTEN PAIKALLISKOHDE

TAAJAMASSA VOIDAAN SUUNNISTUSTAULUT JÄTTÄÄ POIS.

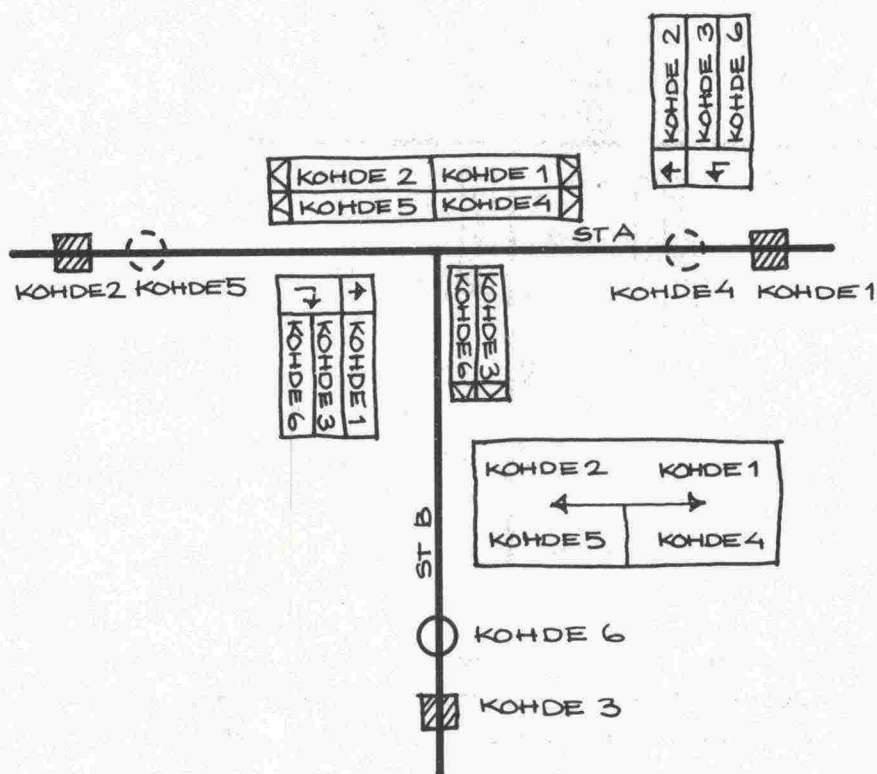
KATKOKEHYKSISSÄ OLEVAT VIITAT VOIDAAN HARKINNAN MUKAAN JÄTTÄÄ POIS.

Kuva 2.4 Valta- tai kantatie/paikallistie

	LIIKENTEEŃ OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET		K1-249 20.7.1982

Kahden seudullisen tien liittymä (kuva 2.5)

- seudullisten teiden suunnassa viitoitetaan lähin kaukokohde
- erkanevassa suunnassa viitoitetaan kaukokohteen lisäksi myös mahdollinen välikohde
- erikoistapauksessa viitoitetaan tärkeä, liittymän lähellä oleva lähikohde

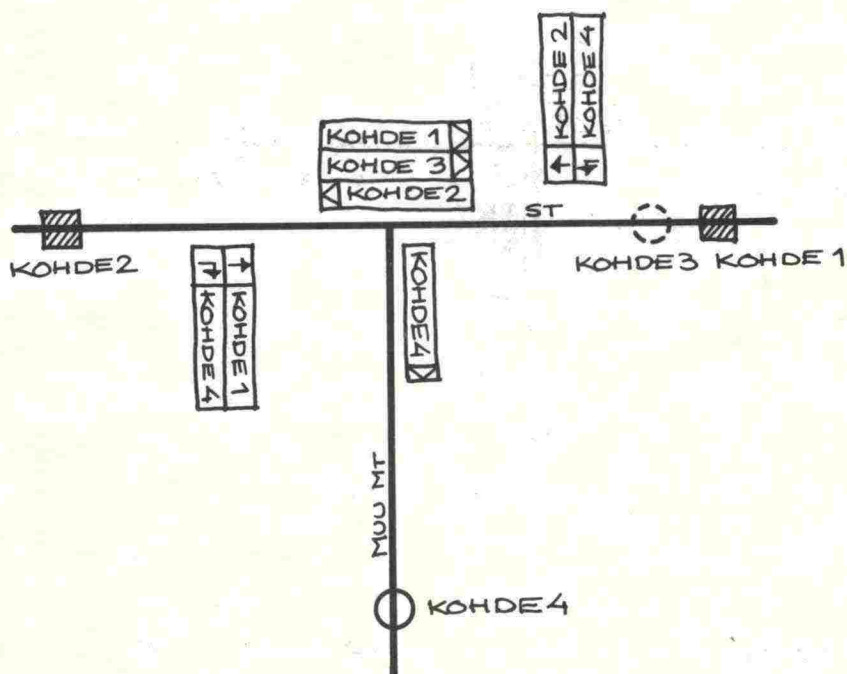

Kuva 2.5 Seudullinen tie/seudullinen tie

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Seudullisen tien ja muun maantien liittymä (kuva 2.6)

- seudullisen tien suunnassa viitoitetaan lähin kaukokohde
- muun maantien suunnassa viitoitetaan maantien pääkohde

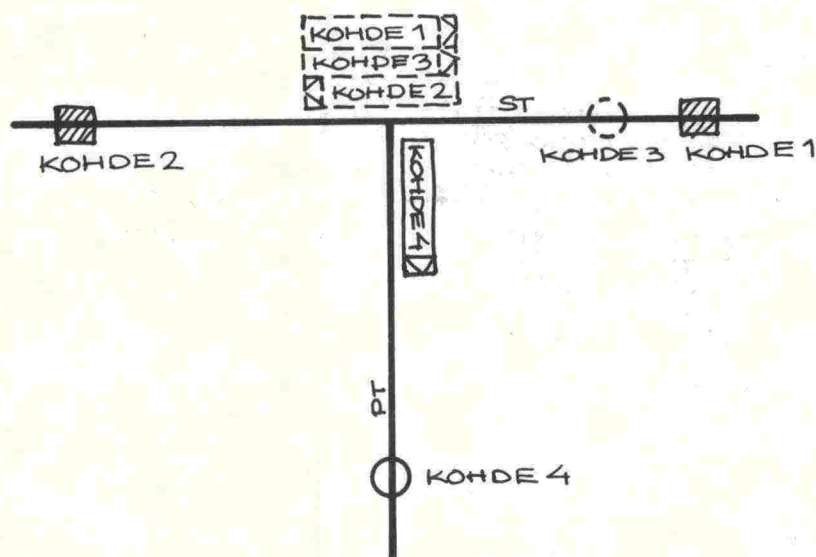
- KOHTEET 1 JA 2 OVAT SEUDULLISEN TIEN KAUKOKOhteita
 - KOHDDE 3 ON KAUEMPAA MUUN MAANTIEEN SUUNNASTA VIITOITETTU KOHDE
 - KOHDDE 4 ON MUUN MAANTIEEN PÄÄKOHDE
- TAAJAMASSA EI KÄYTETÄ SUUNNISTUSTAVUJA

Kuva 2.6 Seudullinen tie/muu maantie

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Seudullisen tien ja paikallistien liittymä (kuva 2.7)

- liittymässä viitoitetaan yleensä vain paikallistien suuntaan sen kohde
- seudullisen tien suuntaan opastetaan lähin kaukokohde näiden ohjeiden kohdassa 3.52 mainituissa poikkeustapauksissa

 KOHTEET 1 JA 2 OVAT SEUDULLISEN TIEN KAUKOKOhteita. KOHTEET VIITOITETAAN PAIKALLISTIEN SUUNNASTA OHJEIDEN KOHDAN 3.5.2 MUKAISISSA POIKKEUSTAPAUKSIS-
SÄ.

 KOHDE 3 ON MAHDOLLINEN PAIKALLISTIEN SUUNNASTA VIITOITETTU KOHDE

 KOHDE 4 ON PAIKALLISTIEN PAIKALLIS-
KOHDE

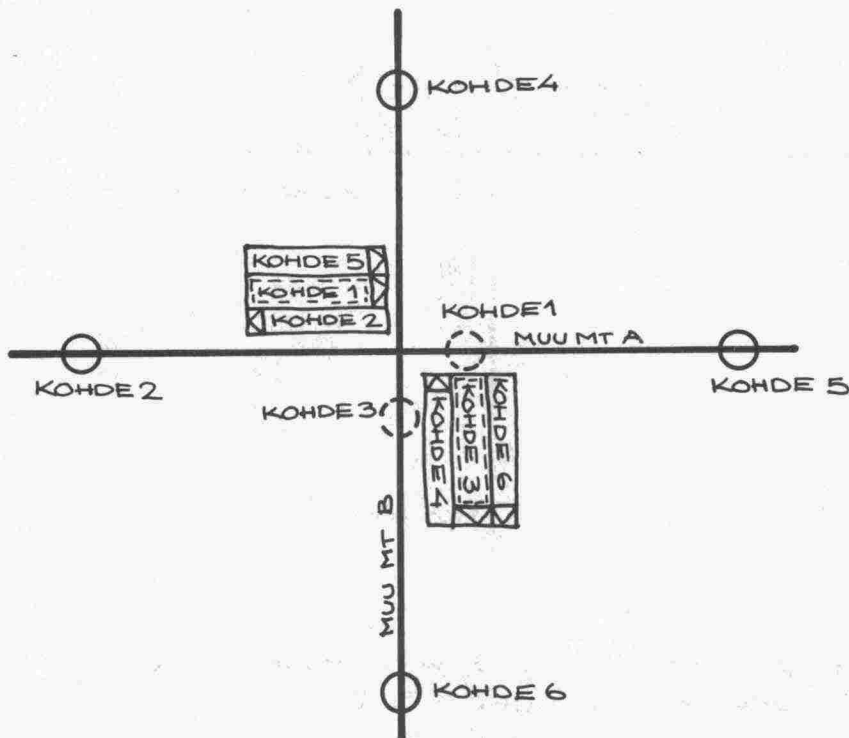
KATKOKEHYKSISSÄ OLEVAT VIITAT VOIDAAN HARKINNAN MUKAAN JÄTTÄÄ POIS

Kuva 2.7 Seudullinen tie/paikallistie

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Kahden muun maantien liittymä (kuva 2.8)

- jokaisen tien suuntaan viitoitetaan ao. tien pääkohde
- jos jollekin liittymän teistä on määritetty paikalliskohde, se viitoitetaan ao. tien suuntaan

○ KOHTEET 2 JA 5 OVAT TIEN A PÄÄKOHTEITA
KOHTEET 4 JA 6 OVAT TIEN B PÄÄKOHTEITA

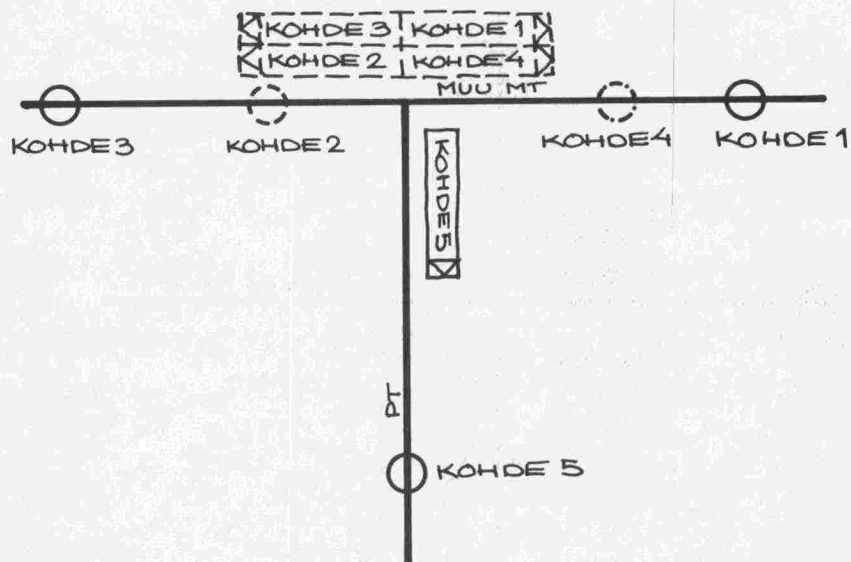
○ KOHDE 1 ON TIEN A PAIKALLISKOHDE
KOHDE 3 ON TIEN B PAIKALLISKOHDE

Kuva 2.8 Muu maantie/muu maantie

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET	K1-249 20.7.1982

Muun maantien ja paikallistien liittymä (kuva 2.9)

- liittymässä viitoitetaan yleensä vain paikallistien suuntaan sen kohde
- muun maantien suuntaan opastetaan sen pääkohde ja mahdollinen paikalliskohde näiden ohjeiden kohdassa 3.52 mainituissa poikkeustapauksissa

- KOHTEET 1 JA 3 OVAT MUUN MAANTIEEN PÄÄKOHTEITA. KOHDE 5 ON PAIKALLISTIEEN PAIKALLISKOHDE.
- KOHDE 2 ON MUUN MAANTIEEN MAHDOLLINEN PAIKALLISKOHDE
- KOHDE 4 ON MAHDOLLINEN PAIKALLISTIEEN SUUNNASTA VIITOITETTU KOHDE

KOHTEET 1, 2 JA 3 VIITOITETAAN PAIKALLISTIEEN SUUNNASTA OHJEIDEN KOHDAN 3.5.2 MUKAISISSA POIKKEUSTAPAUKSISSA

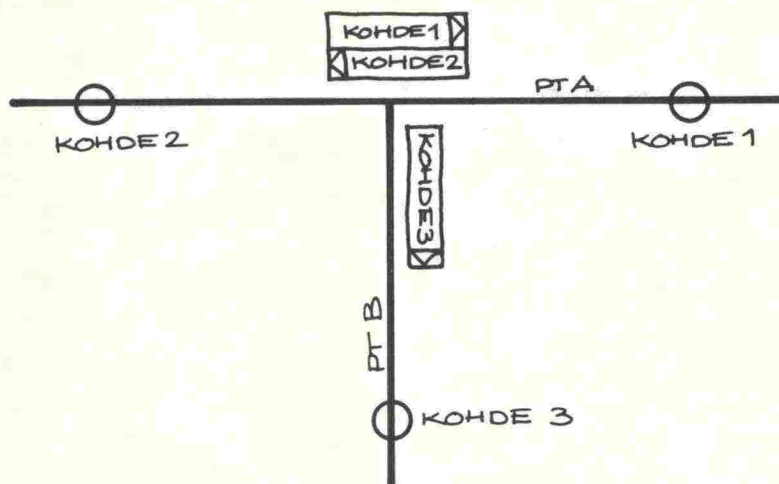
KATKOKEHYKSISSÄ OLEVAT VIITAT VOIDAAN HARKINNAN MUKAAN JÄTTÄÄ POIS

Kuva 2.9 Muu maantie/paikallistie

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHTEET		K1-249 20.7.1982

Kahden paikallistien liittymä (kuva 2.10)

- jokaisen tien suuntaan viitoitetaan ao. tien paikalliskohde

○ KOHTEET 1 JA 2 OVAT TIEN A PAIKALLISKOHTTEITA. KOHDE 3 ON TIEN B PAIKALLISKOHTTE.

Kuva 2.10 Paikallistie/paikallistie

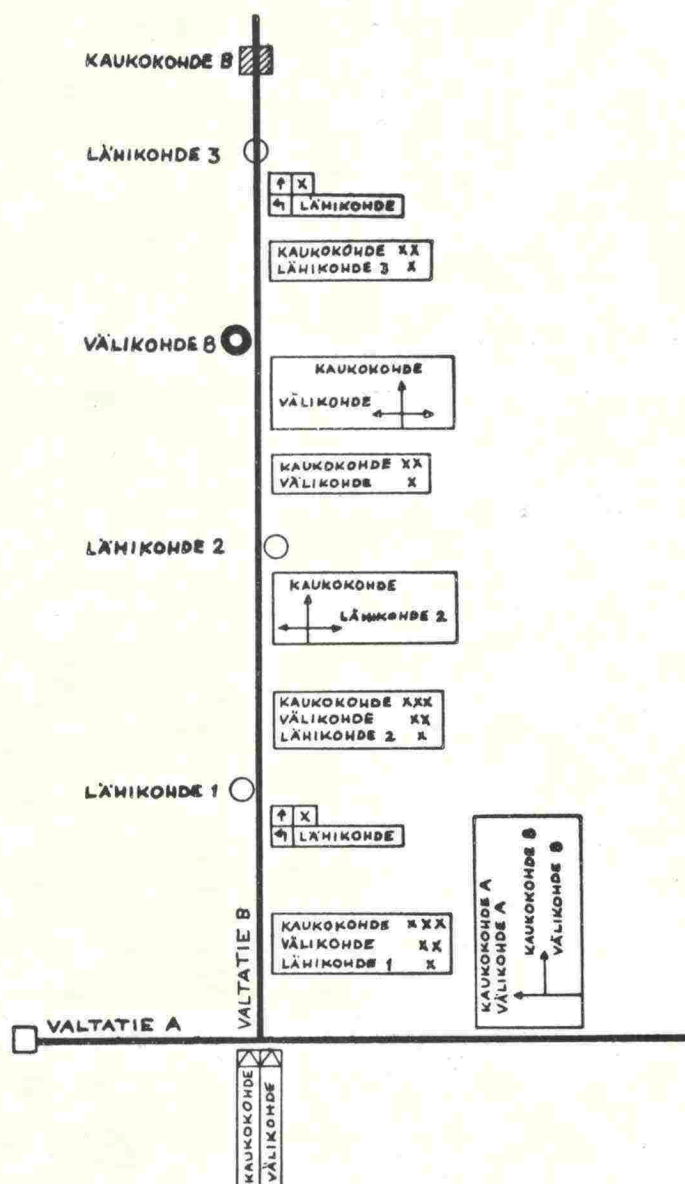
	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUSKOHEET		K1-249 20.7.1982

2.6 Välikohteen viitoitus

Välikohte viitoitetaan valta-, kanta- ja seudullisten teiden keskinäisissä liittymissä. Se viitoitetaan yleensä vain erkanemaan suuntaan ja merkitään liittymässä oleviin suunnistustauluihin kaukokohteen alapuolelle.

Viittoihin välikohte merkitään vain, jos se on merkitty samassa liittymässä oleviin suunnistustauluihin.

Välikohte merkitään etäisyystauluihin kaukokohteen alapuolelle.

Kuva 2.11 Esimerkki välikohteen viitoituksesta

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3. VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT

3.1 Merkkejä koskevat yhteiset ohjeet

Viitoituksessa käytetään seuraavia liikennemerkkejä, jotka on määriteltty tieliikenneasetuksessa:

- suunnistustaulu
- kiertotien suunnistustaulu
- ajoreittiopastus
- ajokaistan yläpuolinen viitta
- ajokaistan yläpuolinen erkanemisviitta
- ajokaistan yläpuoliset opastusnuolet
- tienviitta
- kiertotien viitta
- erkanemisviitta
- yksityisen tien viitta
- osoiteviitta
- kevyen liikenteen viitta
- etäisyystaulu
- paikannimi
- tien numerot
- tunnukset

Lisäksi eräissä tapauksissa voidaan käyttää TVH:n hyväksymiä tie-merkkejä. Matkailijoiden opastusmerkkien käytöstä on annettu erilliset ohjeet.

Opastusmerkkien muoto ja värit on määriteltty tieliikenneasetuksessa. Asetuksen mukaan tie- ja vesirakennushallitus antaa tarkempia ohjeita liikennemerkkien väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta. Opastusmerkit ovat sinipohjaisia, teksti valkoinen, ellei jäljempänä toisin sanota.

Kuntien kielisuhteet otetaan viitoituksessa huomioon siten, että yksikielisissä kunnissa opasteissa käytetään vain enemmistön käyt-

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

tämää kieltä tai nimiä. Poikkeuksena tästä tulee kuitenkin yksikielisisessä ruotsinkielisessä kunnassa sijaitsevalla valta- tai kantatiellä sekä moottori- ja moottoriliikennetiellä olla myöskin suomenkielinen teksti em. tien suuntaa osoittavassa opastusmerkissä ruotsinkielisen tekstin alapuolella. Kaksikielisisissä kunnissa käytetään sekä suomen- että ruotsinkielistä tekstiä. Ylimmäksi asetetaan enimmistön käyttämän kielen mukainen teksti.

Jos viitoitettavalla kohteella ei ole yleisessä käytössä sekä suomen- että ruotsinkielistä nimeä, käytetään opasteissa kielisuhteista riippumatta sitä nimeä, joka on yleisesti tunnettu.

Valtioneuvosto antaa päätöksen virka- ja itsehallintoalueiden kielellisestä jaotuksesta vuosina 1982-1991, jota noudatetaan myös viitoituksessa.

Liitteenä 2 on luettelo ruotsinkielisistä ja kaksikielisistä kunnista 1972-1982, luettelo uusitaan valtioneuvoston päätöksellä 10 vuoden välein.

3.2 Suunnistustaulu, tyyppi A (611)

3.21 Tarkoitus ja sisältö

A-tyyppistä suunnistustaulua (tieliikenneasetuksen merkki 611) käytetään havainnollistamaan edessä olevan liittymän muotoa, osoittamaan eri suuntiin lähtevien teiden numeroita ja viitoituskohteita sekä taajaman ulkopuolella osoittamaan tieliikennelain 18 §:ssä tarkoitettua risteystä. Liittymän muoto havainnollistetaan suunnistustaulun nuolikuvion muodon avulla aina, kun on kyseessä tavanomaisesta poikkeava liittymä. Tarpeen mukaan suunnistustauluun voidaan lisätä kohdassa 3.14 esitettyjä tunnuksia.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Suunnistustaulussa esitetään valta- ja kantateiden, 3-numeroisten maanteiden ja kansainvälisten pääliikenneväylien (Eurooppateiden) numerot. 4-numeroisten maanteiden tiennumeroita ei yleensä esitetä. Suunnistustaulussa voi olla yksi valta- tai kanta-tien numero katkokehysin kumpaankin erkanevaan suuntaan.

A-tyyppisessä suunnistustaulussa esitettävät tienumerot ja tunnukset ovat vasemmalta oikealle seuraavassa järjestyksessä: tunnukset, kansalliset tienumerot pienimmästä alkaen, kansallinen tienumero katkokehysin, Eurooppateiden numerot, Eurooppatien numero katkokehysin. Tien numeroiden ja tunnusten sijoittaminen suunnistustauluun on esitetty kuvassa 3.1. Kuvassa 3.2 on tavallisimmat A-tyyppisen suunnistustaulun muodot.

Jos samaan liittymään tulee useita teitä ja katuja, on kaikki tiet, yksityiset tiet ja kadut mukaan lukien merkittävä suunnistustauluun. Milloin opastettavana ei ole selvää kohteen nimeä, voidaan käyttää kadun, kaava- tai yksityisen tien nimeä. Vähäliikenteiset kadut, kaavatiet ja yksityiset tiet voidaan merkitä vain nuolella ilman viitoituskohdetta.

Viitoituskohteet merkitään suunnistustauluun moottoriteillä ja moottoriliikenneteillä 300 mm:n korkuisella tekstillä ja muilla teillä 200 mm:n korkuisella tekstillä.

Jos suunnistustaulua ei esimerkiksi eritasoliittymässä voida sijoittaa maastoon kohdassa 3.23 annettuja ohjeita noudattaen, voidaan samassa A-tyyppisessä suunnistustaulussa esittää kaksi peräkkäistä liittymää. Yhteisessä suunnistustaulussa esitetään liittymän muoto nuolikuviolla siten, että kaikki suunnat tulevat esitetyiksi. Kuvassa 3.3 on esimerkki kahden peräkkäisen liittymän esittämisestä samassa suunnistustaulussa. Yli 300 m:n etäisyydellä toisistaan olevat liittymät on yleensä opastettava normaalisti omaa suunnistustaulua käyttäen.

LIIKENTEEN OHJAUS

C.5.1.7.1

VIITOITUS

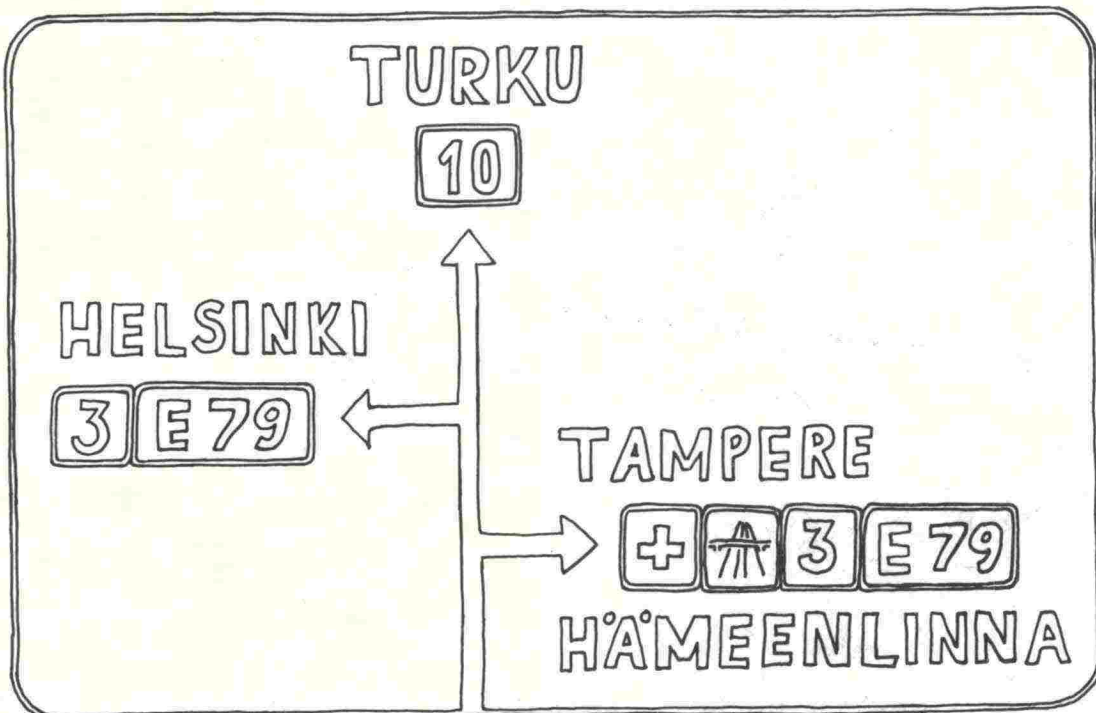
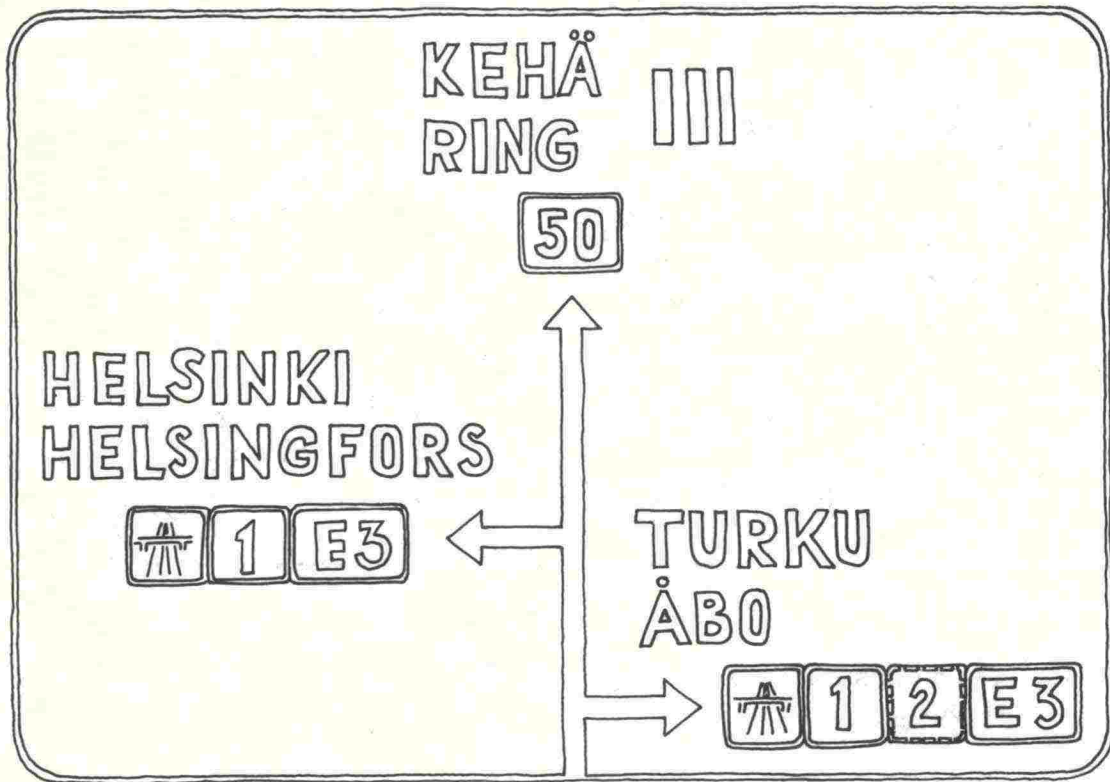
K1-249

VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT

20.7.1982

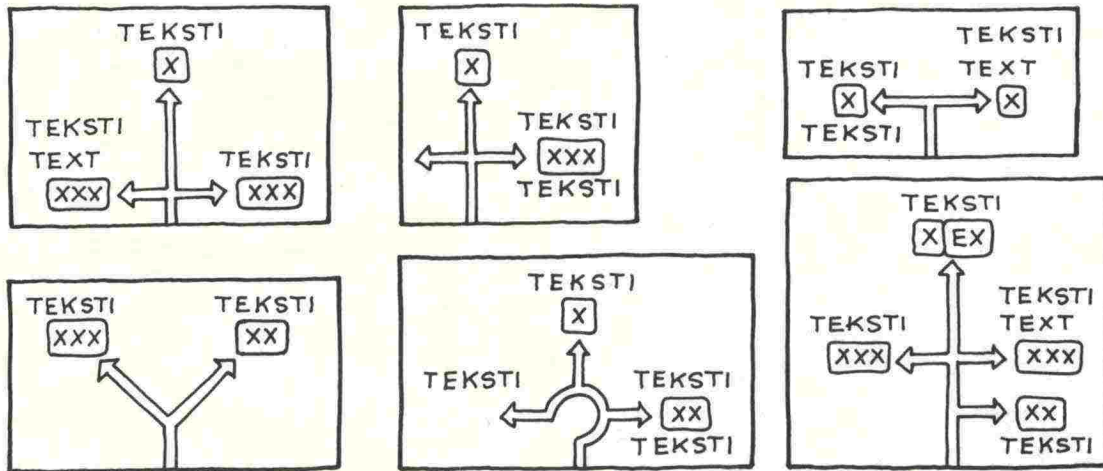
Suunnistustaulussa osoitetaan pääsuunnassa ainoastaan kaukokohde. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä valta- ja kantatiejaksoilla osoitetaan pääsuunnassa kaikkien teiden lähin kaukokohde. Välikohde opastetaan yleensä vain erkanevassa suunnassa kaukokohteen alapuolella. Erikoistapauksessa suunnistustaulussa voidaan erkanevassa suunnassa osoittaa myös liikenteen opastamisen kannalta tärkeä lähikohde. Tavallisesti tämä lähikohde sijaitsee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen lähellä liittymää.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

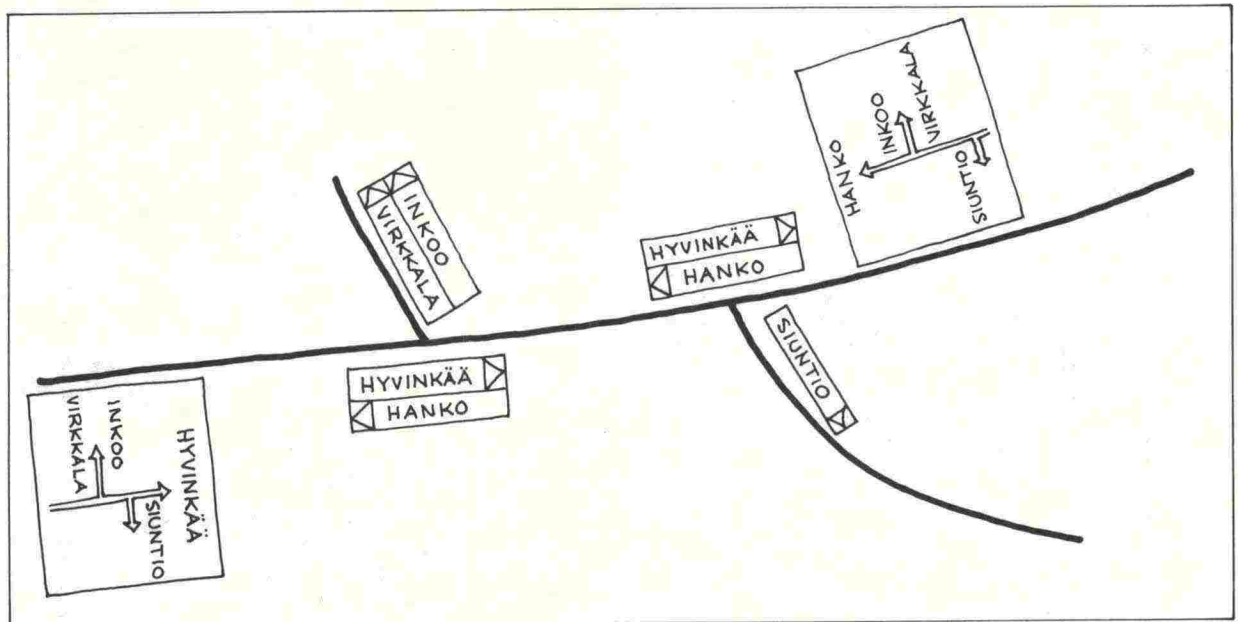

Kuva 3.1 Symbolien ja numerokilpien sijoittaminen A-tyyppiseen suunnistustauluun (merkki 611)

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Kuva 3.2 Tavallisimmat A-tyyppisen suunnistustaulun (merkki 611) muodot

Kuva 3.3 Esimerkki kahden peräkkäisen liittymän esittämisestä samassa A-tyyppisessä suunnistustaulussa. Liittymien väli on alle 300 m

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.22 Käyttötilanteet

Eriluokkaisten teiden liittymissä käytetään A-tyyppistä suunnistustaulua taulukossa 3.1 esitetyissä tapauksissa. Lisäksi A-tyyppistä suunnistustaulua käytetään seudullisten teiden keskinäisissä liittymissä ja tätä ylempiluokkaisten teiden liittymissä aina silloin, kun liittymän muoto poikkeaa tavanomaisesta. Esimerkiksi mainittujen teiden kierto- ja haarautumaliittymissä käytetään aina A-tyyppistä suunnistustaulua, joka havainnollistaa poikkeavan liittymän muodon.

Samassa liittymässä olevissa suunnistustauluissa ja vastaavissa kääntyviä suuntia osoittavissa tienviitoissa tulee aina olla samat viitoituskohteet eikä ylimääräisiä kohteita saa kummassakaan esiintyä.

Tärkeimmät yksityiset tiet, kadut ja kaavatiet voidaan merkitä tekstillä suunnistustauluun silloin, kun ne on viitoitettu tienviitoilla, ajokaistan yläpuolisilla viitoilla tai yksityisen tien viitoilla. Muutoin käytetään vain nuolikuviota. Jos yksityisen tien kohde esitetään tekstillä A-tyyppisessä suunnistustaulussa teksti sijoitetaan mustaan kenttään.

Jos liittymässä käytetään suunnistustauluja, ei liikennemerkkiä "Tienristeys" eikä "Sivutien risteys" käytetä. Ajokaistaopastusmerkkiä, ajokaistan yläpuolisia viittoja tai ajokaistakohtaisia "Pakollinen ajosuunta" -merkkejä voidaan tarvittaessa käyttää suunnistustaulun lisäksi samassa liittymässä.

Saman tien suuntaan suunnistustaulussa opastetaan yleensä enintään kaksi viitoituskohdetta. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä tiejaksoilla, eritasoliittymissä ja vastaavissa tapauksissa voidaan poikkeuksellisesti opastaa samaan suuntaan useampia kohteita, jos opastuksen selkeys sitä vaatii. Harkittaessa viitoituskohteita näissä poikkeustapauksissa tulee ottaa huomioon kohdassa 1.2 esitetyt yleiset viitoitusperi-

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

aatteet sekä kohdissa 2.4 ja 2.5 esitetyt viitoituskohteiden valintaperiaatteet.

Taulukko 3.1 Eri tyyppisissä liittymissä käytettävät suunnistustaulut

Liittymä pääsuunta/liittyvä suunta	Taajaman ulkopuolella		Taajamassa	
	pääsuunta	liittyvä suunta	pääsuunta	liittyvä suunta
valta-kantatie/valta-kantatie	A	A	B/A	B/A
" /seudullinen tie	B/A	B/A	B	B
" /muu maantie	B	(B)	B	-
" /paikallistie	B	-	(B)	-
seudullinen tie/seudullinen tie	B	B/A	B	B
" /muu maantie	B	(B)	-	-

A = suunnistustaulu, tyyppi A

B = " , tyyppi B

(B) = " " , kun harkitaan tarpeelliseksi

B/A = vaihtoehtoisesti, joko tyyppi B tai tyyppi A

T-liittymissä käytetään liittyvällä tiellä kaikissa tapauksissa A-tyypin suunnistustaulua.

Liittymän muoto havainnollistetaan suunnistustaulun (tyyppi A) nuolikuvion muodon avulla aina, kun on kyseessä tavanomaisesta poikkeava liittymä.

Muissa kuin taulukossa 3.1 mainituissa liittymissä käytetään suunnistustauluja vain milloin se on tarpeen tieliikennelain 18 § mukaisen ohituskiellon osoittamiseksi tai muun liikenneturvallisuusnäkökohdan vuoksi.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.23 Sijoittaminen maastoon

Suunnistustaulu sijoitetaan muilla teillä kuin moottoriteillä n. 250 - 500 m ennen liittymää, jos tiellä sallittu ajonopeus on 80 km/h tai suurempi ja n. 150 - 250 m ennen liittymää, jos tiellä sallittu ajonopeus on pienempi kuin 80 km/h.

Suunnistustaulun alareunan korkeuden ajoradan pinnasta tulee olla vähintään 0,8 m.

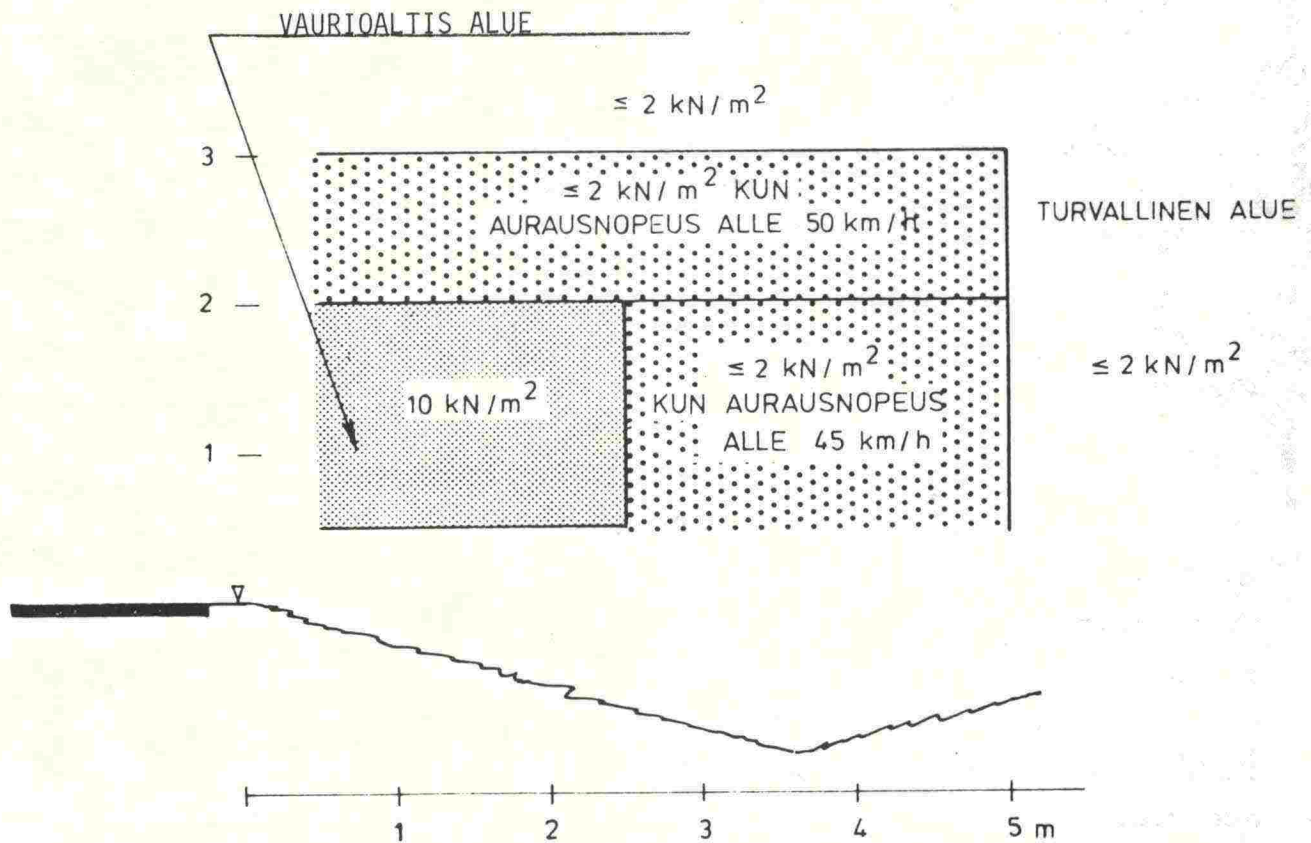
Suunnistustaulun sijoitusta ratkaistaessa tulee pyrkiä sijoittamaan taulu aurauton heittämän lumen voimakkaamman ryöpyn ulkopuolelle (kuva 3.4). Tämän mukaan sellaisilla alueilla, joilla tietä aurataan heittäväällä sivuauralla, suunnistustaulun sisäreuna tulisi pyrkiä saamaan vähintään 2,5 m:n etäisyydelle pientareen ulkoreunasta. Vapaissa olosuhteissa taajamien ulkopuolella on suositeltavaa sijoittaa taulu siten, että sen tien puoleinen reuna on 4 - 6 m:n etäisyydellä pientareen ulkoreunasta. Taulua ei kuitenkaan saa sijoittaa niin kauas, että sen luettavuus olennaisesti huononee.

Ellei suunnistustaulun sijoittaminen edellä mainitulle etäisyydelle ole mahdollista esimerkiksi taajamissa, voidaan taulu poikkeuksellisesti sijoittaa lähemmäs ajorataa. Tällöinkin taulu sijoitetaan siten, että sen sisäreuna on vähintään 1,5 m:n etäisyydellä pientareen ulkoreunasta. Etäisyys voi olla pienempi, jos muiden tien sivulla olevien laitteiden vuoksi suunnistustaulun sijoittaminen mainitulle etäisyydelle on mahdotonta.

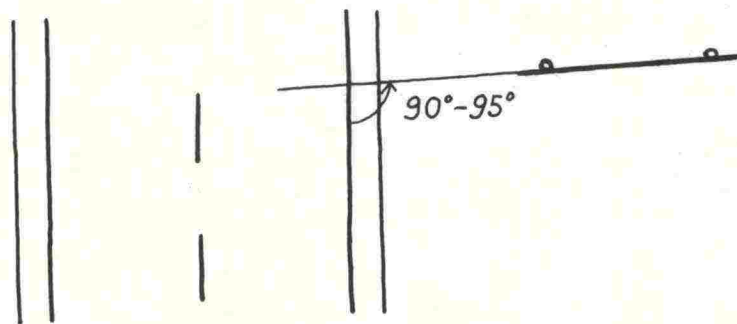
Suunnistustaulua ei saa sijoittaa siten, että se on näkemäesteenä liittymässä tai sisäkaarteessa.

Suunnistustaulun tulee olla lähes kohtisuorassa sitä suuntaa vastaan, josta tulevan liikenteen opastamiseksi se on tarkoitettu. Peiliheijastuksen välttämiseksi taulu voidaan sijoittaa siten, että sen ja ajosuunnan välinen kulma on 90°-95° (kuva 3.5).

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS		K1-249
	VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT		20.7.1982

Kuva 3.4 Liikennemerkkien ja opastetaulujen sijoittaminen tien poikkileikkaukseen auraslumivaurioiden vähentämiseen pyrittäessä

Kuva 3.5 Suunnistustaulun sijoittaminen hieman vinoon peiliheijastuksen välttämiseksi

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.3 Suunnistustaulu, tyyppi B (612)

B-tyyppisen suunnistustaulun (tieliikenneasetuksen merkki 612) tarkoituksena on antaa tienkäyttäjälle ennakkotieto edellä olevassa liittymässä eri suuntiin opastetuista kohteista sekä taa-jaman ulkopuolella osoittaa tieliikennelain 18 §:ssä tarkoitettu risteys. Kuvassa 3.7 on tavallisimmat B-tyyppisen suunnistustaulun muodot.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa osoitetaan taulun vasemmassa reunassa olevilla nuolilla suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden suunnat. Tauluihin merkitään nuolikuvioiden jälkeen tien numerot ja opastettavien kohteiden nimet sekä tarpeen niin vaatiessa kohdassa 3.14 esitettyjä tunnuksia. B-tyyppisessä suunnistustaulussa voi olla yksi valta- tai kantatien numero katkokehyskin kumpaankin erkanevaan suuntaan. Kuvassa 3.8 on esitetty periaate, jonka mukaan symbolit ja numerokilvet sijoitetaan B-tyyppiiseen suunnistustauluun. B-tyyppisessä suunnistustaulussa esitettävät tiennumerot ja tunnukset ovat vasemmalta oikealle seuraavassa järjestyksessä: tunnukset, kansalliset tienumero pienimmästä alkaen, kansallinen tienumero katkokehyskin, Eurooppateiden numerot, Eurooppatien numero katkokehyskin. Tekstiä sisältävät lamellit ovat samassa taulussa keskenään saman pituisia.

Valta- ja kantateilla olevissa B-tyyppisissä suunnistustauluissa esitetään suoraan menevässä suunnassa vain tien numero ja mahdolliset tunnukset. Muilla teillä esitetään myös suoraan menevässä suunnassa kohteen nimi, tien numeron ja mahdollisten tunnusten lisäksi.

Erkanevaa tietä kuvaavassa nuolella on yleensä 90 asteen kulman muodostava taite. Jos kohtisuoran taitteen tekevän nuolen käyttäminen voi aiheuttaa väärinkäsityksiä, voidaan poikkeuksellisesti käyttää nuolta, jossa on 45 asteen kulman muodostava taite. Suoraan jatkuvaa tietä kuvaava nuoli on pystysuora.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

T-liittymissä ei liittyvällä tiellä B-tyyppistä suunnistustaulua käytetä vaan se korvataan aina A-tyyppisellä taululla.

Suoraan osoittava nuoli asetetaan taulussa aina ylimmäksi. Jos taulussa on useampia erkanavia suuntia osoittavia nuolia, ne asetetaan teiden liikenteellisen merkityksen mukaiseen järjestykseen tärkein suunta niistä ylimmäksi. Samaa suuntaa osoittavat kohteet asetetaan alakkain siten, että ne tulevat yhteisen nuolen kohdalle.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa saa esittää kunkin erkanavan tien suuntaan yleensä enintään kaksi viitoituskohdetta. Päällekkäin numeroiduilla tai toiminnallisesti päällekkäisillä tiejaksoilla, eritasoliittymissä ja vastaavissa tapauksissa voidaan poikkeuksellisesti opastaa samaan suuntaan useampia kohteita, jos opastuksen selkeys sitä vaatii. Harkittaessa viitoituskohteita näissä poikkeustapauksissa tulee ottaa huomioon kohdassa 1.2 esitetyt yleiset viitoitusperiaatteet sekä kohdissa 2.4 ja 2.5 esitetyt viitoituskohteiden valintaperiaatteet.

Jos samaan liittymään tulee useita teitä tai katuja, on kaikki tiet, yksityiset tiet ja kadut mukaanlukien merkittävä suunnistustauluun. Jos opastettavana ei ole selvää kohteen nimeä, voidaan käyttää kadun, kaava- tai yksityisen tien nimeä. Kadut, kaava- ja yksityiset tiet voidaan merkitä tekstillä B-tyyppiin suunnistustauluun silloin, kun ne on viitoitettu tienviitoilla, ajokaistan yläpuolisilla viitoilla tai yksityisen tien viitoilla. Yksityisen tien kohdetta ilmaiseva teksti ja nuolikuviokuva sijoitetaan mustalle lamellille. Muut kadut, kaava- ja yksityiset tiet esitetään pelkällä nuolikuviolla, joka asetetaan taulussa alimmaksi.

B-tyyppisessä suunnistustaulussa voidaan osoittaa kaksi peräkkäistä tasoliittymää. Yli 300 m etäisyydellä olevat liittymät on yleensä opastettava normaalisti omaa suunnistustaulua käyttäen. Kuva 3.6.

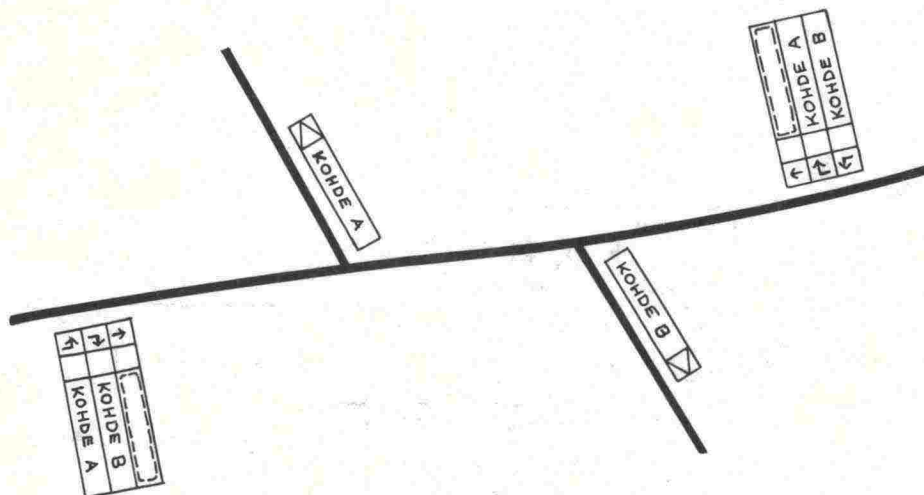
	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

B-tyyppistä suunnistustaulua voi taajamissa käyttää myös ilman viittoja esimerkiksi silloin, kun viittoja ei tilanpuutteen vuoksi voi sijoittaa mielekkäästi. Tällöin B-tyyppinen suunnistustaulu sijoitetaan 50 - 100 metrin etäisyydelle liittymästä.

B-tyyppisen suunnistustaulun tekstikokona käytetään yleensä 200 mm.

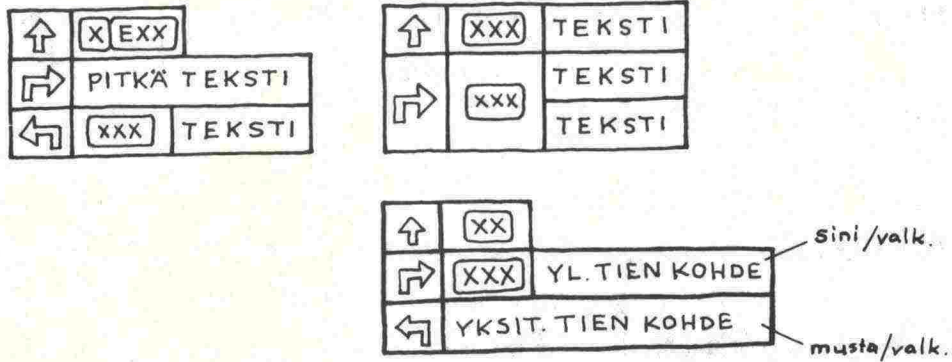
B-tyyppistä suunnistustaulua käytetään taulukon 3.1 mukaisesti.

Muilta osin B-tyyppisen suunnistustaulun käyttöohjeet ovat samat kuin A-tyyppisen suunnistustaulun.

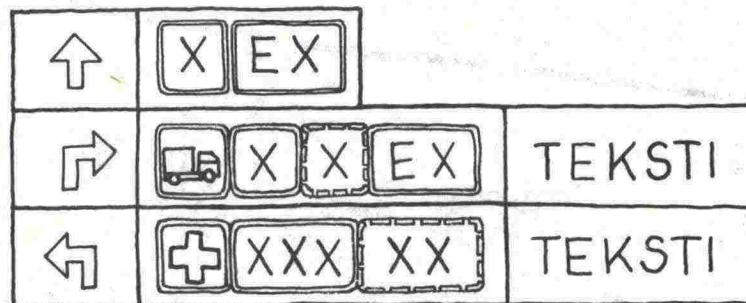

Kuva 3.6 Esimerkki kahden peräkkäisen liittymän esittämisestä samassa B-tyyppisessä suunnistustaulussa. Liittymien väli on alle 300 m

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Kuva 3.7 Tavallisimmat B-tyyppisen suunnistustaulun (merkki 612) muodot

Kuva 3.8 Symbolien ja numerokilpien sijoittaminen B-tyyppiseen suunnistustauluun (merkki 612)

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.4 Numerosuunnistustaulu

3.41 Tarkoitus ja sisältö

Numerosuunnistustaulun tarkoituksena on antaa tienkäyttäjille ennakotieto numeroitujen teiden jatkumisesta ja suunnasta edessä olevan liittymän jälkeen. Numerosuunnistustaulussa osoitetaan taulun vasemmassa reunassa olevilla nuolilla suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden suunnat. Nuolikuvioiden jälkeen tauluun merkitään suoraan jatkuvan ja erkanevien teiden numerot. Erkanevaa tietä kuvaavassa nuolessa on 90 asteen kulman muodostava taite. Jos kohtisuoran taitteen tekevän nuolen käyttäminen voi aiheuttaa väärinkäsitystä, voidaan poikkeuksellisesti käyttää nuolta, jossa on 45 asteen kulman muodostava taite. Suoraan jatkuvaa tietä kuvaava nuoli on pystysuora.

Suoraan osoittava nuoli asetetaan numerosuunnistustaulussa aina ylimmäksi. Jos taulussa on kaksi erkanevaa suuntaan osoittavaa nuolta, ne asetetaan teiden liikenteellisen merkityksen mukaiseen järjestykseen tärkeämpi suunta näistä ylimmäksi. Samaa suuntaa osoittavat tienumerot asetetaan alakkain. Pyrittäessä kapeaan numerosuunnistustauluun esim. taajamissa nuolikuvioiden voidaan sijoittaa myös alakkain olevien tienumeroiden alle. Kuvassa 3.9 on tavallisimmat numerosuunnistustaulun tyypit.

3.42 Käyttötilanteet

Numerosuunnistustaulua käytetään suunnistustaulun sijasta, jos tien numeroilla opastaminen on riittävä. Sitä voidaan käyttää myös suunnistustaulun lisäksi jos opastettavia tienumeroita on useita.

Numerosuunnistustaulun käyttö tulee useimmiten kysymykseen kaatuolosuhteissa, joissa useita valta- ja kantateitä kulkee samoja reittejä pitkin tai risteilee keskenään. Näissä tapauk-

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

sisä muina opasteina käytetään yleensä vain tienviittoja tai ajo-kaistan yläpuolisia viittoja. Maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulua voidaan käyttää esimerkiksi taajamien ohikulkuteillä, jotka risteilevät usean, taajamassa säteettäisesti lähtevän valta- ja kantatien kanssa. Lisäksi maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulua voidaan käyttää katkokeyyksissä olevien tienumeroiden esittämiseen.

Numerosuunnistustaulussa käytetään valta-, kanta- ja Eurooppateiden numeroita. Eräissä tapauksissa voidaan käyttää myös seudullisten teiden numeroita.

3.43 Sijoittaminen maastoon

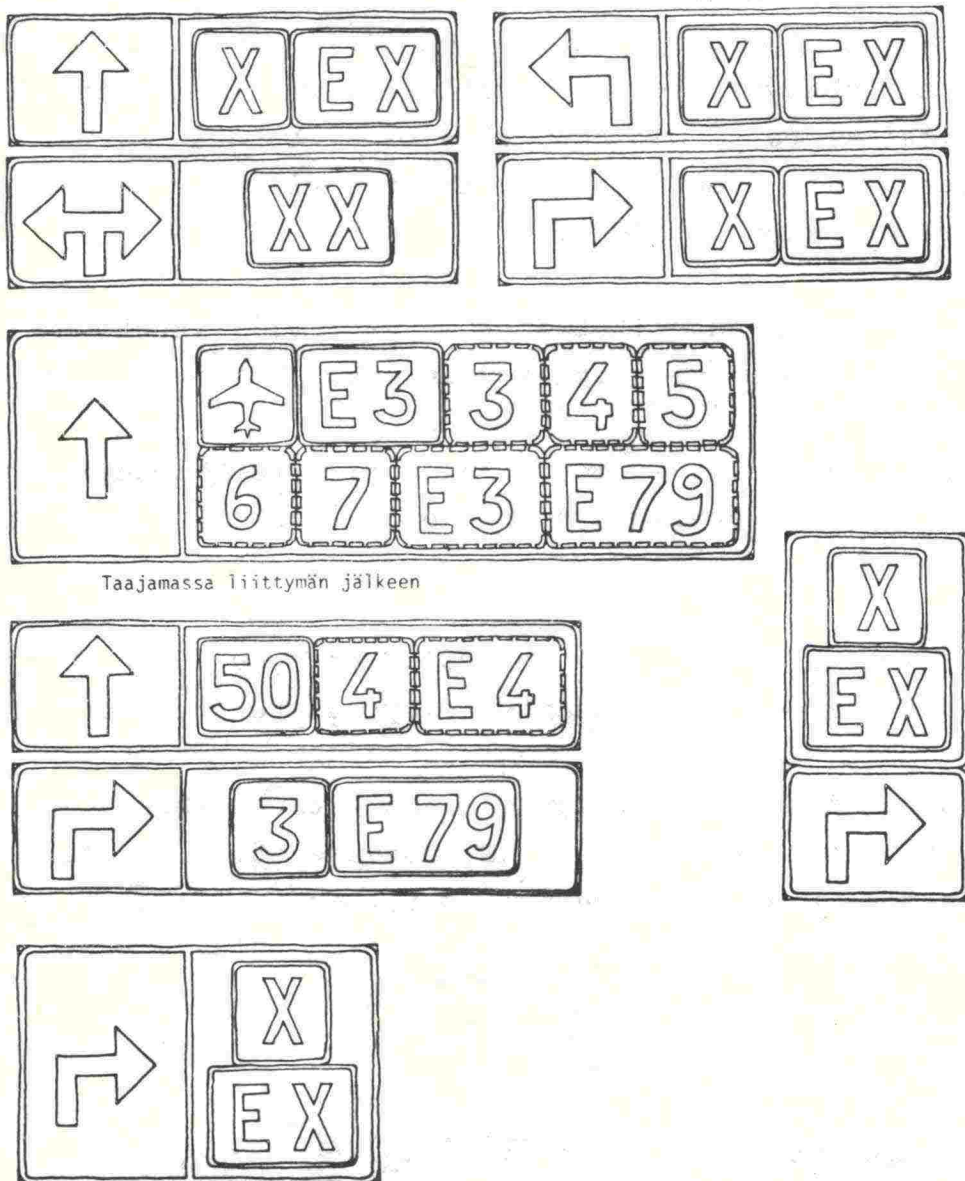
Maaseutuolosuhteissa numerosuunnistustaulu sijoitetaan n. 150 - 250 m ennen liittymää mikäli nopeusrajoitusarvo on 80 km/h tai suurempi ja n. 50 - 150 m ennen liittymää, kun nopeusrajoitusarvo on pienempi kuin 80 km/h. Kun numerosuunnistustaulua käytetään suunnistustaulun lisäksi, numerosuunnistustaulu sijoitetaan suunnilleen suunnistustaulun ja liittymän puoliväliin.

Taajamaolosuhteissa numerosuunnistustaulun sijoittaminen riippuu suuresti paikallisista olosuhteista. Mahdollisuuksien mukaan etäisyyden liittymästä tulisi olla 50 - 150 m. Taajamaolosuhteissa numerosuunnistustaulu voidaan sijoittaa myös liittymän jälkeen, jolloin siinä esitetään suoraan jatkuvien teiden numerot ja katkokeyyksissä niiden teiden numerot, joille liikennettä halutaan opastaa. Liittymän jälkeen olevassa numerosuunnistustaulussa on suora nuoli, joka on taulun vasemmassa reunassa tai kapean taulun alla.

Sivusuunnassa numerosuunnistustaulu sijoitetaan kuten suunnistustaulu. Suunnistustaulun sijoittamisesta on annettu ohjeita kohdassa 3.23.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Numerosuunnistustaulussa noudatetaan tiennumerojen ja tunnuksien järjestyksessä samoja ohjeita, jotka on annettu kohdassa 3.21.

Kuva 3.9 Tavallisimmat numerosuunnistustaulun tyypit

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.5 Tienviitta (614)

3.51 Tarkoitus ja sisältö

Tienviitan tarkoituksena on osoittaa tien suunta ja viitoituskohde. Viitassa on opastettavan kohteen nimi ja yleensä etäisyys kohteeseen. Etäisyys merkitään kohteen nimen ja suuntanuolen väliin. Viitan kantaan voidaan lisätä samat tunnukset kuin suunnistustaulussa. Tien numeroa ei käytetä tienviitassa. Kuvassa 3.10 on esimerkkejä tienviitoista.

Kussakin tienviitassa esitetään vain yksi viitoituskohde. Samaan suuntaan saa yleensä viitoittaa vain kaksi kohdetta (vrt. 3.22).

Tienviitassa esitetään etäisyys kilometrin tarkkuudella kohteen keskusta. Mikäli etäisyys on pienempi kuin 1 km, ei etäisyyttä merkitä.

Tekstikorkeus on yleensä 200 mm. Poikkeustapauksissa, tilan puutteen tms. takia voidaan taajamissa käyttää tekstikokona 120 mm.

Viitoissa ja niitä vastaavissa suunnistustauluissa tulee olla samat viitoituskohteet samassa järjestyksessä. Ylimääräisiä viitoja ei saa käyttää. Jos suunnistustauluissa on viitoituskohteet merkitty, vastaavia viittoja tulee käyttää vaikkakin opastettava tie olisi katu, kaava- tai yksityinen tie.

☐ TEKSTI

☐ TEKSTI 12 ☐

☐ 123 TEKSTI

☐ TEKSTI 45 ☐
☐ TEKSTI 10 ☐
☐ 30 TEKSTI

☐ TEKSTI 123 ☐
☐ TEXT

Kuva 3.10 Esimerkkejä tienviitoista

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.52 Käyttötilanteet

Tienviittaa käytetään opastuksessa yleisillä teillä ja muilla tärkeimmillä liikenneväylillä. Tärkeänä liikenneväylänä voidaan yleisten teiden lisäksi pitää katuja ja kaavateitä, jos ne toimivat esimerkiksi läpikulkuteinä, asunto- tai teollisuusalueiden tms. sisääntuloteinä jne. Näissä tapauksissa voidaan tienviitan lisäksi käyttää kadun nimikilpeä.

Tienviittoja käytetään yleisten teiden liittymissä kaikkien yleisten teiden suunnassa. Paikallistien ja ylempiluokkaisen tien liittymässä tienviittaa käytetään ylempiluokkaisen tien suunnassa kuitenkin vain, milloin:

1. Paikallistiellä esiintyy läpikulkevaa liikennettä
2. Paikallistie on taajaman sisäänmenotie
3. Paikallistien liikennemäärä on olosuhteet huomioon ottaen suuri

Jos viitoittamiseen käytetään vain tienviittaa, voidaan liittymän etumerkkinä käyttää liikennemerkkiä "Sivutien risteys" siitä erikseen annettujen ohjeiden mukaisesti.

Jos liittymässä käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja, voidaan T-liittymässä olevat viitat, joita yläpuoliset viitat vastaavat, jättää pois. Kun tienviitat jätetään pois, on suositeltavaa käyttää liittymän jälkeen liittyvällä tiellä etäisyystaulua, johon etäisyydet opastettaviin kohteisiin on merkitty. Jos matka on lyhyt (alle 2 km) ei etäisyystaulua tarvita.

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.53 Sijoittaminen maastoon

Tienviitat sijoitetaan liittymään tai sen välittömään läheisyyteen. Viitan tulee olla mahdollisimman suorassa kulmassa sitä suuntaa vastaan, josta tulevan liikenteen opastamiseksi se on tarkoitettu. Viittojen tulee sijaita siten, ettei mistään suunnasta tulevilla ajoneuvoilla ole näkyvissä yhtään harhaan johtavaa, yksinomaan jostakin toisesta suunnasta tuleville ajoneuvoille tarkoitettua viittaa. Erityisesti on huomattava, että viitat on pyrittävä sijoittamaan siten, ettei liittymässä oleva ajoneuvo peitä viittoja eikä viitta haitallisesti pienennä näkemää liittymässä.

Maaseudulla vapaissa olosuhteissa viitta tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että sen tien puoleinen reuna on 4 - 6 metriä etäisyydellä pientareen ulkoreunasta. Tämä etäisyys on yleensä riittävä viitan sijoittamiseksi aurasautojen heittämän lumen voimakkaamman ryöpyn vaikutusalueen ulkopuolelle. Viittaa ei kuitenkaan saa sijoittaa niin etäälle, että sen luettavuus olennaisesti huononee tai että se antaa väärän kuvan liittymän sijainnista.

Ellei viitan sijoittaminen em. etäisyydelle ole mahdollista esimerkiksi taajamissa, voidaan viitta poikkeuksellisesti sijoittaa lähemmäs ajorataa. Tällöinkin tienviitat sijoitetaan siten, että niiden sisäreuna on vähintään 1,5 metrin etäisyydellä pientareen ulkoreunasta.

Tienviitta voidaan sijoittaa myös liikenteen jakajasaarekkeeseen. Jottei viitta peittäisi risteävältä tieltä tulevan ajoneuvon näkemää, viitta tulee sijoittaa tarpeeksi etäälle ajoradan reunasta. Viitan lähimmän pisteen tulee olla vähintään 10 metrin etäisyydellä ajoradan reunasta. Yksipuolisissa liittymissä on liitetyvältä tieltä luettavaksi tarkoitettut viitat sijoitettava liittymän taakse siten, että ne toimivat lisäksi liittymän taustamerkkeinä lähestyvän kaistan jatkeella. Kuvassa 3.11 on esimerkkejä tienviittojen sijoittamisesta liittymään.

C.5.1.7.1

K1-249

20.7.1982

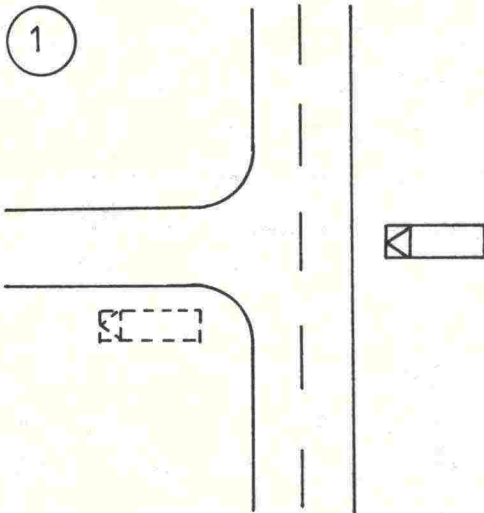
2

Asiasta
kestu selkeä
Linsenin
kanssa
266.

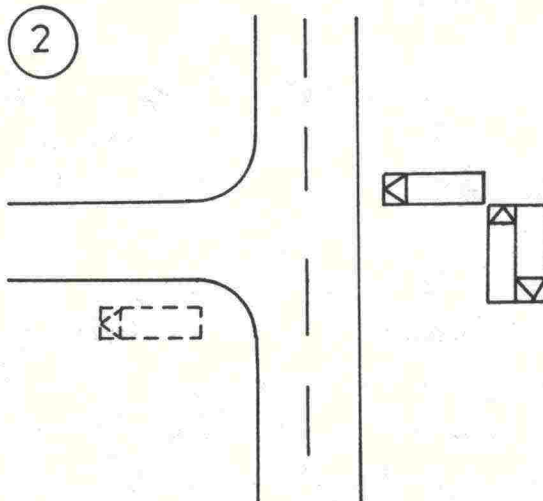
Small as
all
filamentous
is. range
all. you
chute and
sig. 0.4
metric
hard.
/tu

Yleisenä sääntönä voidaan pitää, että samaan telineeseen asetettavat viitat pyritään tekemään yhtä pitkiksi ja että tekstit pyritään alkamaan samalta kohdalta. Jos alakkain joudutaan sijoittamaan pitkä ja lyhyt kohteen nimi, voidaan lyhyt kohteen nimi siirtää viitan keskelle, jolloin viittaryhmän ulkonäkö tulee paremmaksi.

	LIIKENTEEEN OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT		K1-249 20.7.1982

Viitta asetetaan liittymän taakse tai liittyvän tien reunaan mieluummin sen oikealle puolelle.

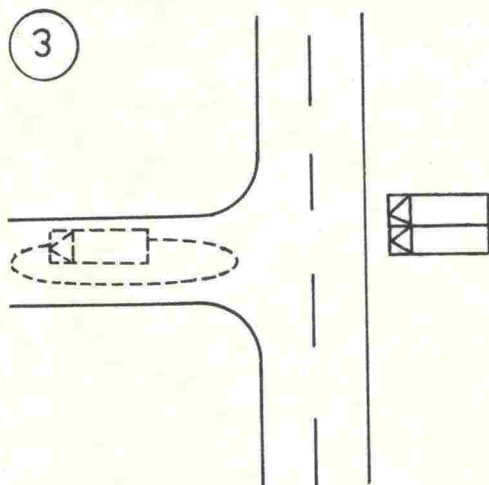

Yksipuolisissa liittymissä päätien suuntaiset viitat asetetaan liittymän taakse siten, että ne toimivat myös taustamerkkeinä. Jos liittyvän tien suuntainen viitta asetetaan liittymän taakse sijoitetaan päätien suuntaiset viitat sen takareunan tasolle.

Kuva 3.11 Esimerkkejä tienviittojen sijoittamisesta liittymään

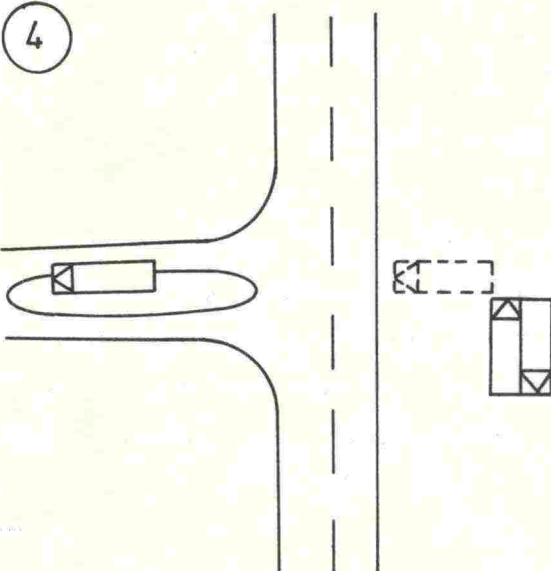
	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3

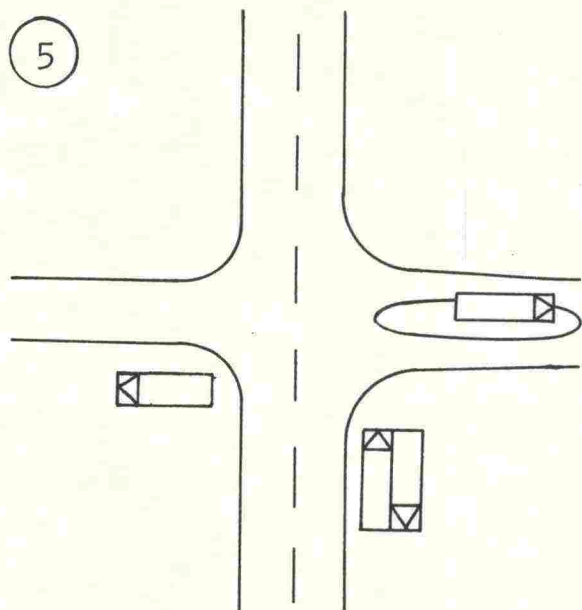
Tulppaliittymässä sijoitetaan viitta joko tulppaan tai liittymän taakse.

4

Yksipuolisessa tulppaliittymässä sijoitetaan päätien suuntaiset viitat liittymän taakse ja liittyvän tien suuntainen viitta liikennesaarekkeeseen. Liittyvän tien suuntainen viitta voidaan sijoittaa myös liittymän taakse. Tällöin päätien suuntaiset viitat asetetaan sen takareunan tasolle.

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT		K1-249 20.7.1982

Nelihaaraliittymässä liittyvien teiden viitat asetetaan siten, että viitta on päätieltä katsoen samalla puolella kuin liittymä.

3.6 Erkanemisviitta (642)

Erkanemisviittaa käytetään tienviitan sijasta moottori- ja moottoriliikenneteillä sekä muulloinkin, milloin erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

Erkanemisviitan (kuvan 3.12) tarkoituksena on osoittaa rampin erkanemiskohta ja viitoituskohde. Erkanemisviitassa esitetään opastettavan kohteen nimi, mutta ei etäisyyttä siihen. Viitan kantaan voidaan lisätä samat tunnukset kuin suunnistustaulussa, milloin erkanemisrampin kautta opastetaan näihin kohteisiin. Tien numeroa ei käytetä erkanemisviitassa. Tekstikorkeus on moottori- ja moottoriliikenneteillä 300 mm, muilla teillä 200 mm.

Erkanemisviitassa esitetään sama kohde kuin suunnistustaulussa. Jos suunnistustaulussa on erkanemaan suuntaan opastettu useampia kohteita, käytetään vastaavasti erkanemisviittoja, jotka sijoitetaan alakkain.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Jos liittymässä käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja, erkanemisen suunta osoitetaan ajokaistan yläpuolisella erkanemisviitalla (633) (kuva 3.13).

Erkanemisrampin ja risteävän tien liittymässä opastetaan viitoituskohteisiin käyttämällä tienviittoja kohdassa 3.5 annettujen ohjeiden mukaan.

Erkanemisviitta sijoitetaan erilliseen telineeseen, pylvääseen tai suojakaiteeseen siten, että sen alareunan korkeus ajoradan pinnasta on vähintään 0,8 m. Samaan telineeseen saa sijoittaa enintään kolme viittaa. Erkanemisviitta sijoitetaan erkanemisrampin alkamiskohtaan. Muilta osin erkanemisviitta sijoitetaan maastoon kuten tienviitta noudattaen kohdassa 3.53 annettuja ohjeita.

Kuva 3.12 Erkanemisviitta (642)

Kuva 3.13 Ajokaistan yläpuolinen erkanemisviitta (633)

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.7 Yksityisen tien viitta (643)

3.71 Tarkoitus ja sisältö

Yksityisen tien viitan tarkoituksena on osoittaa yksityisen tien suunnassa viitoitettava kohde. Viitassa osoitetaan viitoituskohteen nimi. Tekstikoko on 120 mm. Etäisyys kohteeseen ilmoitetaan kilometrin tarkkuudella. Mikäli etäisyys on pienempi kuin yksi kilometri ei etäisyyttä merkitä. Etäisyys merkitään kohteen nimen ja suuntanuolen väliin. Viitan kannassa voidaan käyttää samoja tunnuksia kuin tienviitassa (kts 3.14).

Kussakin yksityisen tien viitassa esitetään vain yksi viitoituskohde. Kuvassa 3.14 on esimerkki yksityisen tien viitasta.

Kuva 3.14 Esimerkki yksityisen tien viitasta

3.72 Käyttötilanteet

Yksityisen tien viittaa voidaan käyttää osoittamaan sellaista liikenteen kannalta merkityksellistä yksityistä tietä, jolla yleinen liikenne on sallittu. Viitoituskohteena käytetään tällöin yleensä kylän tai alueen nimeä. Kohteet pyritään valitsemaan siten, että niiden nimet löytyvät Suomen tiekartasta 1:20 000.

Yksityisen tien viittaa ei saa käyttää osoittamaan samaan suuntaan kuin tienviittaa. Yksityisen tien viittoja saa käyttää samassa liittymässä korkeintaan kaksi kappaletta samaan suuntaan.

Yksityisen tien viitan saa pystyttää yleisen tien tiealueelle vain tienpitäjän luvalla. Luvan myöntää tie- ja vesirakennuspiiri. Yk-

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

sityisen tien viitan pystyttää ja pitää kunnossa yksityisen tien pitäjä.

3.73 Sijoittaminen maastoon

Yksityisen tien viitta sijoitetaan aina liikennesaarekkeeseen, mikäli sellainen on. Ellei saarekettä ole, viitta sijoitetaan liittymän läheisyyteen niin, ettei se haittaa näkemää eikä liittymän kunnossapitoa. Viitta asetetaan aina liittyvän tien puolelle. Muutoin noudatetaan yksityisen tien viittaa maastoon sijoittaessa kohdassa 3.53 annettuja tienviittaa koskevia ohjeita soveltuvien osin.

3.8 Osoiteviitta (644)

3.81 Tarkoitus ja sisältö

Osoiteviitan tarkoituksena on opastaa tienkäyttäjää kohteeseen, joka viitoitetaan yksityiskohtaisemmin kuin tienviittaa tai yksityisen tien viittaa käyttäen. Viitassa on opastettavan kohteen nimi. Tekstikoko on yleensä taajaman ulkopuolella 100/75 mm, taajamassa 80/60 mm. Etäisyyttä kohteeseen ei yleensä ilmoiteta. Kussakin osoiteviitassa esitetään vain yksi viitoituskohde. Kuvassa 3.15 on esimerkki osoiteviitasta.

Osoiteviitan kannassa voidaan käyttää TVH:n hyväksymiä tunnuksia, joita ovat kuntien vaakunat, valtion virastojen ja laitosten tunnuksat, yritysten liikemerkit ja rekisteröityjen yhdistysten tunnuksat. Tunnukselle varattu tila on 120 x 120 mm, kun tekstikoko on 100 mm ja 100 x 100 mm, kun tekstikoko on 80 mm. Lupa tunnuksen käyttöön on anottava tie- ja vesirakennuspiiriltä.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.82 Käyttötilanteet

Osoiteviittaa voidaan tienpitäjän harkinnan mukaan käyttää opastamaan yleisön kannalta tärkeimpiin virastoihin, laitoksiin ja palvelukohteisiin sekä runsaasti liikennettä aiheuttaviin teollisuus- ja liikelaitoksiin. Taajamien ulkopuolella osoiteviittaa voidaan käyttää opastamaan myös muihin opastuksen kannalta tärkeisiin kohteisiin. Osoiteviittaa käytetään yleensä vain lähiopastukseen. Osoiteviittaa ei saa käyttää osoittamaan samaan suuntaan kuin tienviittaa 641.

Osoiteviittoja saa käyttää samassa liittymässä korkeintaan viisi kappaletta samaan suuntaan. Jos viitoitettavia kohteita on enemmän, viitoitettavalle tielle tai alueelle tulee antaa nimi, joka osoitetaan vain yhdessä liittymään asetettavassa yksityisen tien viitassa. Yksityisen tien varteen liittymän läheisyyteen voidaan tällöin pystyttää opastustaulu, jossa ilmoitetaan kohteiden nimet ja etäisyydet niihin. Alueen sisällä olevissa yksityisten teiden liittymissä voidaan lisäksi käyttää osoiteviittoja tarpeen mukaan.

Osoiteviitan saa pystyttää yleisen tien tiealueelle vain tienpitäjän luvalla. Luvan myöntää tie- ja vesirakennuspiiri. Osoiteviitan pystyttää ja pitää kunnossa ao. liittyvän tien pitäjä.

Kuva 3.15 Esimerkki osoiteviitasta

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

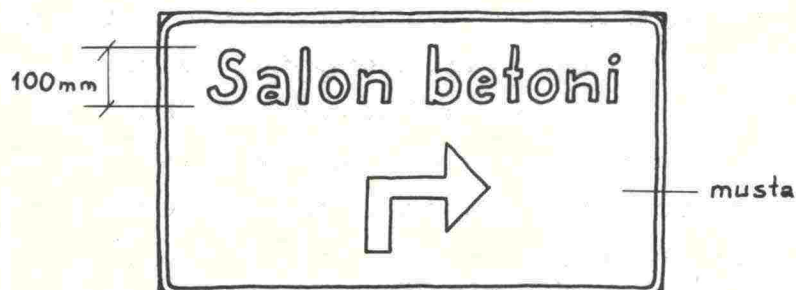
3.83 Sijoittaminen maastoon

Osoiteviitta kiinnitetään yleensä kannastaan liikennemerkkipylvääseen. Osoiteviitta tehdään kaksipuoliseksi, jolloin se on luettavissa tien molemmista suunnista. Pylväs sijoitetaan aina liikennesaarekkeeseen, mikäli sellainen on. Ellei saarekettä ole, viitta sijoitetaan yleiseltä tieltä katsoen yksityisen tien liittymän puolelle siten, että viitta ei häiritse näkemää eikä tien kunnossapitoa. Viitta sijoitetaan lähelle liittymää siten, että se osoittaa liittymän sijainnin.

Kaikki liittymään tulevat osoiteviitat kiinnitetään samaan pylvääseen. Alimman viitan alareunan korkeuden tulee olla 2,0 - 3,2 m tien pinnasta mitattuna.

3.9 Ennakko-opastusmerkki

Eräissä tapauksissa, milloin tietty opastusta tarvitsevaa liikennettä synnyttävä kohde on viitoitettu yleiseltä tieltä erkanevan yksityisen tien liittymässä osoiteviitalla, saattaa olla tarvetta järjestää opastus jo kauempaa alkavaksi. Tällaisia kohteita voivat olla esim. runsaasti liikennettä synnyttävät teollisuuslaitokset, hautausmaat ja kurssikeskukset. Ennakko-opastus voidaan järjestää erityisellä ennakko-opastusmerkillä (kuva 3.16), joka sijoitetaan suunnistustaulun tapaan 100 - 300 m ennen opastettavaa risteystä. Opastusta ei voida aloittaa kuitenkaan kauempaa kuin lähimmältä kolminumeroiselta maantieltä.

Kuva 3.16 Ennakko-opastusmerkki

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.10 Ajokaistan yläpuoliset viitat (631)

3.101 Tarkoitus ja sisältö

Ajokaistan yläpuolisia viittoja käytetään vilkasliikenteisissä liittymissä ajokaistakohtaiseen opastukseen. Kun käytetään ajokaistan yläpuolisia viittoja, voidaan T-liittymässä olevat tienviitat, joita yläpuoliset viitat vastaavat, jättää harkinnan mukaan pois.

Ajokaistan yläpuolista erkanemisviittaa käytetään, milloin liittymässä on kääntyville järjestetty erityinen erkanemistie siten, että erkaneminen ei edellytä nopeuden oleellista vähentämistä.

Ajokaistan yläpuolista opastusnuolta 634, 635, 636 (kuva 3.18) voidaan käyttää ajokaistan yläpuolisen viitan sijasta, milloin opastettavaa kohdetta ei ole tarpeen osoittaa.

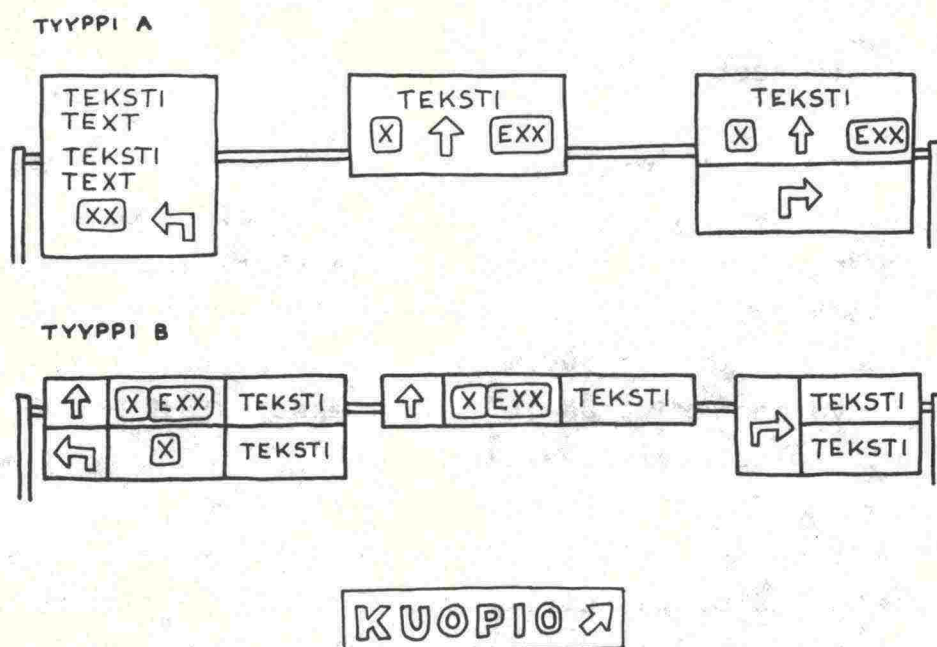
Ajokaistan yläpuolisessa viitassa esitetään viitoituskohteen nimi, nuolikuviolla kohteen suunta, tien numerot ja mahdolliset suunnistustauluissa käytetyt tunnukset. Mikäli ajoradassa on käytetty ajokaistanuolia, tulee merkissä käytettävän nuolikuviosta vastata tiemerkintöjä ajokaistakohtaisesti. Merkeillä ei saa osoittaa tieliikennelain yleisistä säännöksistä poikkeavaa ryhmittymistä, ellei sitä ole osoitettu ajokaistanuolin. A- ja B-tyyppiset ajokaistan yläpuoliset viitat ovat kuvassa 3.17 esitetyn kaltaisia.

A-tyyppisissä viitoissa viitoituskohteiden nimet sijoitetaan taulussa ylimmäksi, tekstin alle sijoitetaan tunnukset, tienumerot ja nuolikuviot. B-tyyppisissä viitoissa nuolikuviot sijoitetaan taulun vasempaan reunaan, niiden jälkeen tunnukset ja tienumerot sekä oikealle puolelle viitoituskohdetta osoittavat tekstit. Esitettävät tienumerot ja tunnukset ovat vasemmalta oikealle seuraavassa järjestyksessä: tunnukset, kansalliset tienumerot pienimmästä alkaen, kansallinen tienumero katko-

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

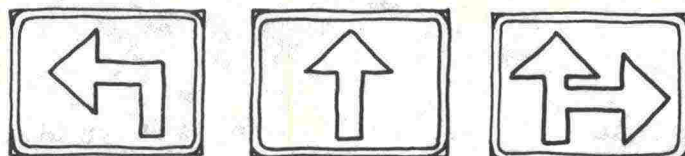
hyksin, Eurooppateiden numerot, Eurooppa-tien numero katkokehys-

Ajokaistan yläpuolisissa viitoissa ja ennen liittymää olevissa suunnistustauluissa esitetään samat viitoituskohteet. Viitoissa esitetään kaikki mahdolliset kääntymissuunnat. Jos kadulle kaava- tai yksityiselle tielle kääntymistä varten on rakennettu oma kaista, on kohde merkittävä myös tälle tielle. Ellei selvää viitoituskohdetta ole, kohteena voidaan käyttää myös kadun, kaava- tai yksityisen tien nimeä. Vähäliikenteiset kadut, kaavatiet ja yksityiset tiet voidaan merkitä vain opastusnuolella ilman tekstiä. Jos liittymään on rakennettu lisäkaista pääasiassa matkailijoiden palvelulaitosta varten, eikä muuta viitoituskohdetta ole, voidaan matkailijoiden opastusmerkkkitunnuksia käyttää yläpuolisissa viitoissa. Tunnusten koko on sama kuin tien numerokilpien koko (300 x 300 mm tai 450 x 450 mm). Viittojen yhteydessä voidaan käyttää opastusnuolta ilman tekstiä.

Kuva 3.17 Ajokaistan yläpuoliset viitat sekä ajokaistan yläpuolinen erkanemisviitta

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Kuva 3.18 Ajokaistan yläpuoliset opastusnuolet

Tien numerokilvet voidaan yläpuolisista viitoista jättää pois, jos ne vievät opasteessa suuren tilan ja jos ne on esitetty liittymää edeltävässä suunnistustaulussa ja liittymän jälkeen asetuissa erillisissä tien numerokilvissä. 4- ja 5-numeroisten teiden numeroita ei yläpuolisissa viitoissa käytetä.

Yläpuolisissa viitoissa sijoitetaan suoraan menevä suunta ylimmäksi. Opasteiden luettavuuden kannalta on edullista pyrkiä sijoittamaan eri kaistojen yhteiset viitoituskohteet samalle tasolle varsinkin leveissä, 3 - 4 kaistan yli ulottuvissa porttaaleissa.

3.102 Käyttötilanteet

A-tyyppistä yläpuolista viittaa käytetään yleensä asutuskeskusten ulkopuolella kanavoiduissa liittymissä, joissa opasteiden lukuetaisyys on suuri. Tekstin korkeutena käytetään yleensä 300 mm. Jos opastettavia kohteita on samalla ajokaistalla useita ja taulujen koko tulisi 300 mm:n tekstiä käyttäen kohtuuttoman suureksi, voidaan käyttää 200 mm:n tekstiä tai B-tyyppistä ajokaistan yläpuolista viittaa.

B-tyyppistä yläpuolista viittaa käytetään yleensä taajamissa kaduilla tai katumaisilla teillä opasteiden lukuetaisyyden ollessa pieni ja taajamien ulkopuolella, jos A-tyyppinen viitta muodostuu kohtuuttoman suureksi. B-tyyppisessä viitassa käytetään taajamissa yleensä 200 mm:n tekstikokoa ja taajamien ulkopuo-

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

lella 300 mm:n tekstikokoa. Taajamaolosuhteissa yläpuolisia viittoja voidaan käyttää myös ilman edeltävää suunnistustaulua.

Ajokaistan yläpuolelle sijoitettavaa opastusnuolta (kuva 3.18) voidaan käyttää myös liittymän jälkeen, esimerkiksi vastakkaisen ajosuunnan opasteelle tarkoitettuun porttaaliin kiinnitettynä. Merkki osoittaa ajokaistan tai ajokaistojen paikan liittymän ohi ajavalle tai liittyvältä tieltä tulevalle autoilijalle.

Samoilla tieosuuksilla tulisi pyrkiä käyttämään peräkkäisissä liittymissä samantyyppisiä opasteita. Yksittäisen liittymän alueella on kuitenkin käytettävä johdonmukaisesti samoja merkkityyppejä.

3.103 Sijoittaminen maastoon

Ajokaistan yläpuoliset viitat sijoitetaan yleensä ryhmittymiskaistan hidastusosan puolivälin kohdalle. Jos liittymässä on useita ryhmittymiskaistoja, lyhin ryhmittymiskaista määrää merkin paikan. Opasteiden kohdalla kaistojen tulee olla täysleiveitä.

A-tyyppinen viitta sijoitetaan tien poikkileikkauksessa siten, että opasteessa oleva nuoli tulee ajokaistan keskikohdalle.

B-tyyppinen viitta sijoitetaan ajokaistan keskikohdan yläpuolelle.

Ajokaistan yläpuolisen viitan alimman pisteen korkeuden tulee olla vähintään 5,0 m ajoradan pinnasta lukien. Jos ajokaistan yläpuolisia viittoja sijoitetaan ylikorkeiden erikoiskuljetusten reitiksi parannelulle tielle, tulee ajoradan yläpuolella kaikkien opasteiden alareunan olla vähintään 20 cm korkeammalla kuin reitille määriteltä vapaa alikulkukorkeus. Edellä mainittu ei koske sellaisia porttaaleja, jotka voidaan kiertää vastakkaisen liikennesuunnan kaistaa käyttäen. Ajokaistan yläpuolisen opasteen porttaalin palkin alareunan korkeuden tulee mainituilla

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

ylikorkeiden erikoiskuljetusten reiteillä olla vähintään 6,0 m ajoradan pinnasta lukien.

3.11 Etäisyystaulu (661)

3.111 Tarkoitus ja sisältö

Etäisyystauluissa osoitetaan etäisyydet lähimpiin tien kauko-, väli- ja lähikohteisiin. Jos kaksi tai useampia valta- tai kantateitä on numeroitu päällekkäin, osoitetaan etäisyystaulussa jokaisen tien kaukokohde, tarvittaessa myös väli- ja lähikohde, jolloin kutakin tietä varten tehdään oma etäisyystaulunsa. Taulut sijoitetaan peräkkäin siten, että niiden välimatka on noin 100 - 150 m. Ajosuunnassa ensimmäiseen tauluun sijoitetaan sen tien kohteet, jonka numero on pienin. Yhdessä etäisyystaulussa saa olla enintään kolme kohteen nimeä. Etäisyystauluissa esitetyt kohteet on liittymissä opastettava erkanevassa suunnassa suunnistustauluihin ja tienviitoin.

Kaukokohde sijoitetaan aina taulussa ylimmäksi. Jos samassa etäisyystaulussa on useampia kauko-, väli- tai lähikohteita, sijoitetaan nimet tauluun etäisyysjärjestyksessä siten, että kauimpana sijaitsevat kohteet ovat ylimpänä. Etäisyys viitoituskohteen keskusta ilmoitetaan kilometrin tarkkuudella. Tekstikokona käytetään moottoriteillä ja moottoriliikenneteillä 300 mm ja muilla teillä 200 mm. Kuvassa 3.19 on esimerkkejä etäisyystaulusta.

3.112 Käyttötilanteet

Etäisyystaulua käytetään valta- ja kantateillä sekä seudullisilla teillä. Etäisyystaulua voidaan käyttää poikkeuksellisesti myös muilla teillä, kun halutaan antaa autoilijalle mahdollisuus varmistua, että hän on liittymän jälkeen oikealla tiellä.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Erityisesti taajamien ulosmenoteilla etäisyystaulun käyttö saat-
taa olla tarpeen.

TURKU 70
SALO 23

VAASA	100
VASA	
KASKINEN	16
KASKÖ	

Kuva 3.19 Esimerkkejä etäisyystaulusta

Etäisyystaulua käytetään kaikkien maantieliittymien tai liitty-
märyhmien jälkeen, kaupunkien ulosmenoteilla sekä lisäksi tar-
peen mukaan osoittamaan matkaa edessä oleviin liikennekeskuksiin
ja varmistamaan, että autoilija on oikealla tiellä. Peräkkäisiin
liittymiin etäisyystauluja sijoitetaan harkinnan mukaan siten,
että kahden peräkkäisen etäisyystaulun välimatkaksi tulee vähin-
tään 2 km. Liittymien välille etäisyystauluja pyritään sijoitta-
maan n. 10 km:n välein siten, että mahdollisuuksien mukaan ilmoi-
tetaan täysien kymmenien kilometrien etäisyydet kaukokohteeseen.

3.113 Sijoittaminen maastoon

Etäisyystaulu sijoitetaan noin 300 - 500 m liittymän jälkeen.
Tien poikkileikkauksessa etäisyystaulu sijoitetaan kuten suunnis-
tustaulu.

3.12 Paikannimi (662)

Paikannimikilvellä osoitetaan aluetta, jonne tien viitoituksella
on opastettu. Paikannimikilpeä voidaan käyttää myös paikan mää-
rityksen tai matkailun kannalta merkityksellisen paikan kuten
esimerkiksi joen, sillan, kanavan, lossin, harjun tms. osoitta-
miseen. Paikannimikilpi on kuvassa 3.20 esitetyn kaltainen.

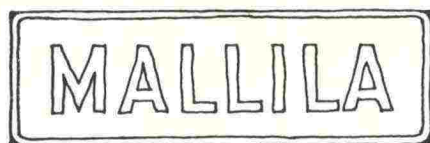
	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Paikannimikilvessä ilmoitetaan paikan nimi moottoriteillä 300 mm:n ja muilla teillä 200 mm:n korkuisin kirjaimin.

Paikannimikilvellä osoitetaan saapuminen opastettuun kohteeseen siitä suunnasta, josta kohde on opastettu. Muiden kohteeseen tulevien teiden varsilta paikannimi voidaan jättää pois.

Paikannimikilvin voidaan osoittaa harkinnan mukaan myös sellaisia, paikan määrittämisen kannalta hyödyllisiä kohteita, joihin ei ole opastettu tienviitoihin. Menettelyllä voidaan eräissä tapauksissa vähentää viitoituksen tarvetta. Paikannimikilpeä voidaan harkinnan mukaan, paikalliset olosuhteet huomioon ottaen, käyttää muutenkin kuin viitoitusta täydentämään ja korvaamaan. Paikannimikilven käytön edellytys on, että kilvellä osoitettavan kohteen nimi on merkitty Suomen tiekartalle 1:200 000.

Paikannimikilpi sijoitetaan alueelle johtavan tien varteen kohtaan, josta asutus alkaa. Jokea, harjua tms. merkittäessä tulee kohteen olla näkyvissä kilven sijaintipaikkaan. Tien poikkileikkaukseen paikannimikilpi sijoitetaan kuten suunnistustaulu.

Kuva 3.20 Paikannimi (622)

Jos tien viitoituskohteena oleva paikka merkitään taajamaksi liikennemerkillä "Taajama", voidaan taajaman nimi osoittaa ko. merkin yhteyteen asetetulla lisäkilvellä. Paikannimikilpeä ei tässä tapauksessa käytetä samassa tulosuunnassa.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

3.13 Tien numero (664, 665, 666, 667)

3.131 Tarkoitus ja sisältö

Tien numerokilpiä käytetään osoittamaan valta- ja kantateitä sekä kansainvälisiä pääliikenneväyliä ja kaikkia 3-numeroisia maanteitä eräitä pistoteitä lukuunottamatta sekä osittain 4-numeroisia maanteitä. 5-numeroisia teitä ei merkitä. Tien numerokilpeä ei käytetä niillä tieosilla, joiden tiennumeroa ei ole esitetty Suomen tiekartassa 1:200 000.

Katkokehyksellä varustetulla numerokilvellä opastetaan liikennettä numeroidulle valta- tai kantatielle yleensä enintään n. 2 km:n etäisyydeltä ao. tiestä. Suurten kaupunkien keskustoista voidaan ulosmenoteille opastaa katkokehyksin kauempaakin. Katkokehys muuttuu yhtenäiseksi kehykseksi sen liittymän suunnistustaulussa, josta käännetään ao. tielle.

Tien numerokilpi voi olla erillinen kilpi, tai se voi olla sijoitettu suunnistustauluun, numerosuunnistustauluun tai ajokaistan yläpuoliseen viittaan. Lisäksi erilliset numerokilvet voidaan koota yhtenäiseksi, siniseksi tauluksi.

Tien numerokilpi on suorakaide, jonka korkeus on 120 mm:n tekstiä käytettäessä 200 mm, 200 mm:n tekstiä käytettäessä 300 mm ja 300 mm:n tekstiä käytettäessä 450 mm. Numeroiden korkeus on sama kuin tekstin korkeus suunnistustaulussa tai opasteessa, jossa numerokilpi on. Merkin leveys määräytyy numeroiden ja kirjainten lukumäärän mukaan. Erillisen numerokilven numeroiden korkeus on aina 200 mm ja koko kilven korkeus 300 mm. Kilven pohjaväri on valtateillä punainen, kansainvälisillä liikenneväylillä (Eurooppa-teillä) vihreä ja muilla teillä sininen. Pohjaväri on heijastava lukuunottamatta 3- ja 4-numeroisia tiennumerokilpiä. Kuvassa 3.21 on erilaisia tien numerokilpiä.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Teiden numerointijärjestelmän mukaan yleisistä teistä käytetään seuraavia numeroita:

- valtatiet	1 -	39
- kantatiet	40 -	99
- muut maantiet	100 -	9 999
- paikallistiet	10 000 -	99 999

Lisäksi on numeroitu kansainväliset pääliikenneväylät.

3.132 Sijoittaminen maastoon

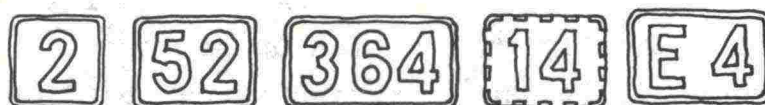
Tien numerokilpiä käytetään kaikkien yleisten teiden tai muiden tärkeimpien teiden liittymien tai liittymäryhmien jälkeen.

Tien numerokilpi sijoitetaan etuajo-oikeutetuilla teillä etuajo-oikeutettua tietä osoittavan merkin alapuolelle samaan pylvääseen sen kanssa. Ellei tien numerokilpiä voida sijoittaa etuajo-oikeutettua tietä osoittavan merkin yhteyteen, se asetetaan nopeusrajoitusmerkin kanssa samaan pylvääseen tai yksin erilliseen pylvääseen. Jos samaan pylvääseen asetetaan useita numerokilpiä, ne tulevat ylhäältä alas seuraavaan järjestykseen: kansalliset tienumerot pienimmästä alkaen, kansalliset tienumerot katkokehyspienimmästä alkaen, Eurooppa-teiden numerot.

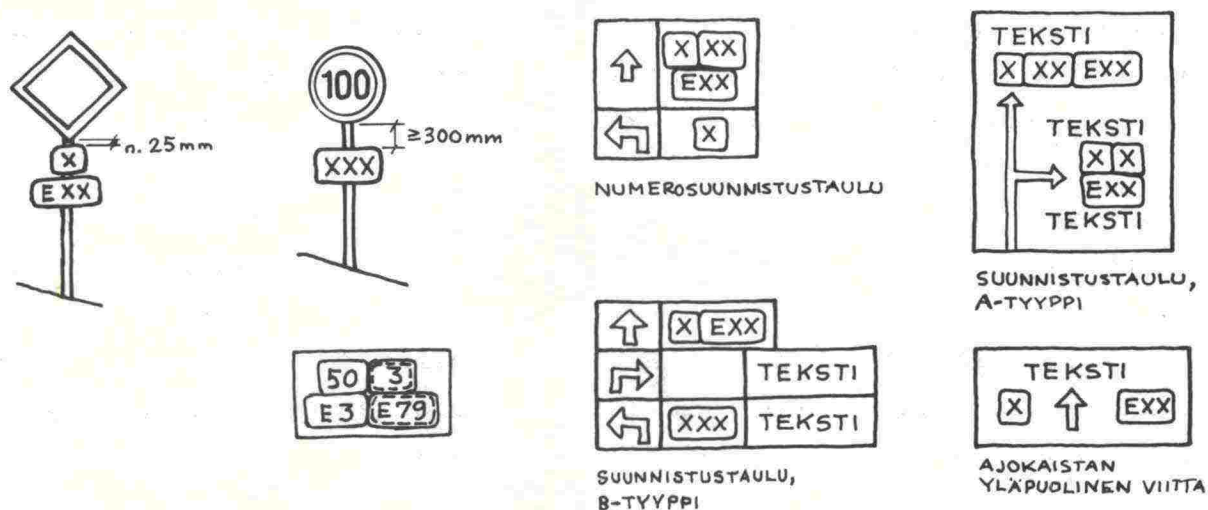
Tien numerokilvet sijoitetaan yhtenäiseen, siniseen tauluun silloin, kun numerokilpiä on kolme tai enemmän ja silloin, kun käytetään katkokehyspienimmästä alkaen olevaa tienumeroa yhtenäisessä kehyksessä olevan lisäksi. Taulu sijoitetaan maastoon kuten suunnistus-
taulu. Numerokilpien järjestys opastusmerkeissä vasemmalta lukien on sama kuin liikennemerkkipylväässä ylhäältä lukien. Kuvassa 3.22 on esimerkkejä tien numerokilpien sijoittamisesta opastusmerkkeihin ja liikennemerkkipylväisiin.

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Muiden kuin edellä mainittujen liikennemerkkien yhteydessä tien numerokilpiä ei käytetä.

Kuva 3.21 Erilaisia tien numerokilpiä

Kuva 3.22 Tien numerokilpien sijoittaminen opasteisiin ja liikennemerkkipylväisiin sekä yhtenäiseen tauluun

3.14 Suunnistustaulussa ja tienviitassa käytettävät tunnukset

Tunnuksia (kuva 3.23) käytetään seuraavasti:

- Moottoritie (671). Tunnusta käytetään opastamaan moottoritiele. Moottoritiellä tunnusta ei enää käytetä.
- Moottoriliikennetie (672). Tunnusta käytetään opastamaan moot-

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

toriliikennetielle. Moottoriliikennetiellä tunnusta ei enää käytetä.

- Lentoasema (673). Tunnusta käytetään opastamaan matkustaja- ja reittiliikennettä palveleville lentoasemille. Harrastus- tai vain tilauslentoa palvelevien kenttien opastukseen tunnuksia ei käytetä. Lentokone sijoitetaan merkkiin siten, että lentokoneen kulkusuunta osoittaa samaan suuntaan kuin ko. ajosuuntaa osoittava nuoli. Suoraan eteenpäin opastettaessa lentokoneen kulkusuunta osoittaa ylöspäin. Opastus aloitetaan sen kaupungin keskustasta, jota lentoasema palvelee. Tunnusta käytetään myös opastetun reitin varrella olevissa tärkeimpien teiden liittymissä tienviitoissa ja suunnistustauluissa. Jos kaupungissa on ohitustie, opastetaan ohitustien ja tärkeimpien teiden liittymissä lentoasemalle tunnusta käyttäen.
- Autolautta (674). Tunnusta käytetään opastamaan autolauttastamiin ja suurille, pitkäkhöjä merimatkoja saaristoon kulkeville lautoille. Autolautta esitetään tunnuksessa siten, että autolautan kulkusuunta osoittaa joko oikealle tai vasemmalle ajosuuntaa osoittavan nuolen mukaisesti. Suoraan osoittavan nuolen yhteydessä kulkusuunta osoittaa vasemmalle.
- Tavarasatama (675). Liikenne tavarasatamiin opastetaan tunnusta käyttäen tarkoituksenmukaista reittiä pitkin. Reittiä valittaessa otetaan huomioon satamiin liikennöivien ajoneuvoyhdistelmien asettamat vaatimukset. Opastus aloitetaan sisääntulotiellä kohdasta, jossa keskustan opastus aloitetaan (kohta 6.2) tai liittymässä, jossa satamaan pyrittäessä on tehtävä ensimmäinen reitin valinta. Tunnuksen yhteydessä voidaan käyttää sataman nimeä, jos opastuksen selkeys niin vaatii.
- Tietyille ajoneuvoille tai ajoneuvoyhdistelmille tarkoitettu reitti (681). Tunnusta käytetään opastamaan tunnuksen osoittamalle ajoneuvoryhmälle tarkoitettulle reitille. Ennen em. tunnuksella varustettua suunnistustaulua voidaan tarvittaessa

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

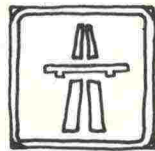
käyttää kiertotien suunnistustaulua (kohta 3.16). Tunnuksen ajoneuvo sijoitetaan ajosuuntaa osoittavan nuolen mukaisesti kuten autolautta autolautan tunnukseen.

- Jalankulkijoille tarkoitettu reitti (682). Tunnusta käytetään opastamaan jalankulkijoille tarkoitettua reittiä.
- Vammaisille tarkoitettu reitti (683). Tunnuksella osoitetaan liikuntaesteisille varattua kulkureittiä tai aluetta, esimerkiksi pysäköintipaikkaa. Pyörätuoli sijoitetaan tunnuksen ajosuuntaa osoittavan nuolen mukaisesti kuten autolautta autolautan tunnukseen.
- Teollisuusalue (676). Tunnusta käytetään opastamaan teollisuusalueelle tai -kylään, jossa on useita yrityksiä tai laitoksia. Tunnuksen yhteydessä voidaan käyttää alueen nimeä.
- Ensiapuasema (715). Tunnusta käytetään opastamaan sairaalaan tai terveyskeskukseen, jossa on jatkuva lääkäripäivystys. Lääkintöhallitus on laatinut ja pitää ajan tasalla luetteloa sairaaloista ja terveyskeskuksista, jotka opastetaan "ensiapuusema" -tunnuksella.

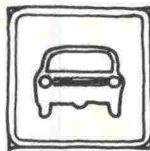
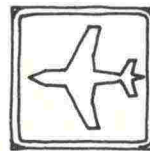
Tunnuksia voidaan käyttää suunnistustauluissa, tienviitoissa, erkanemisviitoissa, yksityisen tien viitoissa, ajokaistan yläpuolisissa viitoissa ja numerosuunnistustauluissa. Tunnusta "Jalankulkijoille tarkoitettu reitti" käytetään yleensä vain erillisenä kilpenä, jonka koko on 450 x 450 mm. Kilven alle voidaan sijoittaa suuntaa kohteeseen osoittava nuoli.

Tunnusten sijoittamista opasteisiin on käsitelty kunkin opasteen ohjeiden yhteydessä. Tunnukset sijoitetaan aina ennen numerokilpiä. Tunnusten keskinäisen järjestyksen tulee samalla tiellä pysyä kaikissa opastusmerkeissä samana.

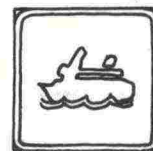
	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

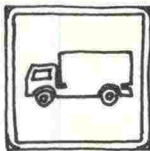
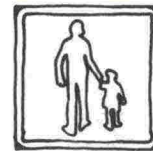
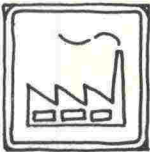
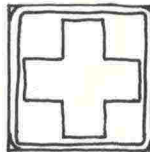
MOOTTORITIE

MOOTTORILII-
KENNETIE

LENTOSEMA

AUTOLAUTTA

TAVARASA-
TAMATIETYILLE AJONEUVOILLE TAI
AJONEUVYHDISTELMILLE
TARKOITETTU REITTIJALANKULKI-
JOILLE TARKOI-
TETTU REITTIVAMMAISILLE
TARKOITETTU
REITTITEOLLISUUS-
ALUEENSIAPU-
ASEMA

Kuva 3.23 Suunnistustaulussa ja tienviitassa käytettävät tunnukset

3.15 Ajoreittiopastus (616)

3.151 Tarkoitus ja sisältö

Ajoreittiopastusmerkillä ilmoitetaan ajoreitti siinä olevan nuolen suuntaan, kun alueella on rajoitettu kääntymistä tai siellä muuten on poikkeuksellisia liikennejärjestelyjä. Merkkiä käytetään vain taajamien katuolosuhteissa.

Merkkiä voidaan käyttää ajoreitin ennakko-opastuksessa. Merkissä voidaan pienoiskoossa olevalla liikennemerkkin kuvalla tai muutoin havainnollisesti osoittaa, minkä vuoksi ajoreitti on poikkeuksellinen.

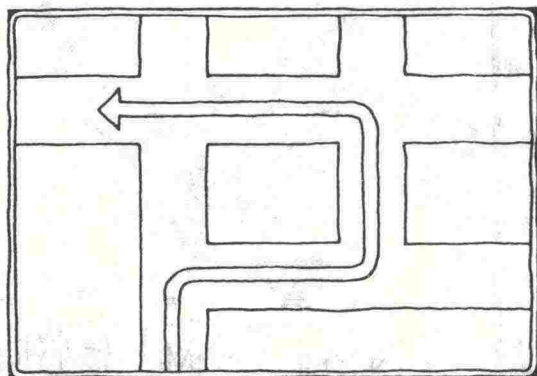
	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Ajoreittiopastuskilpi on mustareunainen, harmaa suorakaide, jonka sivu on vähintään 100 cm ja jossa on keltaisella kuvattuina tiet sekä mustalla nuolella käytettävissä oleva ajoreitti. Merkin koko ja ulkonäkö suunnitellaan kutakin tapausta varten erikseen siten, että merkki on mahdollisimman havainnollinen ja helposti käsiteltävä. Kuvassa 3.24 on esimerkki ajoreittiopastuskilvestä.

Kilvessä ei käytetä tien numeroita eikä tunnuksia. Kohteiden nimiä ei myöskään käytetä, vaan ne on tarvittaessa opastettava muilla opastusmerkeillä.

3.152 Sijoittaminen maastoon

Ajoreittiopastusmerkki sijoitetaan 20 - 200 m ennen liittymää olosuhteista, käytettävistä ajonopeuksista ja käytettävissä olevasta tilasta riippuen. Ajoreittiopastusmerkkiä ei kuitenkaan saa sijoittaa niin, että merkin ja opastettavan liittymän väliin jää liittymä, joka voi aiheuttaa väärinkäsityksiä. Merkki voidaan sijoittaa joko ajoradan sivuun tai sen yläpuolelle.

Kuva 3.24 Esimerkki ajoreittiopastuskilvestä (616)

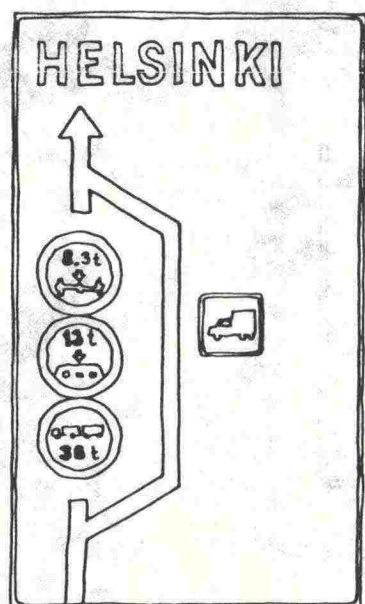
	LIIKENTEEN OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT		K1-249 20.7.1982

3.16 Kiertotien suunnistustaulu (613, 614)

3.161 Tarkoitus ja sisältö

Kiertotien suunnistustaulua (614) käytetään opastamaan siinä osoitettu ajoneuvoryhmä kiertotielle, kun tavanomaisesti opastettu ajoreitti ei ole ao. ajoneuvoryhmän käytettävissä. Tavallisesti kiertotien suunnistustaulu rajoitetaan koskemaan raskaita, leveitä, korkeita tai pitkiä ajoneuvoja ja ajoneuvoyhdistelmiä.

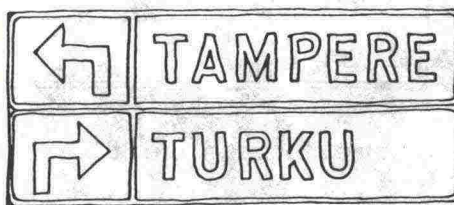
Kiertotien suunnistustaulu (614) on suunnistustaulun kaltainen suorakaide, jossa on kiertotietä ja merkin tarkoittamalta ajoneuvoryhmältä suljettua tavanomaista reittiä kuvaava nuolikuviot. Kiertotietä osoittavan nuolen kohdalla esitetään merkin tarkoittaman ajoneuvoryhmän tunnus ja tarvittaessa kiertotien pituus. Tavanomaista reittiä kuvaavan viivan kohdalla voidaan käyttää läpimitaltaan 400 mm:n kokoisia liikennemerkkejä 313, 314 ja 341-347 osoittamaan syytä, jonka vuoksi kiertotie on opastettu.

614

(SININEN/VALKOINEN
KIERTOREITTI KELTAINEN)

A-tyyppi

613

(MUSTA/KELTAINEN)

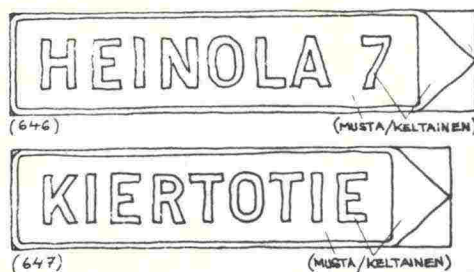
B-tyyppi

Kuva 3.25 Kiertotien suunnistustaulu

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS VIITOITUKSESSA KÄYTETTÄVÄT MERKIT	K1-249 20.7.1982

Kiertotien opastamiseen voidaan käyttää myös B-tyyppistä kiertotien suunnistustaulua (613). Käyttö tulee kysymykseen erityisesti silloin, kun kiertotie koskee kaikkia ajoneuvoja.

Kiertotien suunnistustaululla opastetun kiertotien viitoittamiseen käytetään kiertotien viittoja (kuva 3.26) tavallisten tienviittojen tapaan. Mikäli kiertotie on tarkoitettu tietylle ajoneuvoryhmälle, käytetään kiertotien viitoissa vastaavia ajoneuvoryhmää osoittavia tunnuksia. Kiertotien viitoittamisesta TVH antaa tarkemmat ohjeet erikseen.

Kuva 3.26 Kiertotien viitta (646, 647)

3.162 Sijoittaminen maastoon

Kiertotien suunnistustaulu sijoitetaan 100 - 200 m ennen kiertotien liittymän suunnistustaulua. Kun kiertotien suunnistustaulua käytetään, sijoitetaan merkit tarkoittaman ajoneuvoryhmän tunnus myös kiertotien liittymässä olevaan tavanomaiseen suunnistustauluun. Kiertotien suunnistustaulu sijoitetaan tien poikkileikkaukseen kuten suunnistustaulu kohdassa 3.23 annettuja ohjeita noudattaen.

	LIIKENTEEN OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS		K1-249 20.7.1982

4. MOOTTORITEIDEN JA MOOTTORILIIKENNETEIDEN VIITOITUS

4.1 Yleistä

Moottoritiet ja moottoriliikennetiet täydentävät muuta tieverkkoa liikennetarpeen, välityskyvyn ja tieverkon palvelutason sitä edellyttäessä. Ne palvelevat ainoastaan moottoriajoneuvoliikennettä ja välittävät suuria liikennevirtoja korkeahkolla nopeudella. Nämä moottori- ja moottoriliikenneteiden ominaisuudet sekä liikenteelliset tekijät tulee ottaa huomioon myös viitoituksessa.

Moottoriväylillä reitin valintaa koskeva päätös tulee tehdä ennen rampin erkanemiskohtaa. Tästä syystä nämä on ilmoitettava etäisyysmerkinnöin, jotta ajaja voi liikenneolosuhteet ja käyttönopeus huomioon ottaen ryhtyä ajoissa siirtymään erkanemisrampille johtavalle kaistalle.

4.2 Viitoituskohteiden valinta

Moottoriväyliä viitoituskohteet valitaan yleensä samoin perustein kuin muullakin tieverkolla.

Kohteet moottoriväylällä

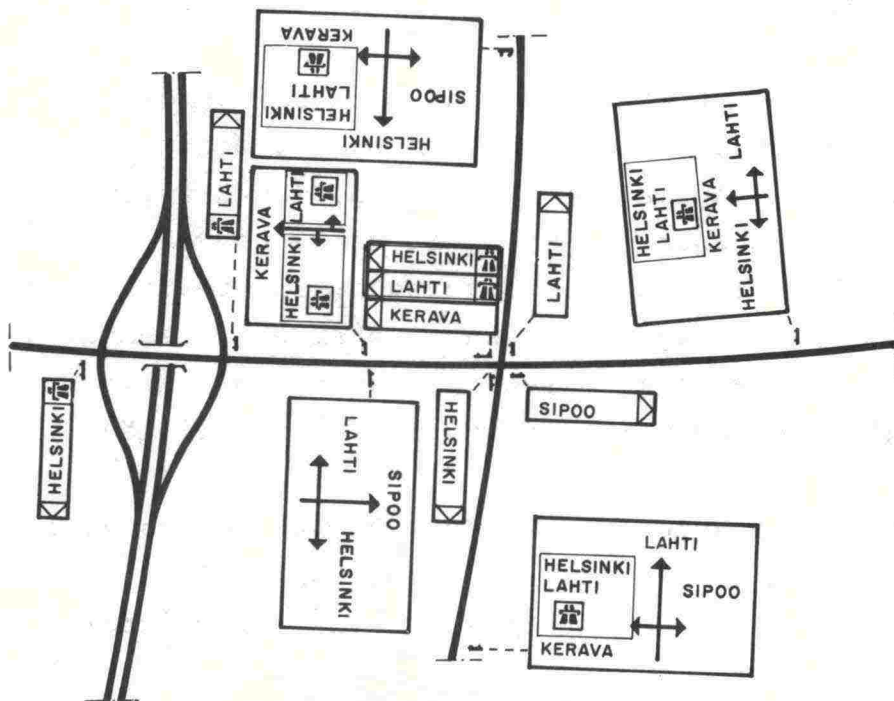
Viitoituskohde moottoriväylän suunnassa on yleensä sen jatkeena olevan tien kaukokohde.

Moottoriväylältä erkanevassa suunnassa kohteeksi valitaan yleensä lähikohde samalla periaatteella kuin muullakin tieverkolla. Moottoriväylän ja valta- ja kantatien liittymässä valitaan kuitenkin viitoitettaviksi kohteiksi risteävän tien kaukokohteet. Viitoitusta voidaan tällöin täydentää eritasoliittymän nimellä. Eräissä tapauksissa viitoitetaan vain risteävän tien nimi.

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Kohteet rinnakkaisteillä

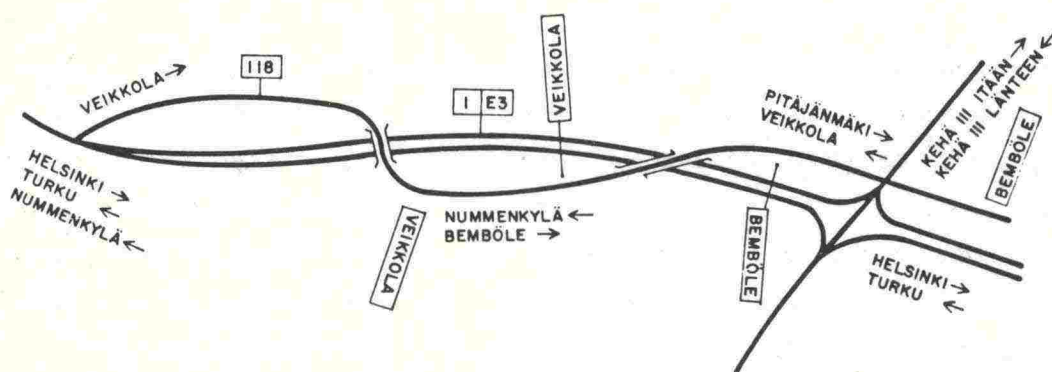
Moottoriväylien rinnakkaisteiden viitoituskohteiksi voidaan valita joko samat kaukokohteet kuin moottoriväylällä tai lähikohteet jotka sijaitsevat tien varrella. Kaukokohteiden käyttö tulee erityisesti kyseeseen silloin kun moottoriliikennetie ja rinnakkaistie ovat molemmat tarpeen ruuhka-ajan kaukoliikenteen välittämiseksi. Kaukokohteiden käyttö rinnakkaisella tiellä edellyttää, että tien tekninen taso vastaa kaukoliikenteen vaatimuksia (kuva 4.1).

Kuva 4.1 Esimerkki moottoritien ja rinnakkaistien viitoituksesta

Milloin rinnakkaistie palvelee ensisijaisesti muuta kuin kaukoliikennettä valitaan rinnakkaistien viitoituskohteiksi sen varrella olevia paikkakuntia, jotka eivät ole moottoritien viitoituskohteita (kuva 4.2).

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Kuva 4.2 Esimerkki moottoritien ja rinnakkaistien viitoituksesta

Moottoriteiden viitoitusta suunniteltaessa on otettava huomioon, että tieliikenneasetuksen mukaan hitaat ajoneuvot ja kevyt liikenne eivät saa käyttää moottoriteitä. Tästä syystä opastuksessa on kiinnitettävä huomiota myös hitaan ja kevyen liikenteen opastamiseen. Tämän lisäksi on viitoituksessa otettava huomioon myös liikenne, jonka on lyhyen matkan vuoksi edullisempaa käyttää rinnakkaisia tieyhteyksiä sekä liikenne, joka liittyy rinnakkaiselle päätielle moottoritien yhdysteiden välillä.

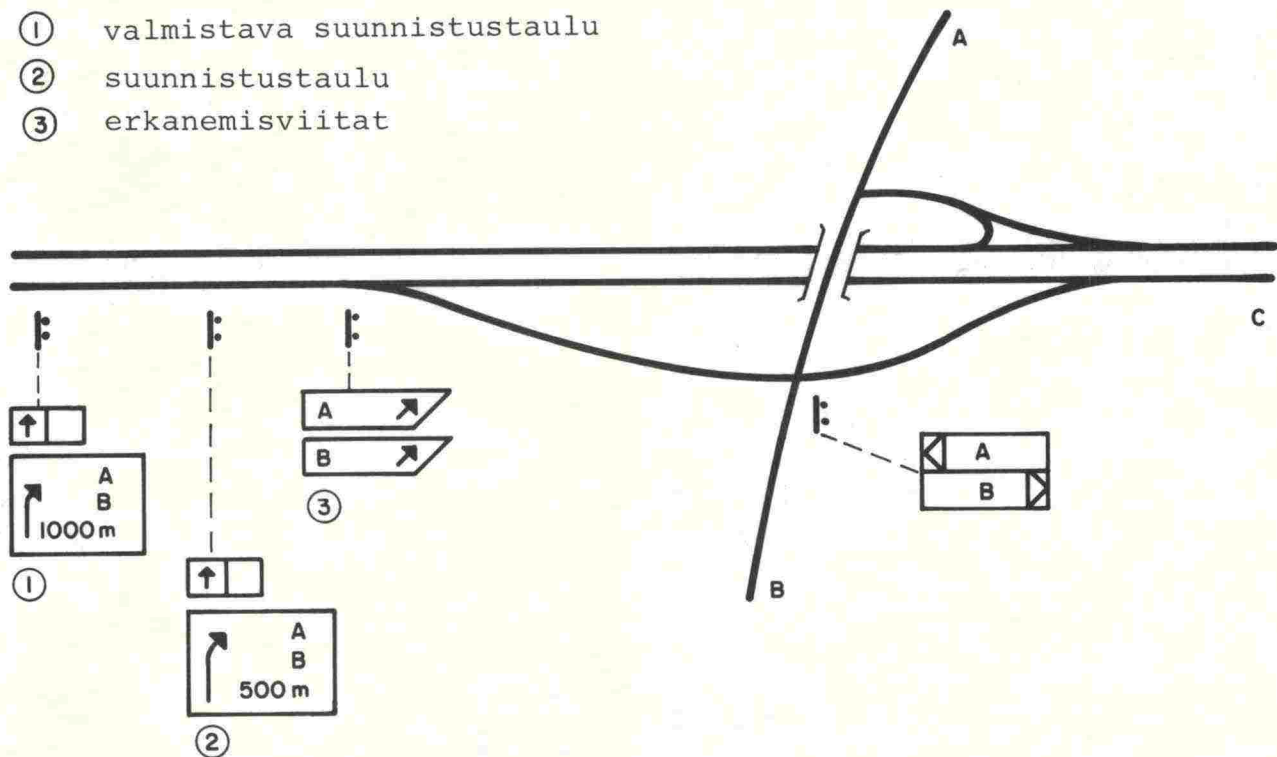
Moottoritielle opastettaessa käytetään viitoissa ja suunnistus-tauluissa moottoritien tunnusta. Moottoritielle johtavassa viitoituksessa käytetään viitoituskohteina ao. moottoritien kauko-kohteita.

4.3 Viitoituksessa käytettävät merkit

Opastuksessa käytetään normaalisti kuvassa 4.3 esitettyjä merkejä.

	LIIKENTEEŃ OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

- ① valmistava suunnistustaulu
 ② suunnistustaulu
 ③ erkanemisviitat

Kuva 4.3 Moottoriteiden viitoituksessa käytettävät merkit

4.31 Valmistava suunnistustaulu

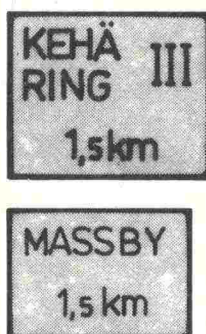
Valmistava suunnistustaulu on normaalisti kuvan 4.4 mukainen. Sitä käytetään 1 - 1,5 km ennen erkanemisrampin nokkaa.

Kuva 4.4 Valmistava suunnistustaulu

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Moottoriväylän ja valta- ja kantatien liittymässä voidaan erityisesti syistä käyttää kuvan 4.5 mukaista "etäisyystaulua", jossa esitetään valmistavan suunnistustaulun sijasta risteävän tien tai liittymän nimi. Tämä tulee kysymykseen lähinnä silloin, kun risteävän tien tai liittymän nimen osoittamisella voidaan opastusta merkityksellisesti tehostaa. Tärkeimpiä näin osoitettavia kohteita ovat kehätiet. Liittymän nimen osoittaminen tulee kysymykseen vain suurimpien kaupunkien lähistöillä. Taulu sijoitetaan 1,5 km ennen erkanemisrampin nokkaa.

Kuva 4.5 Valmistavan suunnistustaulun sijasta eräissä tapauksissa käytettävä taulu

4.32 Suunnistustaulu

Moottoriväylillä käytetään suunnistustaulua soveltaen kohdassa 3.2 annettuja ohjeita. Taulu on normaalisti kuvan 4.6 mukainen. Se sijoitetaan 500 - 750 m ennen erkanemisrampin nokkaa. Moottoriväylän ja valta- tai kantatien tai pääkadun liittymässä voidaan käyttää myös kuvan 4.7 mukaista suunnistustaulua. Jos lähikohteena on tiennimi, esitetään taulun alaosassa vain etäisyys erkanemisrampin nokkaan. Jos kohteena käytetään risteävän tien kauko-kohteita, esitetään taulun alareunassa eritasoliittymän nimi ja etäisyys erkanemisrampin nokkaan (kuvat 4.7 a ja 4.7 b).

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS		K1-249 20.7.1982

Kuva 4.6 Suunnistustaulu moottoritiellä

Kuva 4.7 Eräissä poikkeustapauksissa käytettäviä suunnistustauluja

4.33 Erkanemisviitta

Erkanemisviitta sijoitetaan hidastuskaistan alkupään kohdalle.

Kuva 4.8 Erkanemisviitta

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

4.34 Paikannimi

Jos suunnistustaulussa on esitetty etäisyys nimettyyn liittymään sijoitetaan liittymän paikannimitaulu rampin yläpäähän.

Kuva 4.9 Paikannimikilpi

4.35 Erkanemiskohtaa osoittava etäisyystaulu

Erkanemiskohtaa osoittava etäisyystaulu osoittaa etäisyydet kolmen seuraavan eritasoliittymän nokkaan. Taulua käytetään niillä osuuksilla, joilla liittymän nokkavälit ovat pienempiä kuin 2,5 km, tai jos samaa taajamaa varten on useampia kuin kaksi eritasoliittymää. Lähin liittymä ylimpänä. Taulu sijoitetaan noin 150 m liittymisrampin kaistanvaihtamisalueen jälkeen.

HARABACKA	2,5
SKARPENS	5,0
RITA	7,5

Kuva 4.10 Erkanemiskohtaa osoittava etäisyystaulu

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

4.36 Opasteet ajoradan yläpuolella

Yläpuolisia opasteita käytetään, kun

- ajoradalla on kolme tai useampia kaistoja
- kaistojen lukumäärä vähenee liittymässä
- rampit ovat 2-kaistaisia
- peräkkäisten liittymien opastepituudet ovat osittain päällekkäin

Yläpuolisten opasteiden käyttö on tarpeen yleensä kaupunkiseudulla, jossa liittymävälit ovat enimmäkseen lyhyempiä kuin normaali ajoradan sivussa oleva opastus sallii.

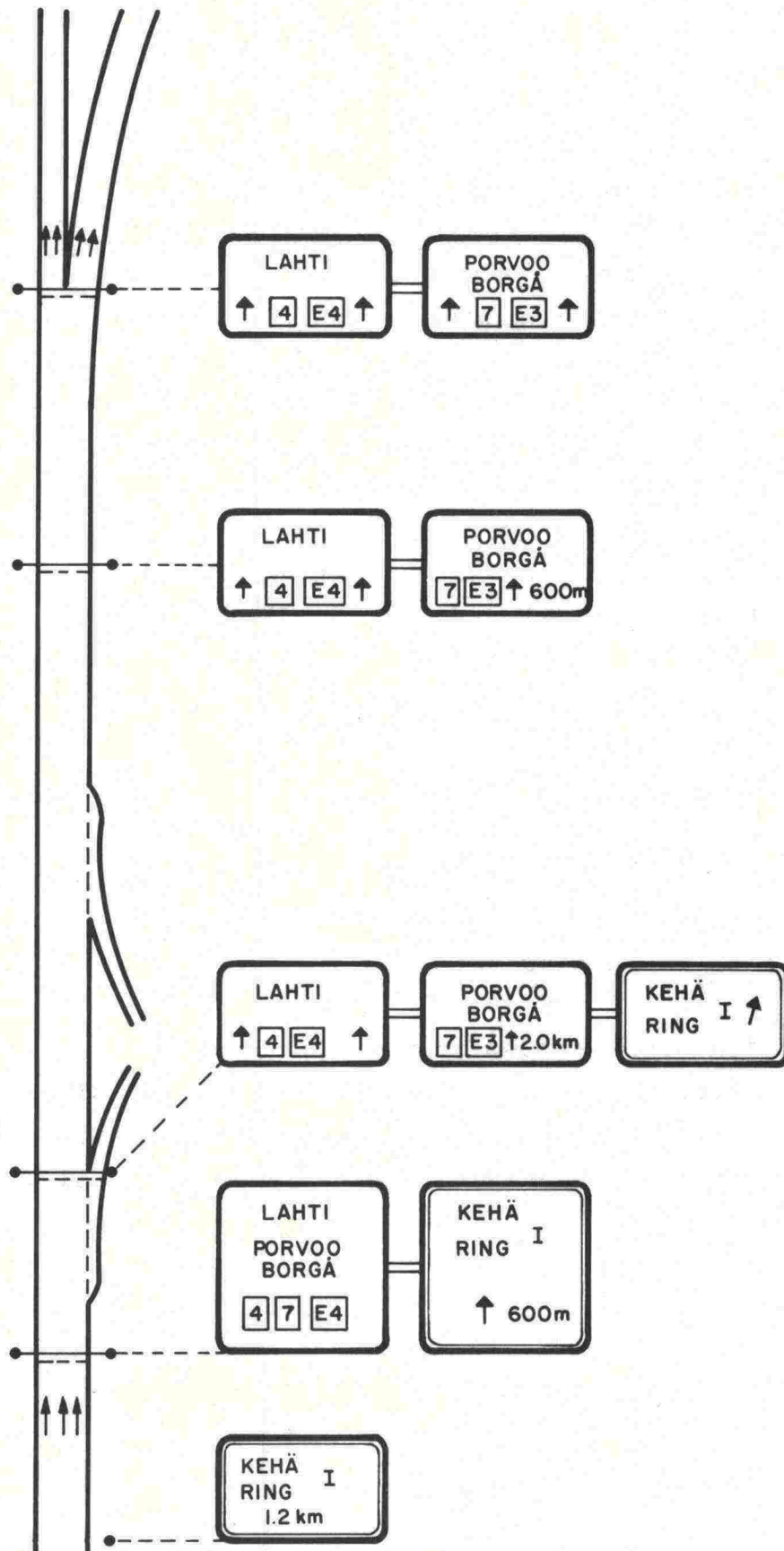
Moottoriväylillä ajoradan yläpuoliset viitat ovat samanlaisia kuin muullakin tieverkolla.

4.37 Opasteiden ulkoasu

Tekstikorkeutena kaikissa opasteissa on 300 mm. Muulla tieverkolla käytettävien taulujen se osa joka opastaa moottoriväylille on vihreä. Moottoriväylältä pois opastettavat viitat ja suunnistus- taulujen osat ovat sinivalkoisia.

Moottoriväylän suuntaan osoittavat viitat ja suunnistustaulujen osat ovat vihreäpohjaisia. Myös moottoriväylillä sijaitsevat etäisyydestaulut ovat vihreäpohjaisia. Muut liikennemerkit ovat väreiltään moottoriteillä samanlaisia kuin muillakin teillä.

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS MOOTTORITEIDEN VIITOITUS		K1-249 20.7.1982

Kuva 4.11 Esimerkki ajoradan yläpuolisesta viitoituksesta

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEE REITTIE VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

5. KEVYEN LIIKENTEE REITTIE VIITOITUS

5.1 Yleistä

Erillistä kevyen liikenteen viitoitusta tarvitaan silloin, kun jalankulku- ja polkupyöräliikenne on opastettava omaa reittiä ja erillistä väylää pitkin.

Erillistä kevyen liikenteen viitoitusta ei tarvita silloin, kun kevyen liikenteen reitti on kiinteässä yhteydessä autoliikenteen reitin kanssa ja kohteeseen voidaan löytää autoliikenteen viitoituksen perusteella. Kun autoliikenteen väylään kiinteässä yhteydessä oleva kevyen liikenteen väylä on osa tiettyä kevyen liikenteen reittiä, jolla on tarpeen viitoittaa eri kohde kuin autoliikenteen viitoissa, on tällaisilla väylillä syytä käyttää kevyen liikenteen viittoja viitoituksen jatkuvuuden vuoksi.

Viitoituksen suunnittelusta, toteuttamisesta ja kunnossapidosta sekä niistä aiheutuvista kustannuksista tulee sopia asianomaisen kunnan kanssa. Erityisesti viitoituksen suunnittelu- ja toteuttamisvaiheessa kunnan kanssa tulee olla kiinteässä yhteistyössä. Yhteistyön ansiosta viitoituksessa tulee otetuksi huomioon paikalliset näkökohdat ja viitoitus voidaan toteuttaa yhdenmukaisena ja jatkuvana kohteeseen asti myös kunnan hoidossa olevalla tieverkolla. Yksinkertaisimpia tapauksia lukuunottamatta toteuttamista varten laaditaan viitoitus suunnitelma, josta käy ilmi viitoitettavat kohteet ja viittojen sijoitus maastossa. Suunnitelmissa tulee aina ottaa huomioon myös myöhemmät viitoituksen kehittämistarpeet. Jos viitoitus aiotaan tehdä jollain suureholla taajaan asutulla alueella, esimerkiksi kaupunginosassa, on aluksi syytä tarkkaan selvittää, mitä kohteita viitoitetaan sekä laatia tarpeen mukaan esimerkiksi kevyen liikenteen viitoituksen yleissuunnitelma. Tämän selvityksen tai suunnitelman pohjalta laaditaan erillinen kevyen liikenteen viitoitus suunnitelma.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEEEN REITTIIEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Kevyen liikenteen viitoitus tehdään nimenomaan reittejä tuntemattomien opastamiseksi eri kohteisiin. Taajaman tai asuntoalueen sisäistä liikennettä palvelevien ja käyttäjien yleisesti tuntemia selviä reittejä ei ole syytä viitoittaa.

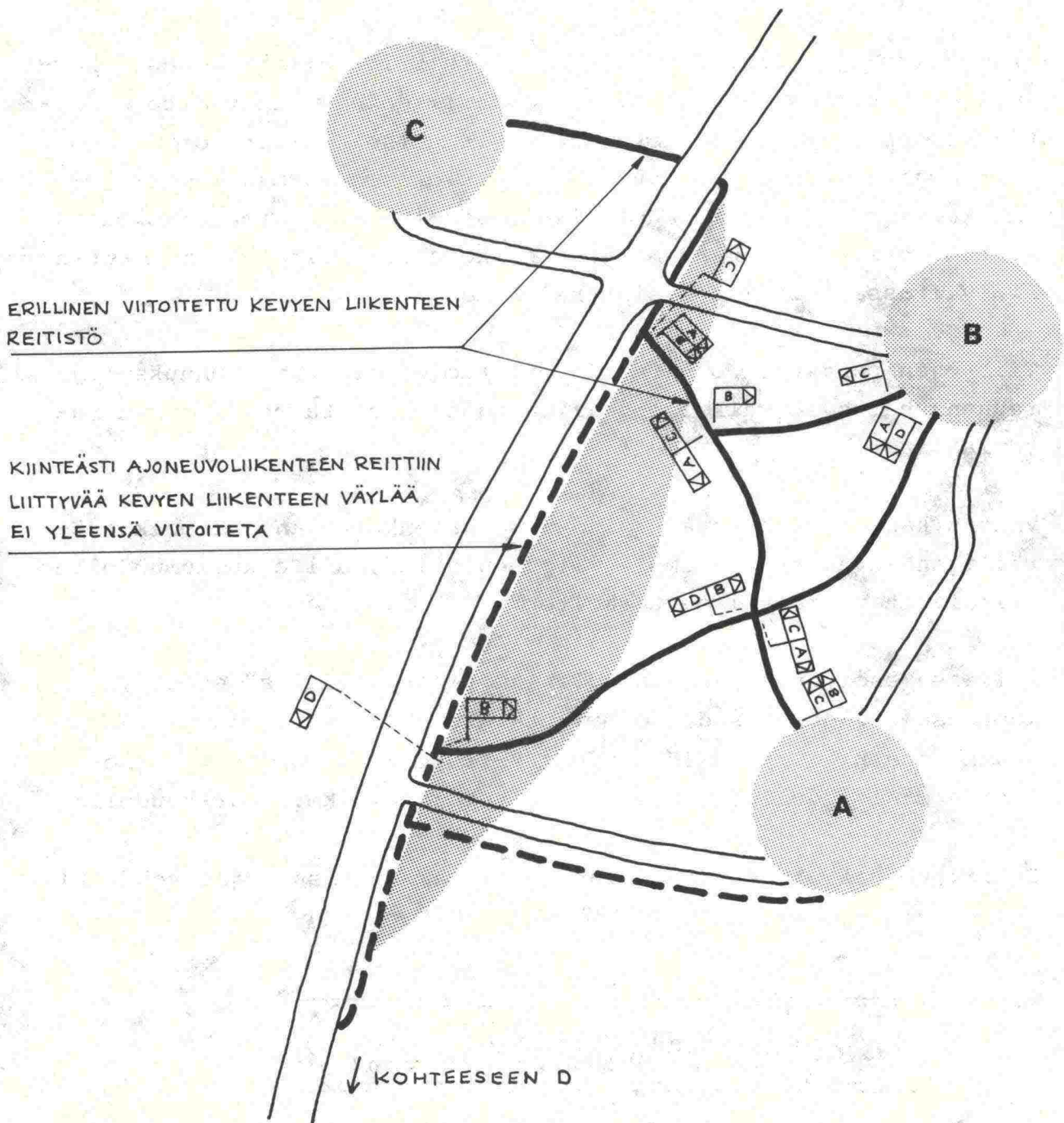
Myös kevyen liikenteen viitoituksen tulee olla jatkuvaa niin, että liikenne opastetaan reittiä pitkin kohteeseen perille saakka, kun opastus on kerran aloitettu. Yleiskohteissa, kuten asuntoalueilla, viitoitus päätetään kohteen reuna-alueella. Viitoituksen päätepisteestä viitoitusta voidaan tarvittaessa jatkaa joko alueen erillisten tärkeiden kohteiden viitoituksella tai esimerkiksi uuden yleiskohteen viitoituksella tai molemmilla viitoituksilla. Kuvassa 5.1 on esimerkki kevyen liikenteen reittien viitoituksesta.

5.2 Kevyen liikenteen viitoituskohteet

Kevyen liikenteen viitoituskohteiden valinnassa on otettava huomioon, että kevyen liikenteen matkat ovat pääasiassa lyhyitä esimerkiksi asuntoalueiden välisiä matkoja, minkä johdosta viitoituskohteiden on sijaittava riittävän lähellä.

Viitoituskohteena voi olla pelkkä reitin päätepisteenä oleva yleiskohde, esimerkiksi asuntoalue tai joku erillinen tärkeä kohde kuten uimahalli, verovirasto jne. Reitin varrelta voidaan viittoittaa muihin yleis- tai erilliskohteisiin.

	LIIKENTEEŃ OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEEŃ REITTIEŃ VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

Kuva 5.1 Esimerkki kevyen liikenteen reittien viitoituksesta

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEEEN REITTIEEN VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

5.3 Kevyen liikenteen viitta (645)

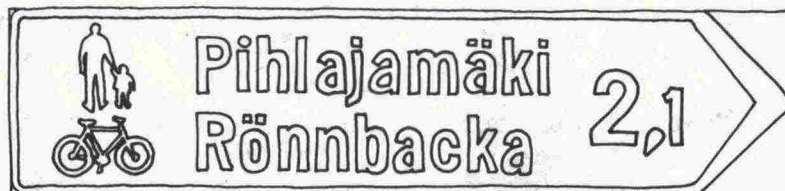
Jalankulku- ja polkupyöräliikenteen reittien viitoituksessa käytettävät viitat (kuva 5.1) ovat autoliikenteen tienviittoja pienikokoisempia. Normaalikokoisen yksikielisen viitan korkeus on 120 mm ja pienikokoisen 90 mm. Kaksikielisen normaalikokoisen viitan korkeus on 200 mm ja pienikokoisen 150 mm. Normaalikokoisen viitan tekstikoko on 60 mm ja pienikokoisen viitan 45 mm. Kussakin viitassa esitetään vain yksi kohde.

Viittojen pohjaväri on sininen. Viittojen tekstit, tunnukset ja reunanauhat ovat valkoiset. Viitassa ei käytetä heijastavaa materiaalia.

Viitan kannassa käytetään aina joko jalankulkijan tai polkupyöräilijän kuvaa tai molempia riippuen siitä, mille kulkumuodolle viitoitettava reitti on tarkoitettu.

Viitassa osoitetaan suuntanuolen ja tekstin välissä etäisyys kohteeseen yleensä sadan metrin tarkkuudella, kun kohde sijaitsee kolmea kilometriä lähempänä. Milloin kohde on yli 3 kilometrin etäisyydellä, etäisyys osoitetaan 0,5 km:n tarkkuudella.

Etäisyyttä ei ole välttämätöntä osoittaa viitassa, jos kohde sijaitsee lähellä ja on reitiltä näkyvissä.

Kuva 5.2 Kevyen liikenteen viitta

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEE REITTIE VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

5.4 Viittojen sijoittaminen

Kevyen liikenteen viitat on maastossa sijoitettava siten, että kevyt liikenne voi ne helposti havaita. Viittojen sijoittamista siten, että ne ovat autoliikenteen luettavissa, tulee kuitenkin välttää. Liikenteen luonteen johdosta voidaan kevyen liikenteen viitat sijoittaa maastossa joustavammin kuin autoliikenteen viitat. Kuvassa 5.1 on esimerkki kevyen liikenteen viitan käytöstä.

Viitat voidaan tehdä joko yksipuolisiksi tai kaksipuolisiksi. Viitat kiinnitetään pylvääseen olosuhteista riippuen joko kannastaan tai esimerkiksi viitan keskiosasta. Viitat voidaan myös kiinnittää sellaisiin pylväisiin, joissa on kevyelle liikenteelle tarkoitettuja liikennemerkkejä, mutta ei autoliikenteen merkkejä.

Viitat voidaan kiinnittää myös erillisiin telineisiin tai muihin rakenteisiin kuten seiniin, aitoihin ym. On huomattava, että esimerkiksi sähköpylväisiin tai muihin muiden omistamiin rakenteisiin viittoja kiinnitettäessä tarvitaan omistajan lupa.

Samassa pylväässä tai telineessä voidaan käyttää useita viittoja. Yleiskohteisiin kuten asuntoalueille ohjaavat viitat asetetaan pylväässä tai muussa kiinnityspaikassa yleensä erilliskohteiden viittojen ylöpuolelle. Muuten noudatetaan yleensä etäisyysjärjestystä siten, että kauimpana sijaitsevat kohteet tulevat ylimmäksi.

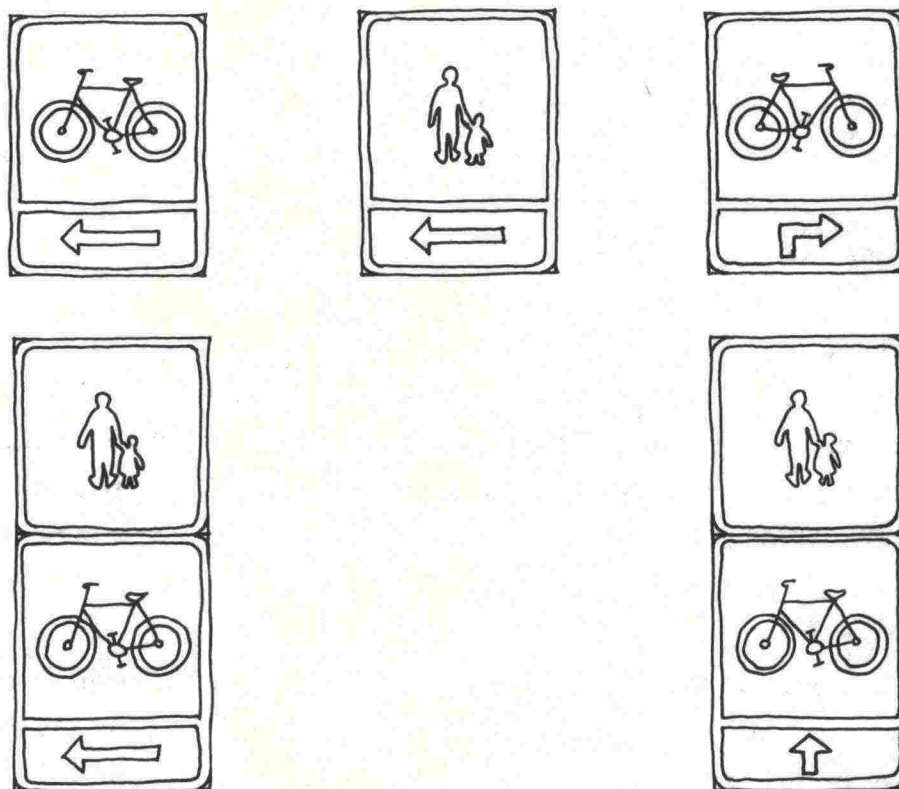
Matalimmalla pylväässä olevan viitan tulee olla yleensä vähintään 1,8 metrin korkeudella maasta. Mikäli viitta on aivan kevyen liikenteen tien vieressä tai sen yläpuolella, tulee pylvään alimman viitan korkeuden olla vähintään 2,2 m tien pinnasta mitattuna. Jos viitat kiinnitetään muuhun rakenteeseen kuin pylvääseen, tulee alimman viitan alareunan korkeuden olla vähintään 0,8 m kevyen liikenteen väylän pinnasta.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS KEVYEN LIIKENTEE REITTIE VIITOITUS	K1-249 20.7.1982

5.5 Jalankulkijoille ja polkupyöräilijöille tarkoitettujen reittien tunnukset

Tunnuksia käytetään jalankulkijoiden, polkupyöräilijöiden ja mo-poilijoiden opastamiseen suositeltavalle reitille, kun nimettyä viitoituskohdetta ei ole. Tunnukset ovat erillisessä kilvessä, jonka koko on 450 x 450 mm. Kilven alle voidaan sijoittaa suun-taa kohteeseen osoittava nuoli.

Jos opastettava reitti on tarkoitettu sekä jalankulkijoille että polkupyöräilijöille, sijoitetaan molemmat tunnukset samaan tau-luun jalankulkijoiden tunnus ylemmäksi.

Kuva 5.3 Jalankulkijoille ja polkupyöräilijöille tarkoitettujen reittien tunnukset

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

6. ERITYISTAPAUKSIA

6.1 Ohitustiet

Ohitusteiden viitoituksessa noudatetaan seuraavassa esitettyjä periaatteita paikallisten olosuhteiden mukaisesti soveltaen.

Ohitettavan taajaman opastus lopetetaan päätien suunnassa ensimmäiseen yleisen tien liittymään, jonka kautta liikenne voidaan mielekkäästi johtaa sinne. Tässä sisääntulotien liittymässä ryhdytään päätien suunnassa viitoittamaan päätien seuraavia viitoituskohteita, erkanevassa suunnassa opastetaan asianomaiseen kohteeseen.

Seuraavissa yleisten teiden liittymissä, joista pääsee edellä mainittuun kohteeseen, opastetaan pääsuunnassa edelleen päätien viitoituskohteisiin ja erkanevassa suunnassa asianomaiseen kohteeseen.

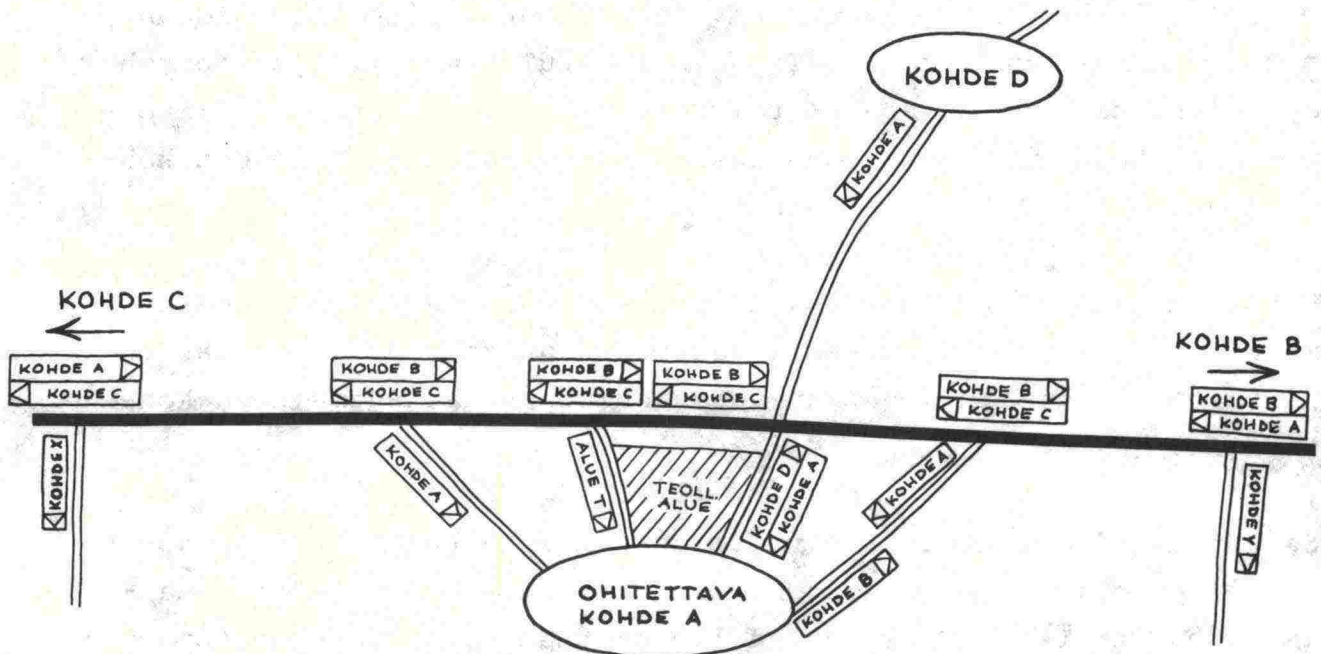
Sisääntulotiellä käytetään viitoituskohteena kunnan tai taajaman nimeä samoin kuin asianomaisen yleisen tien muullakin osalla. Kohdetta tai sen keskustaa lähestyttäessä on monessa tapauksessa tarkoituksenmukaista ryhtyä opastamaan pääsuunnassa keskustaa ja erkanevissa suunnissa kaupunginosia.

Ulosmenotiellä käytetään viitoituskohteina sen yleisen tien kohteita, jolle ulosmenotie johtaa. Ulosmenotien opastuksessa käytetään myös sen tien numeroa, jolle liikennettä opastetaan. Ulosmenotien opasteissa tien numerot ovat katkokehyksissä, kunnes tullaan ao. numeroidulle tielle johtavaan liittymään.

Viitoitus aloitetaan liikenteellisestä keskustasta. Lisäksi viitoitus ulosmenoteille on tarpeen kohteista, jotka keräävät pitkämatkaista liikennettä. Näitä ovat satamat, rautatie- ja linja-autoasemat, lentoasemat, tavaraliikenneterminaalit, teollisuusalueet jne.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

Milloin opastus ulosmenotielle on tarpeen useammasta kuin yhdestä kohteesta, on viitoitus syytä suunnitella kokonaisuutena, jotta kaukoliikenne voidaan ohjata tarkoituksenmukaisille reiteille. Suunnittelussa voidaan käyttää hyväksi reittipiirroksia, joilla karttapohjan avulla tutkitaan mahdollisten vaihtoehtoisten reittien viitoituksen toteuttamismahdollisuuksia.

Kuva 6.1 Esimerkki taajaman ohitustien viitoittamisesta

6.2 Taajamien kauttakulkutiet

Taajaman kauttakulkutiellä tarkoitetaan näissä ohjeissa taajaman läpi kulkevan yleisen tien osaa taajaman alueella. Taajaman katsotaan alkavan siitä, mihin taajamamerkki on sijoitettu.

Kauttakulkutiellä käytetään viitoituskohteena taajamaa lähesyttäessä kunnan tai taajaman nimeä, joka on ao. tien viitoitus-

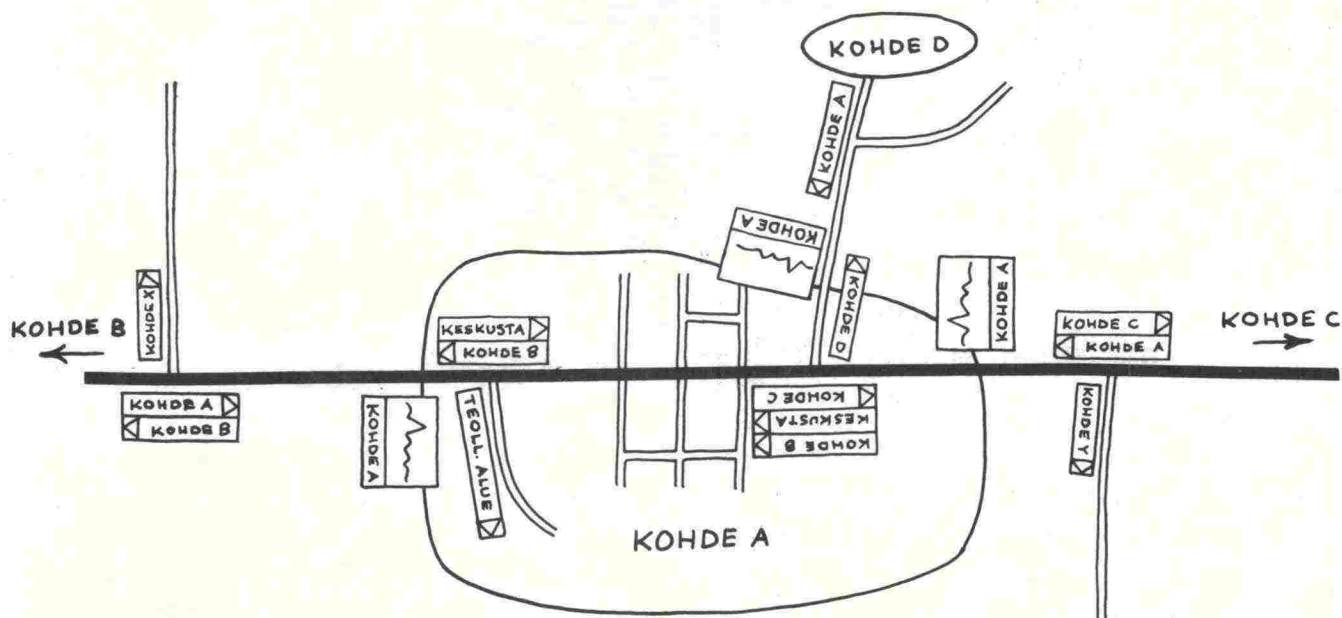
	LIIKENTEEN OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA		K1-249 20.7.1982

kohteena kauempanakin. Taajamaan tultaessa on yleensä tarkoituksenmukaista ryhtyä opastamaan pääsuunnassa keskustaa ja erkanevissa suunnissa kaupunginosia.

Keskusta viitoituskohteena vastaa aikaisemmin tiellä käytettyä kohdetta ja viitoitetaan sen mukaan kauko-, väli- tai lähikohteen tapaan. Keskustaa ei ilmoiteta paikan nimikilvellä, koska sen rajan määrittäminen on useimmiten epämääräistä. Saapuminen keskustaan voidaan sensijaan päätellä siitä, että opasteissa sana "keskusta" on jäänyt pois ja keskustan erilliskohteita alkaa ilmaantua opasteisiin.

Taajaman liikenteellisessä keskuksessa ryhdytään viitoittamaan kauttakulkutien seuraavia viitoituskohteita. Milloin kauttakulkutien seuraaviin viitoituskohteisiin suuntautuva liikenne halutaan opastaa taajaman läpi tiettyä reittiä pitkin, ryhdytään näitä tarvittaessa opastamaan jo ennen taajaman liikenteellistä keskustaa.

Kuvassa 6.2 on esimerkki taajaman kauttakulkutien viitoituksesta.

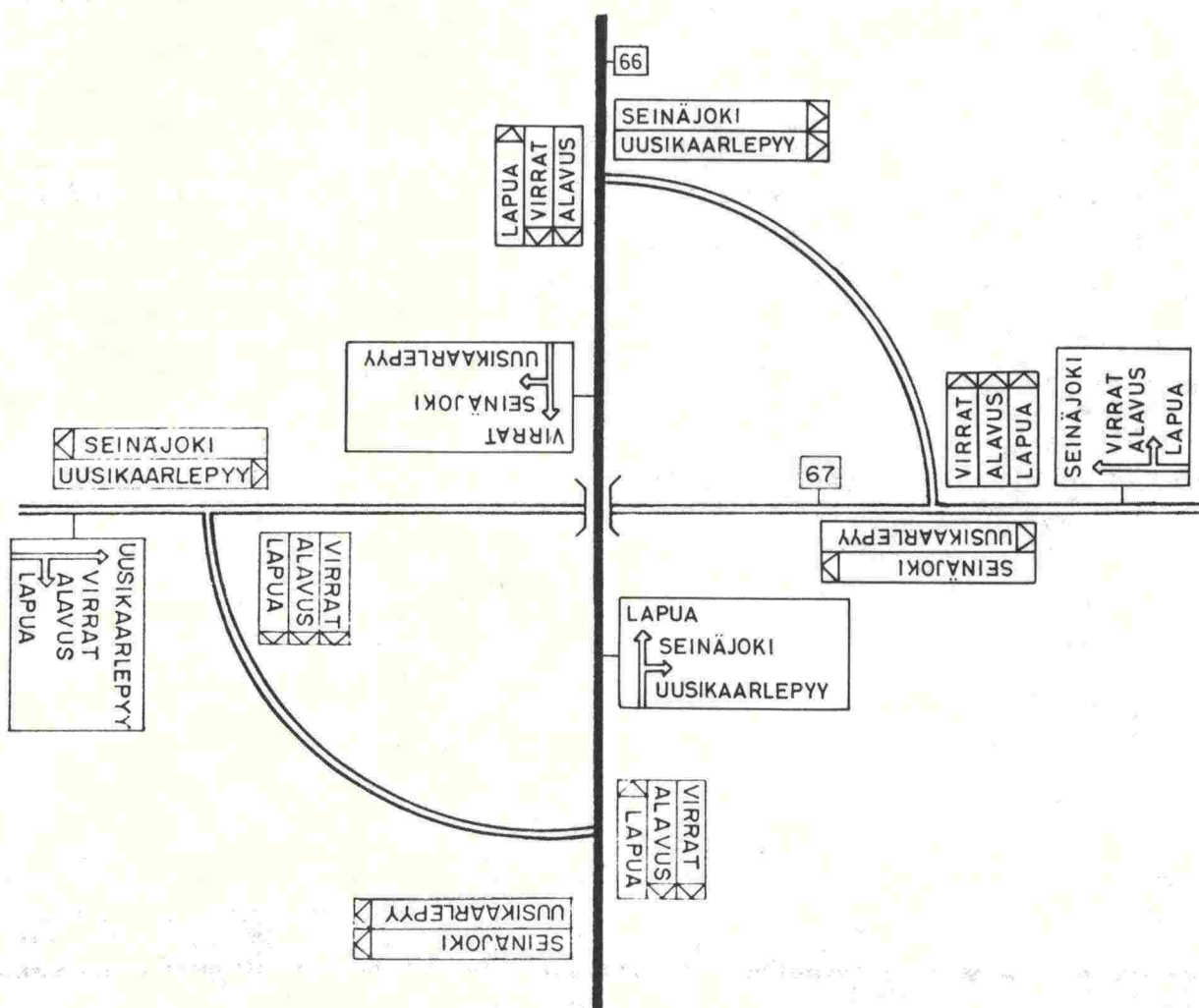

Kuva 6.2 Esimerkki kauttakulkutien viitoittamisesta

	LIIKENTEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

6.3 Eritasoliittymät

Eritasoliittymien ramppien päissä viitoitus järjestetään samoilla periaatteilla kuin tasoliittymissä. Ramppien päissä voidaan poikkeuksellisesti viitoittaa useampia kuin kaksi kohdetta samaan suuntaan, jos opastuksen selkeys sitä vaatii. Eritasoliittymän viitoituksesta on esimerkki kuvassa 6.3.

Kuva 6.3 Esimerkki viitoituksesta eritasoliittymässä
(Ei todellinen tilanne)

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

6.4 Päällekkäiset tiejaksot

Päällekkäisillä tiejaksoilla tarkoitetaan sellaisia tiejaksoja, joilla kaksi tai useampia valta- tai kantateitä on numeroitu päällekkäin. Tällainen tilanne syntyy esimerkiksi silloin, kun kaksi risteävää valtatietä on numeroitu yhtymis- ja erkanemisliittymien välillä jonkin matkaa päällekkäin. Toinen tyypillinen tapaus on kahden samaan kaupunkiin johtavan valtatien yhtyminen hieman ennen yhteisenä päätepisteenä olevaa kaupunkia.

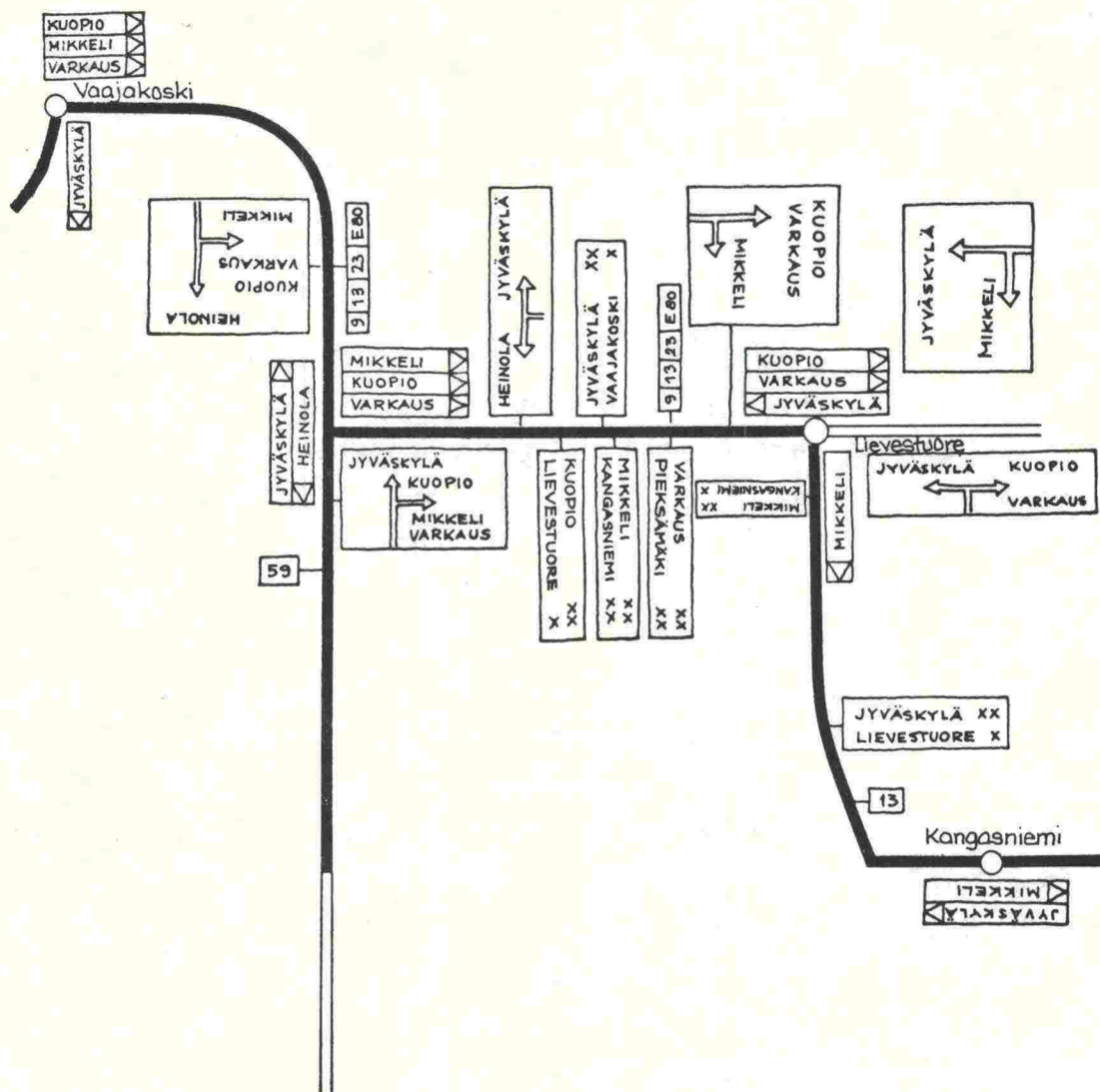
Päällekkäisillä tiejaksoilla maastoon sijoitetaan kaikkien ko. teiden tienumerokilvet, pienin tiennumero pylväässä ylimmäksi. Jos kansainvälinen pääväylä (Eurooppatie) kulkee osuudella kansallisten teiden lisäksi, asetetaan Eurooppatien numero pylväässä alimmaksi. Suunnistustauluihin tienumerot asetetaan siten, että pienin numero tulee vasemmanpuoleiseksi ja Eurooppatien numero oikeanpuoleiseksi.

Suunnistustauluissa esitetään päätien suunnassa kaikkien päällekkäisten valta- tai kantateiden kaukokohteet siten, että kauimpana oleva kohde tulee ylimmäksi. Jos liittymässä erkanee kaksi tai useampia päällekkäisiä teitä, erkanevassa suunnassa osoitetaan vain kaukokohteet suunnistustauluun tulevien kohteiden määrän rajoittamiseksi.

Päällekkäisillä tiejaksoilla käytetään kutakin numeroitua tietä varten omaa etäisyystaulua. Yhdessä etäisyystaulussa osoitetaan yhden tien kauko-, väli- ja lähikohde sekä etäisyydet näihin. Päällekkäin numeroitujen teiden etäisyystaulut sijoitetaan peräkkäin siten, että niiden välimatka on noin 100 - 150 metriä. Ajosuunnassa ensimmäiseen etäisyystauluun sijoitetaan sen tien kohteet, jonka numero on pienin. Jos päällekkäisillä tiejaksoilla on yhteensä enintään kolme viitoituskohdetta, voidaan nämä kaikki esittää samassa etäisyystaulussa. Kauimpana oleva kohde sijoitetaan taulussa ylimmäksi.

	LIIKENTEE OHJAUS		C.5.1.7.1
	VIITOITUS		K1-249
	ERITYISTAPAUKSIA		20.7.1982

Esimerkki päällekkäisten tiejaksojen viitoituksesta on kuvassa 6.4.

Kuva 6.4 Esimerkki päällekkäisten tiejaksojen viitoituksesta

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

6.5 Rautatieliikennepaikkojen viitoitus

Jos rautatien henkilöliikennepaikalle johtaa yleinen tie, sen liittymään asetetaan rautatieliikennepaikan suuntaan tien viitta. Jos yleinen tie johtaa vain rautatieliikennepaikalle, on liikennepaikka luonteva tien paikalliskohde. Jos tie kulkee rautatieliikennepaikan ohi, voi tiellä olla muita merkittäviä viitoituskohteita. Rautatieliikennepaikan käyttö viitoituskohteena tässä tapauksessa riippuu muiden mahdollisten kohteiden määrästä ja liikenteellisestä merkityksestä.

Tienviittaa käytettäessä viitoituskohteena on "Rautatieasema", jos asemalle johtavan tien liittymä on paikassa, jossa ei voi syntyä epäselvyyttä siitä, minkä paikkakunnan asemasta on kysymys. Muutoin käytetään paikkakunnan nimen jäljessä lyhennettä as.

Jos rautatieliikennepaikalle johtaa yksityinen tie, se voidaan opastaa osoiteviitalla. Osoiteviittaan merkitään teksti "Asema" ja viitan kantaan VR:n siipipyörä-tunnus.

Jos liikennepaikka on lakkautettu, mutta entiselle asemalle johtaa yleinen tie, voidaan tämän tien suuntaan osoittavaan viittaan merkitä joko aseman lähellä olevan kylän nimi tai teksti "Asemanseutu".

Jos rautatien kuormausalueelle johtaa yleinen tie, liittymään asetetaan kuormausalueen suuntaan tienviitta. Paikalliskohteena voidaan käyttää kuormausaluetta, ellei ko. yleisellä tiellä ole muita liikenteellisesti merkittävämpiä viitoituskohteita.

Tienviittaa käytettäessä kohteena on "VR kuormausalue".

Jos kuormausalueelle johtaa yksityinen tie voidaan kuormausalue viitoittaa osoiteviittaa käyttäen. Osoiteviitassa käytetään tekstiä "Kuormausalue" ja viitan kantaan sijoitetaan VR:n siipipyörätunnus.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

6.6 Teollisuuslaitosten viitoitus

6.61 Merkittävimmät teollisuuslaitokset

Merkittävimmät, koko maa huomioon ottaen lukumäärältään vähäiset teollisuuslaitokset viitoitetaan sinivalkoisella tienviitalla (641). Tällaisina laitoksina tulevat kyseeseen vain paljon raskasta liikennettä synnyttävät teollisuuslaitokset, joihin johtaa yleiseen tiehen verrattava tie.

Viitoituskohteena käytetään teollisuuslaitoksen nimeä. Yleensä ei kuitenkaan käytetä täydellistä yhtiön nimeä, esim. "RAUTARUUKKI OY", vaan käytetään nimeä, jolla teollisuuslaitos paikkakunnalla tunnetaan, esim. "RAUTARUUKKI". Teollisuuslaitos valitsee viitoituskohteena käytettävän nimen, jolle tulee saada tie- ja vesirakennuspiirin hyväksyminen. Hyväksymistä harkitessaan piirin tulee kiinnittää huomiota siihen, että viitoituskohteena ei käytetä tarpeettoman pitkiä nimiä.

6.62 Teollisuusalueet

Yleisen tien, kadun tai rakennuskaavatien varrella sijaitsevat teollisuusalueet voidaan tarvittaessa viitoittaa paikalliskohteina sinivalkoisella tienviitalla (641). Tällöin tienviitan kannassa esitetään teollisuusalueen tunnus. Yksityisen tien varrella sijaitsevat teollisuusalueet viitoitetaan yksityisen tien viitalla (643) tai osoiteviitalla (644).

Viitoituskohteena käytetään teollisuusalueen nimeä, joka esiintyy Suomen tiekartassa 1:200 000 tai paikkakunnan opaskartassa. Yleensä viitoituskohteena on pelkkä alueen nimi ilman "teollisuusalue" -sanaa, esim. "ROIHUPELTO". Jos on mahdollista, että syntyisi sekaannusta teollisuusalueen ja saman nimisen kylän kesken, voidaan käyttää nimen lisäksi sanaa "teollisuusalue", esim. "RISTINUMMEN TEOLLISUUSALUE".

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ERITYISTAPAUKSIA	K1-249 20.7.1982

Tienviittaa käytettäessä tekstikoko on 200 mm. Jos tienviitassa esiintyy alueen nimen lisäksi sana "teollisuusalue", se merkitään 120 mm:n tekstinä omalle rivilleen. Yksityisen tien viitassa on tekstin korkeus 120 mm. Osoiteviittaa käytettäessä tekstikoko on yleensä taajaman ulkopuolella 100/75 mm, taajamssa 80/60 mm.

6.63 Yksittäiset teollisuuslaitokset

Yksittäiset teollisuuslaitokset opastetaan yleensä osoiteviitalla lähimmältä yleiseltä tieltä. Erityisestä syystä teollisuuslaitos voidaan viitoittaa kuvan 3.16 mukaista ennakko-opastetta käyttäen kauempaakin, kuitenkin enintään lähimmältä maantieltä saakka. Erityinen syy on mm. runsas pitkämatkainen raskas liikenne.

	LIIKENTEEEN OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ALUEELLISET VIITOITUSSUUNNITELMAT	K1-249 20.7.1982

7. ALUEELLISET VIITOITUSSUUNNITELMAT

7.1 Valta- ja kantateiden viitoituksen yleissuunnitelma

Valta- ja kantateiden viitoituksen yleissuunnitelma muodostaa viitoitusjärjestelmän suunnittelun rungon. TVH ylläpitää em. yleissuunnitelman perusteella laadittua valta- ja kantateiden viitoituskohdeluetteloa. Luetteloon tehdään tarvittavia muutoksia tieverkon muutosten vuoksi. Piirit voivat tehdä TVH:n liikennetoimistolle perusteltuja esityksiä muutoksista. Viitoituskohdeluetteloa hyväksi käyttäen on mahdollista laatia seudullisia viitoitussuunnitelmia ja yksittäisiä tiehankkeita koskevia liikenteen ohjaussuunnitelmia siten, että ne saumattomasti soveltuvat kaukoliikennettä palvelemaan valta- ja kantateiden viitoitukseen. Muun tieverkon viitoituksen toteuttamiseksi siten, että se niveltyy alueen muiden teiden viitoitukseen ristiriidatta on yleensä tarpeen laatia valta- ja kantateiden viitoituskohteisiin sopeutettu alueellinen viitoitussuunnitelma.

7.2 Seudulliset viitoitussuunnitelmat

Seudullista viitoitusjärjestelmää suunniteltaessa noudatetaan näissä ohjeissa esitettyjä viitoitusperiaatteita.

Seudullista viitoitussuunnitelmaa laadittaessa alueen nykyinen viitoitus otetaan huomioon. Nykyiseen viitoitukseen tehdään muutoksia vain silloin, kun ne ovat tarpeen viitoituksen jatkuvuuden ja loogisuuden tai opasteiden tarkoituksenmukaisen käytön vuoksi.

7.21 Lähtötiedot

Seudullisen viitoitussuunnitelman lähtökohtana käytetään valta- ja kantateiden viitoituskohteita.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ALUEELLISET VIITOITUSSUUNNITELMAT	K1-249 20.7.1982

Seudullista viitoitussuunnitelmaa laadittaessa käytettävä tieverkon luokitus on määritelty piirin tieverkon runko- ja kehittämissuunnitelmassa.

Yksityiskohtaisen viitoituksen lähtökohtana pidetään nykyistä viitoitusta.

7.22 Suunnitteluvaiheet

Seudullisen viitoitussuunnitelman laatiminen jaetaan neljään työvaiheeseen:

1. Nykyisten viitoitusopasteiden inventointi
2. Tärkeimpien keskusten reittiopastuksen tarkastelu viitoituksen jatkuvuuden ja loogisuuden varmistamiseksi.
3. Koko suunnittelualueen kattava viitoituksen yleissuunnitelma, joka käsittää useita tiemestaripiirejä. Suunnitelma kattaa valta- ja kantatiet, seudulliset tiet ja muut maantiet.
4. Tiemestaripiirikohtainen kaikki yleiset tiet kattava viitoitussuunnitelma, jossa esitetään kaikki viitoitusopasteet.

Tärkeimpien keskusten viitoituksen loogisuuden ja jatkuvuuden varmistamiseksi suunnittelun aluksi on aiheellista piirtää reittiopastuskartat merkittävimmistä viitoituskohteista, joita ovat yleensä alueen kaupunki- ja kuntakeskukset. Reittiopastuskartan mittakaava voi olla esimerkiksi 1:200 000.

Seudullisen viitoitussuunnitelman runkona on valta- ja kantateiden viitoituksen yleissuunnitelma. Seudullista viitoitusta suunniteltaessa sitä täydennetään seudullisten ja muiden maanteiden tasolle suunnittelutyön aluksi laadittujen reittiopastuskarttojen perusteella. Suunnitelma täydennetään edelleen nykyisen viitoituksen inventoinnin avulla.

	LIIKENTEE OHJAUS	C.5.1.7.1
	VIITOITUS ALUEELLISET VIITOITUSSUUNNITELMAT	K1-249 20.7.1982

Seudullinen viitoitus suunnitelma voidaan laatia esim. karttapohjalle 1:100 000. Suunnitelma laaditaan yleissuunnitelmatasoisena, eikä siinä ole tarpeen tehdä esim. viittojen työpiirustuksia. Suunnitelmassa esitettävät viitta- ym. symbolit osoittavat liittymissä viitoitettavia kohteita sekä liittymien välillä etäisyys- tauluissa opastettavia kohteita. Symbolien ei ole tarpeen kuvata viittojen täsmällistä sijaintia maastossa. Suunnitelmassa ei esitetä kaikkia tarvittavia opasteita.

Tiemestaripiirin alueen kaikki yleiset tiet käsittävä viitoitus suunnitelma laaditaan esim. karttapohjalla 1:50 000, johon merkitään nykyiset maastossa olevat viitoitusopasteet. Tiemestaripiirin viitoitus suunnitelma laaditaan tarkistamalla olemassa olevaa viitoitusta reittiopastuskarttojen ja seudullisen viitoitus suunnitelman perusteella. Näihin perustuvia tarkistuksia tehtäessä korjaukset ulotetaan käsittämään kaikki maastossa olevat opasteet. Paikallisteiden ja ylempiluokkaisten teiden liittymien sekä paikallisteiden keskinäisten liittymien viitoitusta tarkistettaessa kiinnitetään huomiota seuraaviin asioihin:

- kohteiden valinta kohdassa 2 "Viitoituskohteet" esitettyjen perusteiden mukaisesti
- opastuksen jatkuvuus ja loogisuus
- tiensuuntaisten viittojen käyttö liittymissä
- paikannimikilpien käyttö
- suunnistustaulun käyttö, sen tyyppin valinta ja tekstin määrittely

Suunnitelmassa esitetään ainakin kaikki suunnistustaulut, tienviitat ja paikannimikilvet. Toteuttamisvaiheessa opasteen paikka maastossa on kuitenkin aina tarkistettava erikseen. Toteuttamisvaiheessa saattaa myös tulla tarpeelliseksi lisätä joitakin viitoja paikallisten olosuhteiden perusteella.

VALTA- JA KANTATEIDEN VIITOITUSKOHDELUETTELO

TVH:n laatimassa valta- ja kantateiden viitoitus suunnitelmassa on kullekin tielle määritelty tämän luettelon sisältämät kauko-, väli- ja lähikohteet. Kohteiden viitoittaminen ei yksityiskohtaisesti käy ilmi viitoituskohteluettelosta. Tarkkoja tietoja haluttaessa on perehdyttävä myös suunnitelman piirustuksiin. Luettelossa on käytetty seuraavia merkintöjä:

- kaukokohteet on kirjoitettu isolla ja alleviivattu ehjällä viivalla KAJAANI
- välikohteet on alleviivattu katkoviivalla Pelkosenniemi
- lähikohteet on alleviivaamatta Siilinjärvi
- yhtenäisellä viivalla piirretty nuoli osoittaa, millä matkalla nuolen kärjen osoittama kaukokohde viitoitetaan
- katkoviivalla piirretty nuoli osoittaa, millä matkalla nuolen kärjen osoittama välikohde viitoitetaan

VALTATIE 1

Suunta Helsinki-Turku

HELSINKI

Nummi
Suomusjärvi
Salo
Piikkiö
TURKU

Suunta Turku-Helsinki

TURKU

Piikkiö
Salo
Suomusjärvi
Nummi
HELSINKI

VALTATIE 2

Suunta Helsinki-Pori

HELSINKI

vt 1/vt 2
Nummela
Vihti
Karkkila
Forssa
Humppila
Huitinen
Kokemäki
Harjavalta
Nakkila
Ulvila
PORI

Suunta Pori-Helsinki

PORI

Ulvila
Nakkila
Harjavalta
Kokemäki
Huitinen
Humppila
Forssa
Karkkila
Vihti
Nummela
vt 1/vt 2
HELSINKI

VALTATIE 3

Suunta Helsinki-Vaasa

HELSINKI
 Nurmijärvi
 Hyvinkää
 Riihimäki
 Tervakoski
HÄMEENLINNA
 Iittala
 Sääksmäki
 Valkeakoski
TAMPERE
 Ylöjärvi
 Hämeenkyrö
 Ikaalinen
 Parkano
 Jalasjärvi
 Kurikka
 Laihia
VAASA

Suunta Vaasa-Helsinki

VAASA
 Laihia
 Kurikka
 Jalasjärvi
 Parkano
 Ikaalinen
 Hämeenkyrö
 Ylöjärvi
TAMPERE
 Valkeakoski
 Sääksmäki
 Iittala
HÄMEENLINNA
 Tervakoski
 Riihimäki
 Hyvinkää
 Nurmijärvi
HELSINKI

VALTATIE 4

Suunta Helsinki-Oulu

HELSINKI
 Kerava
 Järvenpää
 Mäntsälä
LAHTI
 Vääksy
 Padasjoki
 Kuhmoinen
 Jämsä
 Korpilahti
 Muurame
JYVÄSKYLÄ
 Äänekoski
 Konginkangas
 Viitasaari
 Pihtipudas
 Pyhäsalmi
 Kärsämäki
 Pulkki
 Rantsila
 Temmes
 Liminka
 Kempele
OULU

Suunta Oulu-Helsinki

OULU
 Kempele
 Liminka
 Temmes
 Rantsila
 Pulkki
 Kärsämäki
 Pyhäsalmi
 Pihtipudas
 Viitasaari
 Konginkangas
 Äänekoski
JYVÄSKYLÄ
 Muurame
 Korpilahti
 Jämsä
 Kuhmoinen
 Padasjoki
 Vääksy
LAHTI
 Mäntsälä
 Järvenpää
 Kerava
HELSINKI

Suunta Oulu-Karigasniemi

OULU
Haukipudas
Ii
Kuivaniemi
Simo
KEMI
Tervola
ROVANIEMI
Sodankylä
IVALO
Inari
KARIGASNIEMI

VALTATIE 5

Suunta Lahti-Sodankylä

LAHTI
vt 4/vt 5
Heinola
MIKKELI
vt 5/vt 14
Juva
Joroinen
Varkaus
Leppävirta
KUOPIO
Siilinjärvi
Lapinlahti
IISALMI
KAJAANI
Kontiomäki
Ristijärvi
Hyrnsalmi
Ammänsaari
KUUSAMO
KEMIJÄRVI
Pelkosenniemi
SODANKYLÄ

Suunta Karigasniemi-Oulu

KARIGASNIEMI
Inari
IVALO
Sodankylä
ROVANIEMI
Tervola
KEMI
Simo
Kuivaniemi
Ii
Haukipudas
OULU

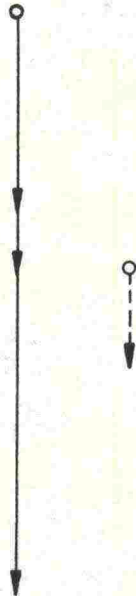
Suunta Sodankylä-Lahti

SODANKYLÄ
Pelkosenniemi
KEMIJÄRVI
KUUSAMO
Ammänsaari
Hyrnsalmi
Ristijärvi
Kontiomäki
KAJAANI
IISALMI
Lapinlahti
Siilinjärvi
KUOPIO
Leppävirta
Varkaus
Joroinen
Juva
MIKKELI
Heinola
vt 4/vt 5
LAHTI

VALTATIE 6

Suunta Helsinki-Joensuu

Koskenkylä
 vt 6/vt7
 Liljendal
 Lapinjärvi
 Elimäki
 Koria
KOUVOLA
 Taavetti
LAPPEENRANTA
 Joutseno
 Imatra
 Simpele
 Parikkala
 vt 6/vt 14
 Saari
 Kesälahti
 Kitee
 Pyhäselkä
JOENSUU

Suunta Joensuu-Helsinki

JOENSUU
 Pyhäselkä
 Kitee
 Kesälahti
 Saari
 vt 6/vt 14
 Parikkala
 Simpele
 Imatra
 Joutseno
LAPPEENRANTA
 Taavetti
KOUVOLA
 Elimäki
 Lapinjärvi
 Liljendal
 vt6/vt7
 Koskenkylä

VALTATIE 7

Suunta Helsinki-Vaalimaa

HELSINKI
PORVOO
 Koskenkylä
 Loviisa
 Pyhtää
KOTKA
HAMINA
 Virojoki
VAALIMAA

Suunta Vaalimaa-Helsinki

VAALIMAA
 Virojoki
 HAMINA, HELSINKI
KOTKA, HELSINKI
 Pyhtää
 Loviisa
 Koskenkylä
 Porvoo
HELSINKI

VALTATIE 8

Suunta Turku-Oulu

TURKU
 Raïsio
 Masku
 Mynämäki
 Laitila
 Rauma
 Eurajoki
 PORI
 Merikarvia
 Kristiinankaupunki
 Kaskinen
 Närpiö
 Pirttikylä
 VAASA
 Sepänkylä
 Koivulahti
 Maksamaa
 Oravainen
 Uusikaarlepyy
 Pietarsaari
 Kruunupyy
 KOKKOLA
 Himanka
 Kalajoki
 Pyhäjoki
 Raahē
 Revonlahti
 Liminka
 Kempele
 OULU

VALTATIE 9

Suunta Turku-Kuopio

TURKU
 Aura
 Loimaa
 Urjala
 Kylmäkoski
 Viiala
 Lempäälä
 TAMPERE
 Orivesi
 Länkipohja
 Jämsä
 Korpilahti
 Muurame
 JYVASKYLÄ
 Vaajakoski
 Lievestuore
 Hankasalmi
 Suonenjoki
 KUOPIO

Suunta Oulu-Turku

OULU
 Kempele
 vt 4/vt 8
 Liminka
 Revonlahti
 Raahē
 Pyhäjoki
 Kalajoki
 Himanka
 KOKKOLA
 Kruunupyy
 Pietarsaari
 Uusikaarlepyy
 Oravainen
 Maksamaa
 Koivulahti
 Sepänkylä
 VAASA
 Pirttikylä
 Närpiö
 Kaskinen
 Kristiinankaupunki
 Lappväärtti
 Merikarvia
 PORI
 Eurajoki
 Rauma
 Laitila
 Mynämäki
 Masku
 Raisio
 TURKU

Suunta Kuopio-Turku

KUOPIO
 vt 5/vt 9
 Suonenjoki
 Hankasalmi
 Lievestuore
 Vaajakoski
 JYVASKYLÄ
 Muurame
 Korpilahti
 Jämsä
 Länkipohja
 Orivesi
 TAMPERE
 Lempäälä
 Viiala
 Urjala
 vt 2/vt 9
 Loimaa
 Aura
 TURKU

VALTATIE 10

Suunta Turku-Lahti

TURKU
 Lieto
 Forssa
 Renko
HÄMEENLINNA
 vt 10/vt 12
LAHTI

Suunta Lahti-Turku

LAHTI
 vt 10/vt 12
HÄMEENLINNA
 Renko
 Forssa
 Lieto
TURKU

VALTATIE 11

Suunta Tampere-Pori

TAMPERE
 Nokia
 Mouhijärvi
 Kullaa
 vt 2/vt 11
PORI

Suunta Pori-Tampere

PORI
 vt 2/vt 11
 Kullaa
 Mouhijärvi
 Nokia
TAMPERE

VALTATIE 12

Suunta Tampere-Kempele

TAMPERE
 Kangasala
 Pälkäne
 Hauho
 Tuulos
 Lammi
 Koski
LAHTI
 Nastola
 Kausala
 Kuusankoski
KOUVOLA

Suunta Kempele-Tampere

KOUVOLA
 Kausala
 Nastola
LAHTI
 Koski
 Lammi
 Tuulos
 Hauho
 Pälkäne
 Kangasala
TAMPERE

VALTATIE 13

Suunta Lappeenranta-Jyväskylä

LAPPEENRANTA
 vt 6/vt 13
 Savitaipale
 Suomenniemi
 Ristiina
MIKKELI
 Kangasniemi
 Vaajakoski
JYVASKYLÄ

Suunta Jyväskylä-Lappeenranta

JYVASKYLÄ
 Vaajakoski
 Kangasniemi
MIKKELI
 Ristiina
 Suomenniemi
 Savitaipale
 vt 6/vt 13
LAPPEENRANTA

Suunta Jyväskylä-Kokkola

JYVASKYLÄ
 vt 4/vt 13
 Äänekoski
 Saarijärvi
 Kyyjärvi
 Perho
 Veteli
 Kaustinen
 Alaveteli
KOKKOLA

Suunta Kokkola-Jyväskylä

KOKKOLA
 Alaveteli
 Kaustinen
 Veteli
 Perho
 Kyyjärvi
 Saarijärvi
 Äänekoski
JYVASKYLÄ

VALTATIE 14

Suunta Mikkeli-Lappeenranta

MIKKELI
 vt 5/vt 14
 Juva
SAVONLINNA
 Punkaharju
 vt 6/vt 14
 Parikkala
LAPPEENRANTA

Suunta Lappeenranta-Mikkeli

LAPPEENRANTA
 Parikkala
 vt 6/vt 14
 Punkaharju
SAVONLINNA
 Juva
 vt 5/vt 14
MIKKELI

VALTATIE 15

Suunta Kotka-Mikkeli

KOTKA
 Inkeroinen
 Myllykoski
 Anjalankoski
KOUVOLA
 Valkeala
 Tuohikotti
 Ristiina
MIKKELI

Suunta Mikkeli-Kotka

MIKKELI
 Ristiina
 Tuohikotti
 Valkeala
KOUVOLA
 Anjalankoski
 Inkeroinen
KOTKA, HAMINA

VALTATIE 16

Suunta Vaasa-Jyväskylä

VAASA
 Laihia
 Isokyrö
 Ylistaro
 Lapua
 Alajärvi
 vt 13/vt 16
 Kyyjärvi
JYVASKYLÄ

Suunta Jyväskylä-Vaasa

JYVASKYLÄ
 vt 13/vt 16
 Kyyjärvi
 Alajärvi
 Lapua
 Ylistaro
 Isokyrö
 Laihia
 vt 3/vt 16
VAASA

VALTATIE 17

Suunta Kuopio-Joensuu

KUOPIO
 vt 5/vt 17
 Riistavesi
 Tuusniemi
 Outokumpu
 Viinijärvi
 Ylämylly
JOENSUU

Suunta Joensuu-Kuopio

JOENSUU
 Ylämylly
 Viinijärvi
 Outokumpu
 Tuusniemi
 Riistavesi
 vt 5/vt 17
KUOPIO

VALTATIE 18

Suunta Joensuu-Kajaani

JOENSUU
 KontioTahti
 Juuka
 Nurmes
 Valtimo
 Sotkamo
KAJAANI

Suunta Kajaani-Joensuu

KAJAANI
 Sotkamo
 Valtimo
 Nurmes
 Juuka
 Kontiolahti
JOENSUU

VALTATIE 19

Suunta Iisalmi-Oulu

IISALMI
 vt 5/vt 19
 Vieremä
 Pyhäntä
 Piippola
 Pulkkila
OULU

Suunta Oulu-Iisalmi

Pulkkila
 Piippola
 Pyhäntä
 Vieremä
 vt 5/vt 19
IISALMI

VALTATIE 20

Suunta Oulu-Kuusamo

OULU
 Kiiminki
 Pudasjärvi
 Taivalkoski
KUUSAMO

Suunta Kuusamo-Oulu

KUUSAMO
 Taivalkoski
 Pudasjärvi
 Kiiminki
OULU

VALTATIE 21

Suunta Kemi-Kilpisjärvi

KEMI
 vt 4/vt 21
TORNIO
 Karunki
 Ylitornio
 Aavasaksa
 Pello
 Kolari
 Muonio
 Enontekiö
 Karesuvanto
KILPISJÄRVI

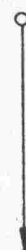
Suunta Kilpisjärvi-Kemi

KILPISJÄRVI
 Karesuvanto
 Muonio
 Kolari
 Pello
 Aavasaksa
 Ylitornio
 Karunki
TORNIO
 vt 4/vt 21
KEMI

VALTATIE 22

Suunta Oulu-Kajaani

OULU
 Muhos
 Utajärvi
 Vaala
 Paltamo
 vt 5/vt 22
 Kontiomäki
KAJAANI

Suunta Kajaani-Oulu

KAJAANI
 vt 5/vt 22
 Kontiomäki
 Paltamo
 Vaala
 Utajärvi
 Muhos
OULU

VALTATIE 23

Suunta Pori-Jyväskylä

PORI
 vt 8/vt 23
 Noormarkku
 Pomarkku
 Kankaanpää
 Niinisalo
PARKANO
 vt 3/vt 23, pohj.
 Kihniö
 Virrat
 Keuruu
 Petäjävesi
JYVÄSKYLÄ

Suunta Jyväskylä-Pori

JYVÄSKYLÄ
 vt 4/vt 23
 Petäjävesi
 Keuruu
VIRRAT
 Kihniö
 Parkano
 Niinisalo
 Kankaanpää
 Pomarkku
 Noormarkku
PORI

VALTATIE 23

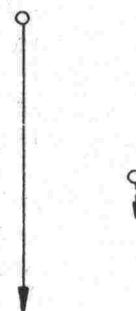
Suunta Jyväskylä-Joensuu

JYVÄSKYLÄ
 Vaajakoski
 Liestuore
 Hankasalmi
 vt 9/vt 23
 Pieksämäki
VARKAUS
 Heinävesi
 Viinijärvi
 Ylämylly
JOENSUU

Suunta Joensuu-Jyväskylä

JOENSUU
 Ylämylly
 Viinijärvi
 Heinävesi
VARKAUS
 vt 5/vt 23, etel.
 Pieksämäki
 Hankasalmi
 Liestuore
JYVÄSKYLÄ

KANTATIE 40

Suunta Raisio-Piikkiö

Vt 8/kt 40
 Piikkiö
HELSINKI

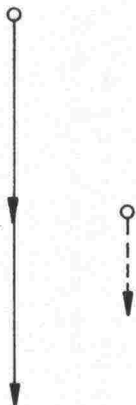
Suunta Piikkiö-Raisio

vt 1/kt 40
 Raisio
PORI, NAANTALI

KANTATIE 41

Suunta Turku-Tampere

TURKU
 Aura
 vt 9/kt 41
 Pöytyä
 Oripää
 Vampula
HUITTINEN
 Keikyä
 Kiikka
 Vammala
 Nokia
 vt 11/kt 41
TAMPERE

Suunta Tampere-Turku

TAMPERE
 vt 11/kt 41
 Nokia
 Vammala
 Kiikka
 Keikyä
 Huittinen
 Vampula
 Oripää
 Pöytyä
 vt 9/kt 41
 Aura
TURKU

KANTATIE 42

Suunta Rauma-Huittinen

RAUMA
 vt 8/kt 42
 Lappi
 Eura
 vt 2/kt 42
HUITTINEN

Suunta Huittinen-Rauma

HUITTINEN
 vt 2/kt 41
 Eura
 Lappi
 vt 9/kt 42
RAUMA

KANTATIE 50

Suunta itään

kt 50/kt 51
KEHÄ III ITÄÄN
 vt 7/kt 50

Suunta länteen

vt 7/kt 50
KEHÄ III LÄNTEEN
 kt 50/kt 51

KANTATIE 51

Suunta Helsinki-Hanko

HELSINKI
 Kirkkonummi
 Inkoo
 kt 51/kt 53
 Karjaa
HANKO

Suunta Hanko-Helsinki

HANKO
 Karjaa
 kt 51/kt 53
 Inkoo
 Kirkkonummi
HELSINKI

KANTATIE 52

Suunta Tammisaari-Salo

TAMMISAARI
 kt 52/kt 53
 Tenhola
 Perniö
SALO

Suunta Salo-Tammisaari

SALO
 Perniö
 Tenhola
 kt 52/kt 53
TAMMISAARI

KANTATIE 53

Suunta Hanko-Mäntsälä

HANKO
 Tammisaari
 Karjaa
 kt 53/kt 51
 Virkkala
Lohja
 Nummela
 Rajamäki
 HYVINKÄÄ
 vt 4/kt 53
MÄNTSÄLÄ

Suunta Mäntsälä-Hanko

MÄNTSÄLÄ
 vt 5/kt 53
 HYVINKÄÄ
 Rajamäki
 vt 2/kt 53
 Nummela
 Lohja
 Virkkala
 Karjaa
 Tammisaari
HANKO

KANTATIE 54

Suunta Forssa-Lahti

FORSSA
 vt 10/kt 54
 Loppi
RIIHIMÄKI
 Hausjärvi
 Oitti
 Lappila
 Järvelä
 vt 12/kt 54
LAHTI

Suunta Lahti-Forssa

LAHTI
 vt 12/kt 54
 Järvelä
 Lappila
 Oitti
 Hausjärvi
RIIHIMÄKI
 Loppi
 vt 10/kt 54
FORSSA

KANTATIE 55

Suunta Porvoo-Mäntsälä

PORVOO
 vt 7/kt 55
 vt 4/kt 55
MÄNTSÄLÄ

Suunta Mäntsälä-Porvoo

MÄNTSÄLÄ
 vt 4/kt 55
 vt 7/kt 55
PORVOO

KANTATIE 58

Suunta Orivesi-Keuruu

ORIVESI
 vt 9/kt 58
MÄNTTÄ
 vt 23/kt 58
KEURUU

Suunta Keuruu-Orivesi

KEURUU
 vt 23/kt 58
MÄNTTÄ
 vt 9/kt 58
ORIVESI

KANTATIE 59

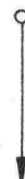
Suunta Heinola-Jyväskylä

HEINOLA
 vt 5/kt 59
 Hartola
 Joutsa
 Leivonmäki
 vt 13/kt 59
JYVÄSKYLÄ

Suunta Jyväskylä-Heinola

JYVÄSKYLÄ
 vt 13/kt 59
 Leivonmäki
 Joutsa
 Hartola
 vt 5/kt 59
HEINOLA

KANTATIE 60

Suunta Heinola-Kouvola

HEINOLA
vt 5/kt 60
Jaala
Kuusankoski
KOUVOLA

Suunta Kouvola-Heinola

KOUVOLA
Kuusankoski
Jaala
vt 5/kt 60
HEINOLA

KANTATIE 61

Suunta Hamina-Lappeenranta

HAMINA
vt 7/kt 61
Taavetti
vt 6/kt 61
LAPPEENRANTA

Suunta Lappeenranta-Hamina

LAPPEENRANTA
vt 6/kt 61
Taavetti
vt 7/k6 61
HAMINA

KANTATIE 62

Suunta Mikkeli-Imatra

MIKKELI
vt 13/kt 62
Anttoila
PUUMALA
Ruokolahti
vt 6/kt 62
IMATRA

Suunta Imatra-Mikkeli

IMATRA
vt 6/kt 62
Ruokolahti
PUUMALA
Anttoila
vt 13/kt 62
MIKKELI

KANTATIE 64

Suunta Jalasjärvi-Ylistaro

Jalasjärvi
vt 3/kt 64
SEINÄJOKI
Ylistaro
kt 64/vt 16
VAASA

Suunta Ylistaro-Jalasjärvi

Ylistaro
vt 16/kt 64
SEINÄJOKI
kt 64/vt 3
Jalasjärvi
TAMPERE

KANTATIE 66

Suunta Orivesi-Lapua

ORIVESI
 kt 58/kt 66
Ruovesi
VIRRÄT
 vt 23/kt 66, länt.
Alavus
Kuortane
LAPUA

Suunta Lapua-Orivesi

LAPUA
Kuortane
Alavus
VIRRÄT
Ruovesi
ORIVESI

KANTATIE 67

Suunta Kaskinen-Uusikaarlepyy

KASKINEN
 vt 8/kt 67
Teuva
Kauhajoki
Kurikka
Ilmajoki
SEINÄJOKI
Nurmo
LAPUA
Kauhava
Ylihärnä
Alahärnä
Jepua
UUSIKAARLEPPY

Suunta Uusikaarlepyy-Kaskinen

UUSIKAARLEPPY
 vt 8/kt 67
Jepua
Alahärnä
Ylihärnä
Kauhava
Lapua
Nurmo
SEINÄJOKI
Ilmajoki
Kurikka
Kauhajoki
Teuva
 vt 8/kt 67
KASKINEN

KANTATIE 69

Suunta Jyväskylä-Suonenjoki

JYVÄSKYLÄ
 vt 4/kt 69
Suolahti
Konnevesi
Rautalampi
 vt 9/kt 69
SUONENJOKI

Suunta Suonenjoki-Jyväskylä

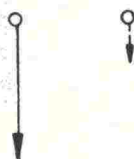
SUONENJOKI
 vt 9/kt 69
Rautalampi
Konnevesi
Suolahti
ÄÄNEKOSKI
 vt 4/kt 69
JYVÄSKYLÄ

KANTATIE 71

Suunta Savonlinna-Joensuu

SAVONLINNA
 vt 14/kt 71
 Kerimäki
 vt 6/kt 71
 Kitee
JOENSUU

Suunta Joensuu-Savonlinna

JOENSUU
 vt 6/kt 71
 Kerimäki
 vt 14/kt 71
SAVONLINNA

KANTATIE 72

Suunta Mikkeli-Pieksämäki

MIKKELI
 vt 5/kt 72
 Haukivuori
PIEKSÄMÄKI

Suunta Pieksämäki-Mikkeli

PIEKSÄMÄKI
 Haukivuori
 vt 5/kt 72
MIKKELI

KANTATIE 73

Suunta Joensuu-Nurmes

JOENSUU
 vt 18/kt 73
 Eno
 Uimaharju
LIEKSA
NURMES

Suunta Nurmes-Joensuu

NURMES
LIEKSA
 Uimaharju
 Eno
 vt 18/kt 73
JOENSUU

KANTATIE 74

Suunta Joensuu-Ilomantsi

JOENSUU
 vt 6/kt 74
ILOMANTSI

Suunta Ilomantsi-Joensuu

ILOMANTSI
 vt 6/kt 74
JOENSUU

KANTATIE 75

Suunta Kuopio-Kuhmo

KUOPIO
 Siilinjärvi
 (vt 5/kt 75)
 Nilsia
NURMES
 kt 75/kt 76
KUHMO

Suunta Kuhmo-Kuopio

KUHMO
 kt 75/kt 76
NURMES
 Nilsia
 Siilinjärvi
 (vt 5/kt 75)
KUOPIO

KANTATIE 76

Suunta Sotkamo-Kuhmo

vt 18/kt 76
SOTKAMO, KUHMO
KUHMO

KANTATIE 78

Suunta Kajaani-Rovaniemi

KAJAANI
 vt 5/vt 22
 Paltamo
 Puolanka
 Pudasjärvi
 Ranua
ROVANIEMI

KANTATIE 79

Suunta Rovaniemi-Muonio

ROVANIEMI
 Sinettä
 Kittilä
 Sirkka
MUONIO

KANTATIE 80

Suunta Rovaniemi-Kemijärvi

ROVANIEMI
 vt 4/kt 80
KEMIJÄRVI

KANTATIE 81

Suunta Rovaniemi-Kuusamo

ROVANIEMI
 vt 4/kt 81
 Posio
 vt 5/kt 81
KUUSAMO

Suunta Kuhmo-Sotkamo

KUHMO
Sotkamo
 vt 18/kt 76
KAJAANI

Suunta Rovaniemi-Kajaani

ROVANIEMI
 vt 4/kt 78
 Ranua
 Pudasjärvi
 Puolanka
 Paltamo
KAJAANI

Suunta Muonio-Rovaniemi

MUONIO
 Sirkka
 Kittilä
ROVANIEMI

Suunta Kemijärvi-Rovaniemi

KEMIJÄRVI
 vt 4/kt 80
ROVANIEMI

Suunta Kuusamo-Rovaniemi

KUUSAMO
 vt 5/kt 81
 Posio
 vt 4/kt 81
ROVANIEMI

KANTATIE 82

Suunta Kemijärvi-Kellosoelkä

KEMIJARVI
 vt 5/kt 82
SALLA
 Kellosoelkä
SAVUKOSKI

Suunta Kellosoelkä-Kemijärvi

SAVUKOSKI
 Kellosoelkä
SALLA
 vt 5/kt 82
KEMIJARVI

KANTATIE 83

Suunta Rovaniemi-Pello

ROVANIEMI
 Sinettä
PELLO

Suunta Pello-Rovaniemi

PELLO
 Sinettä
ROVANIEMI

KANTATIE 85

Suunta Kokkola-Kajaani

KOKKOLA
 vt 8/kt 85
 Kälviä
 Kannus
 Sievi
 Nivala
 Kärämäki
 Pyhäntä
 Otanmäki
 vt 5/kt 85
KAJAANI

Suunta Kajaani-Kokkola

KAJAANI
 vt 5/kt 85
 Otanmäki
 Pyhäntä
 Kärämäki
 Nivala
 Sievi
 Kannus
 Kälviä
 vt 8/kt 85
KOKKOLA

KANTATIE 86

Suunta Kokkola-Oulu

kt 85/kt 86
 Sievin as.
YLIVIESKA
Oulainen
 Vihanti
 Paavola
 vt 8/kt 86
 Liminka
OULU

Suunta Oulu-Kokkola

OULU
 vt 8/kt 86
 Paavola
 Vihanti
 Oulainen
YLIVIESKA
 Sievin as.
 kt 85/kt 86
 Kannus
KOKKOLA

KANTATIE 87

Suunta Kalajoki-Iisalmi

KALAJOKI
Alavieska
YLIVIESKA
Nivala
Haapajärvi
PYHÄSALMI
Kiuruvesi
vt 5/vt 19
IISALMI

KANTATIE 88

Suunta Raahe-Pulkkila

RAAHE
vt 8/kt 88
Vihanti
PULKKILA

Suunta Iisalmi-Kalajoki

IISALMI
vt 5/vt 19
Kiuruvesi
PYHÄSALMI
Haapajärvi
Nivala
YLIVIESKA
Alavieska
KALAJOKI

Suunta Pulkkila-Raahe

PULKKILA
Vihanti
vt 8/kt 88
RAAHE

RUOTSINKIELISET KUNNAT

Ote valtioneuvoston päätöksestä 896/72

N:o 896.

Valtioneuvoston päätös

virka- ja itsehallintoalueiden kielellisestä jaotuksesta vuosina 1973—1982.

Annettu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 1972.

Valtioneuvosto on oikeusministeriön esittelystä 1 päivänä kesäkuuta 1922 annetun kielilain 2 §:n nojalla, sellaisena kuin se on 7 päivänä joulukuuta 1962 annetussa laissa (593/62), virallisen tilaston pohjalla määrännyt, että maan virka- ja itsehallintoalueet on vuosina 1973—1982 katsottava suomen- tai ruotsinkielisiksi tai kaksikielisiksi seuraavasti:

I. Kunnat*Uudenmaan lääni*

Kaksikieliset kunnat, suomi enemmistön kielinä:

a. ruotsinkielistä väestöä kolmasosa tai enemmän kunnan väestöstä: Kauniainen, Kirkkonummi, Lapinjärvi, Pohja ja Porvoo

b. ruotsinkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Espoo, Helsinki, Lohjan maalaiskunta, Myrskylä, Ruotsinpyhtää ja Vantaa.

Kaksikieliset kunnat, ruotsi enemmistön kielinä:

a. suomenkielistä väestöä kolmasosa tai enemmän kunnan väestöstä: Hanko, Loviisa, Porvoon maalaiskunta, Sipoo ja Siuntio

b. suomenkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Bromarv, Inkoo, Karjaa, Liljendal, Pernaja, Tammisaari, Tammiisaaren maalaiskunta ja Tenhola.

Ruotsinkielinen kunta on Snappertuna.

Muut kunnat ovat suomenkielisiä.

Turun ja Porin lääni

Kaksikieliset kunnat, suomi enemmistön kielinä, ruotsinkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Särkisalo ja Turku.

Kaksikieliset kunnat, ruotsi enemmistön kielinä:

a. suomenkielistä väestöä kolmasosa tai enemmän kunnan väestöstä: Parainen

b. suomenkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Dragsfjärd, Kemiö, Korppoo ja Nauvo.

Ruotsinkieliset kunnat: Houtskari, Iniö ja Västanfjärd.

Muut kunnat ovat suomenkielisiä.

Abvenanmaan lääni

Kaikki kunnat ovat ruotsinkielisiä.

Kymen lääni

Kaksikielinen kunta, suomi enemmistön kielinä, ruotsinkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Pyhtää.

Muut kunnat ovat suomenkielisiä.

Vaasan lääni

Kaksikieliset kunnat, suomi enemmistön kielinä:

a. ruotsinkielistä väestöä kolmasosa tai enemmän kunnan väestöstä: Kaarlela ja Kasinen

b. ruotsinkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Kokkola ja Vaasa.

Kaksikieliset kunnat, ruotsi enemmistön kielinä:

a. suomenkielistä väestöä kolmasosa tai enemmän kunnan väestöstä: Kristiinankaupunki ja Pietarsaari

b. suomenkielistä väestöä vähemmän kuin kolmasosa kunnan väestöstä: Jepua, Mustasaari, Oravainen, Uusikaarlepyy ja Vöyri.

Ruotsinkieliset kunnat: Korsnäs, Kruunupyy, Luoto, Maalahti, Maksamaa, Munsala, Närpiö, Pietarsaaren maalaiskunta, Purmo, Uudenkaarlepyyn maalaiskunta ja Ähtävä.

Muut kunnat ovat suomenkielisiä.

Muut läänit

Muiden läänien kaikki kunnat ovat suomenkielisiä.

ISBN-951-46-5528-1